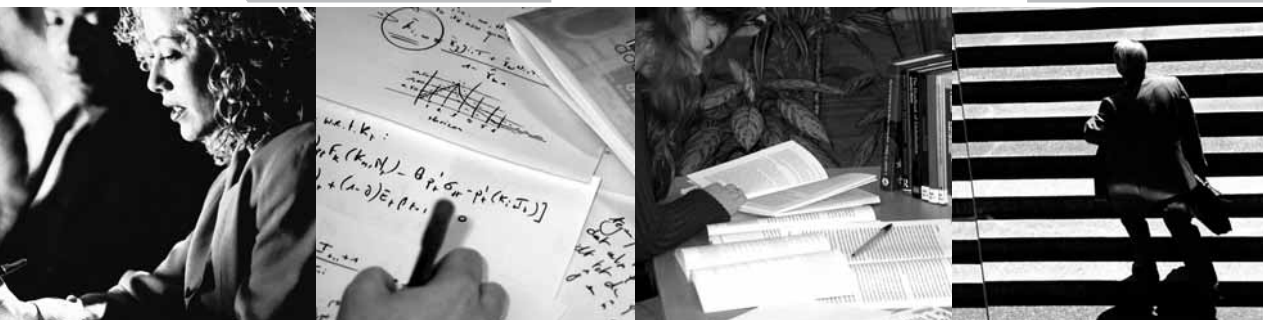

Working paper document

n° 78 Januari 2006

Kredieten aan particulieren – Analyse van de in de Centrale voor Kredieten aan Particulieren geregistreeerde gegevens

Helga De Doncker

WORKING PAPERS - DOCUMENT SERIES

**KREDIETEN AAN PARTICULIEREN - ANALYSE VAN DE IN DE CENTRALE VOOR
KREDIETEN AAN PARTICULIEREN GEREgistREERDE GEGEVENS**

Helga De Doncker *

This study has been carried out on demand of the Accompanying Committee of the Central Office for Credits to Private Individuals. The author would like to thank the members of this Committee for their useful comments and suggestions, as well as the referees, Messrs. J.J. Vanhaelen and G. Wuyts from the General Statistics and the Research Departments of the NBB, for their critical remarks. Special thanks also go to the colleagues of the Microeconomic Information Department, in particular to Messrs. F. Coppens, K. De Spiegeleer and J.M. Troch, for their valuable help with data processing, lay out and mathematical formulae.

The views expressed in this paper are those of the author and do not necessarily reflect the views of the National Bank of Belgium.

* NBB, Microeconomic Information Department (e-mail: helga.dedoncker@nbb.be).

Editorial Director

Jan Smets, Member of the Board of Directors of the National Bank of Belgium

Statement of purpose:

The purpose of these working papers is to promote the circulation of research results (Research Series) and analytical studies (Documents Series) made within the National Bank of Belgium or presented by external economists in seminars, conferences and conventions organised by the Bank. The aim is therefore to provide a platform for discussion. The opinions expressed are strictly those of the authors and do not necessarily reflect the views of the National Bank of Belgium.

The Working Papers are available on the website of the Bank:

<http://www.nbb.be>

Individual copies are also available on request from:

NATIONAL BANK OF BELGIUM

Documentation Service
boulevard de Berlaimont 14
B - 1000 Brussels

Imprint: Responsibility according to the Belgian law: Jean Hilgers, Member of the Board of Directors, National Bank of Belgium.

Copyright © fotostockdirect - goodshoot
gettyimages - digitalvision
gettyimages - photodisc
National Bank of Belgium

Reproduction for educational and non-commercial purposes is permitted provided that the source is acknowledged.

ISSN: 1375-680X

Abstract

Since 1 June 2003 the file of the Central Office for Credits to Private Individuals has recorded information relating to all consumer credits and mortgage loans contracted by natural persons for private purposes, as well as any payment defaults resulting from these loans. This registration aims to strengthen the means of preventing the excessive indebtedness of private individuals.

In this paper the data of this unique and quasi exhaustive database are thoroughly analysed. Based on the information for the registered credit contracts and the registered persons, firstly a general description of the structure and characteristics of the Belgian private credit market is given.

Further, the paper investigates borrowing and payment behavior according to debtor characteristics. The study finds that borrowing patterns, especially as credit portfolio composition is concerned, clearly diverge according to age and residence. Furthermore, striking differences were found for the percentage of loan defaults if these variables were taken into account. In particular, the paper comes to the conclusion that loan defaults aggregated at the regional level show remarkably strong correlations with economic and demographic factors.

Key words: credit bureau, consumer credits, mortgage loans, loan payment defaults.

JEL classification: D14, D18, G21, G22, G29, R29.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding: doel en beperkingen van de studie	1
1 Geregistreerde kredietovereenkomsten	3
1.1. Aandelen kredietvormen	3
1.2. Kenmerken kredietvormen	5
1.2.1. Bedragen	5
1.2.2. Looptijden	7
1.2.3. Betalingsfrequentie	9
1.2.4. Debiteurenaantal en -geslacht	10
1.2.5. Beginjaar	14
1.2.6. Kredietverstrekkers	14
2 Geregistreerde personen	21
2.1. Geslacht en leeftijd	21
2.2. Aantal en soorten kredietovereenkomsten en aantal kredietverstrekkers	23
3 Leen- en terugbetalingsgedrag en kenmerken referentiepersonen	25
3.1. Leeftijd	25
3.2. Woonplaats	29
4 Besluit	37
Afkortingenlijst	39
Bijlage 1: Methodologische bemerkingen	41
Bijlage 2: Tabellen en grafiek m.b.t. de onderzoeksresultaten	45
Bijlage 3: Berekening van voor looptijd en bewaartermijn gecorrigeerde wanbetalingspercentages	61
Bibliografie	65

Inleiding: doel en beperkingen van de studie

In het kader van de strijd tegen de overmatige schuldenlast, werd de Centrale voor Kredieten aan Particulieren (CKP) op 1 juni 2003 omgevormd tot een “positieve” centrale¹. Door de registratie van alle consumenten- en hypothecaire kredieten die door ingezeten natuurlijke personen voor privé-doeleinden worden afgesloten en de eventuele wanbetalingen die eruit voortvloeien, geeft de Centrale sinds die datum een vrijwel volledig beeld van de kredietverlening aan particulieren².

De voorliggende studie, gebaseerd op de in de periode maart-april 2005 in de Centrale beschikbare inlichtingen, streeft een dubbel doel na. Enerzijds worden de gegevens uit het positieve en het negatieve luik geanalyseerd om een algemeen overzicht van de belangrijkste kenmerken van de markt van het particuliere krediet te schetsen. Meer bepaald wordt in het eerste deel van de nota de structuur van de markt belicht, uitgaande van de informatie m.b.t. de overeenkomsten, terwijl het tweede deel gewijd is aan een overzicht m.b.t. de geregistreerde personen. Dergelijke analyse, die uiteraard deels een overlapping inhoudt met de jaarlijks gepubliceerde Statistische Brochure van de CKP³, laat tevens bijkomende kwaliteitscontroles van de in de Centrale geregistreerde informatie toe. Anderzijds wordt in de studie ook een eerste aanzet gegeven, zij het op basis van geaggregeerde gegevens, in het opsporen van wanbetalersprofielen van kredietnemers. Daartoe wordt in het derde deel van de studie een link gelegd tussen de informatie inzake personen en de overeenkomsten, teneinde verschillen in leen- en terugbetalingsgedrag naargelang de kenmerken van de kredietnemers te achterhalen.

Hoewel de CKP door de verplichte deelname van de kredietgevers de quasi⁴ exhaustieve markt van het particuliere krediet bestrijkt, dient toch te worden onderstreept dat er belangrijke beperkingen kleven aan de geregistreerde informatie, met directe implicaties voor de onderzoeksmogelijkheden en/of de interpretatie van de resultaten. Deels omwille van de kenmerken van de geregistreerde informatie, deels omwille van technische aspecten m.b.t. het gegevensbestand, houdt het onderzoek dan ook een aantal beperkingen in. Zo is het voornamelijk gebaseerd op geaggregeerde gegevens m.b.t. het aantal door de kredietemittenten gerapporteerde kredietovereenkomsten, en is het, omwille van het gebrek aan historische reeksen, structureel van aard. Verder blijft de analyse van het leen- en terugbetalingsgedrag in functie van de kenmerken van de kredietnemers gelimiteerd tot de in de CKP geregistreerde demografische variabelen, met name leeftijd en woonplaats.

Voor een goed begrip van de studie verdient het tenslotte de aanbeveling dat de lezer die niet vertrouwd is met de kredietcentrale eerst kennis neemt van het hierna volgend kaderstuk en bijlage 1, waarin de inhoud van een aantal sleutelbegrippen en de in de CKP geregistreerde informatie nader worden omschreven.

¹ Deze wijziging was het gevolg van de inwerkingtreding van de wet van 10 augustus 2001 betreffende de Centrale voor Kredieten aan Particulieren.

² Voor een nadere omschrijving van de in de CKP geregistreerde informatie en definities, zie bijlage 1 “Methodologische bemerkingen”.

³ De in dit onderzoek gepubliceerde gegevens stemmen niet exact overeen met de in de brochure gepubliceerde cijfers, vermits hier is uitgegaan van een “bevroren” onderzoeksbestand (zie ook bijlage 1 “Methodologische bemerkingen”).

⁴ Kredietopeningen voor een bedrag van minder dan 1.250 euro en terugbetaalbaar binnen een termijn van drie maanden vallen niet onder de wet op het consumentenkrediet en dienen bijgevolg niet aan de CKP te worden gerapporteerd.

In de CKP geregistreerde inlichtingen⁵

De inlichtingen opgenomen in de Centrale voor Kredieten aan Particulieren (CKP) betreffen alle consumentenkredieten en hypothecaire kredieten zoals bedoeld in de wet van 10 augustus 2001 en afgesloten door natuurlijke personen voor privé-doeleinden (het zogenaamde **positieve luik**), alsook de eventuele wanbetalingen die uit deze kredieten voortvloeien (het **negatieve luik**).

Wat de kredietvormen betreft, wordt in de CKP binnen de consumentenkredieten een verder onderscheid gemaakt tussen kredietopeningen en verrichtingen op afbetaling, waarbij deze laatste de verkoop op afbetaling, de lening op afbetaling en de financieringshuur (of leasing) groeperen.

De in de CKP geregistreerde gegevens laten toe zowel de kredietnemers als de kredietovereenkomsten te identificeren. Voor de (co-)debiteur hebben deze gegevens meer bepaald betrekking op het Rijksregisternummer, de (voor)naam, het geslacht, de geboortedatum en het adres. De inlichtingen betreffende de kredietovereenkomst omvatten ondermeer de deelnemerscode van de kredietverstrekker, het contractnummer en het type van krediet. Voorts worden in het geval van de verrichtingen op afbetaling en de hypothecaire kredieten het contractbedrag en informatie m.b.t. de betalingstermijnen of vervaldagen (bedrag, aantal termijnen/vervaldagen, (initiële) periodiciteit, data eerste en laatste termijn/vervaldag) geregistreerd. Voor de kredietopeningen wordt eveneens het contractbedrag geregistreerd – met dien verstande dat het hierbij om de toegestane kredietlijn en niet om het werkelijk opgenomen bedrag gaat – naast de datum van afsluiting van het contract en, desgevallend, de einddatum van de overeenkomst.

De wanbetalingen worden geregistreerd van zodra zij beantwoorden aan de per krediettype voorgeschreven criteria. Zij omvatten zowel de achterstallige niet-geregulariseerde als de geregulariseerde contracten. Onder regularisatie wordt de aanzuivering van de wanbetaling verstaan.

De bewaartermijnen van de gegevens hangen af van de aard van de gegevens. Voor de kredietovereenkomsten zonder wanbetaling is die termijn vastgelegd op drie maanden en acht dagen, terwijl die voor wanbetalingen in principe oploopt tot twaalf maanden voor de geregulariseerde overeenkomsten, en tien jaar voor de niet-geregulariseerde.

⁵ Voor meer gedetailleerde inlichtingen betreffende de in de CKP geregistreerde inlichtingen, zie bijlage 1.

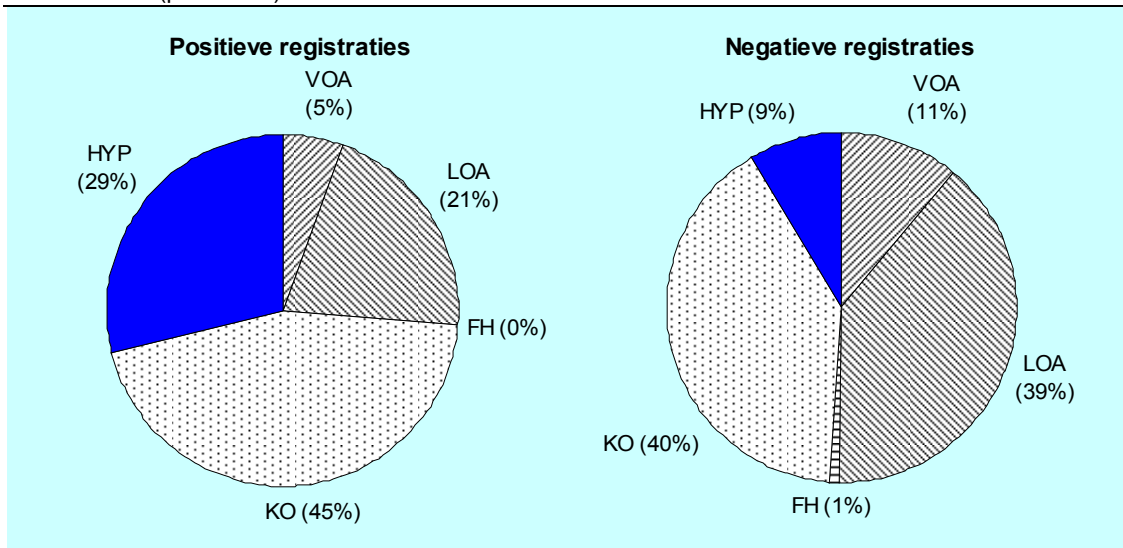
1 GEREGISTREERDE KREDIETOVEREENKOMSTEN

1.1. Aandelen kredietvormen

De berekening van de marktaandelen van de verschillende kredietvormen neemt het aantal overeenkomsten als uitgangspunt. Een benadering op basis van bedragen zou immers misleidend zijn daar het begrip “contractbedrag” niet voor alle kredietvormen dezelfde lading dekt.

Binnen het positieve, of m.a.w. het totale aantal in de CKP geregistreeerde kredieten – dit aantal beliep op het ogenblik van het onderzoek zo’n 6.9 miljoen – nemen de consumentenkredieten ruim 70 pct. voor hun rekening, terwijl het aandeel van de door particulieren opgenomen hypothecaire kredieten (HYP) bij benadering 30 pct. belooft (*grafiek 1*). De kredietopeningen (KO) vormen het leeuwendeel bij de consumentenkredieten: met zo’n 45 procentpunten vertegenwoordigen zij bijna de helft van het totale aantal in de CKP geregistreeerde overeenkomsten. Bij de verrichtingen op afbetaling (hieronder vallen de verkoop op afbetaling (VOA), de lening op afbetaling (LOA) en de financieringshuur (FH)) is de lening op afbetaling de belangrijkste kredietvorm; ze maakt 21 pct. uit van het totaal aantal geregistreeerde overeenkomsten. De verkopen op afbetaling belopen amper 5 pct., terwijl de overeenkomsten onder de vorm van financieringshuur procentueel volledig verwaarloosbaar zijn. Dit laatste is toe te schrijven aan het uitdoven van deze kredietvorm. Voor enige jaren werd het betrokken marktsegment namelijk gekenmerkt door een gering aantal aanbieders, waaronder één dominante. De beslissing van die belangrijkste marktspeler om de kredietvorm niet langer aan te bieden en de overeenkomsten met normaal verloop in 2000 om te zetten naar andere kredietvormen, heeft dit segment vrijwel geheel gereduceerd tot een negatief marktsegment. De kredietvorm “financieringshuur” zal hierna dan ook niet steeds expliciet aan bod komen.

GRAFIEK 1 MARKTAANDELEN VAN DE KREDIETVORMEN BINNEN HET TOTAAL AANTAL GEREGISTREERDE OVEREENKOMSTEN (procenten)

Bron: CKP

Het feit dat de berekening van deze marktaandelen steunt op het aantal uitstaande kredieten of m.a.w. de kredietomloop (vs. “nieuwe productie”), speelt weliswaar in het voordeel van sommige kredietvormen. Met name wordt het hypothecair krediet gekenmerkt door een gemiddeld langere looptijd⁶, waardoor minder recente overeenkomsten langer in het kredietbestand opgenomen blijven dan in het geval van andere kredietvormen, en bijgevolg beter vertegenwoordigd zijn. Een analoge redenering kan worden gemaakt voor de kredietopening: aangezien de kredieten onder deze vorm

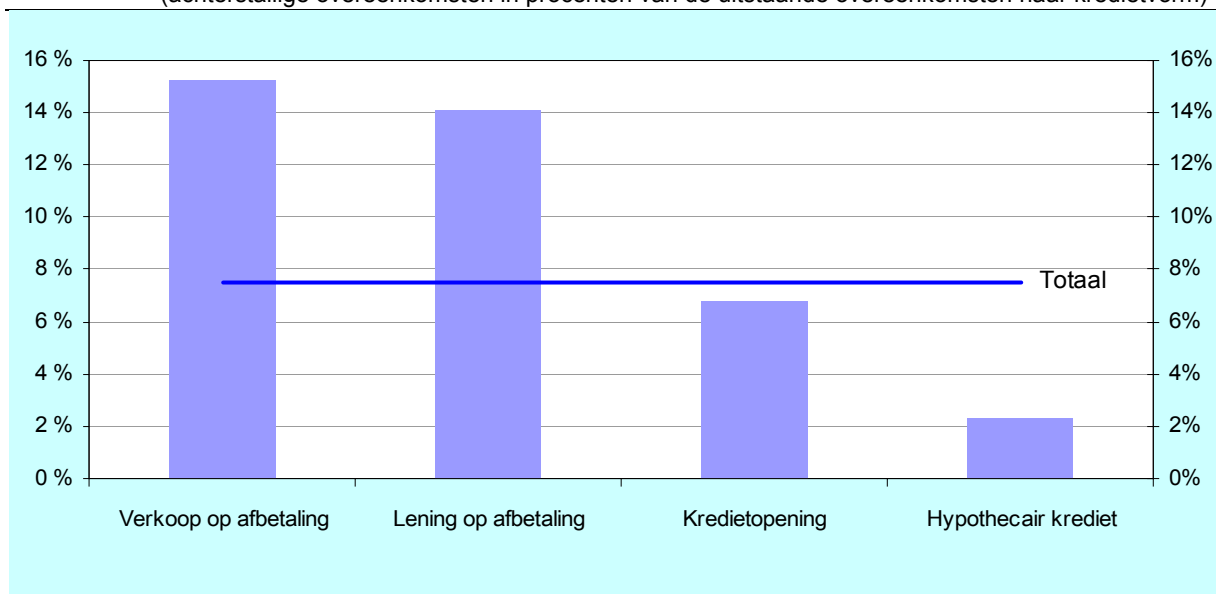
⁶ Zie deel 1.2.2. “Kenmerken kredietvormen:looptijden”.

overwegend worden afgesloten voor onbepaalde duur⁷, betreft een gedeelte van die overeenkomsten mogelijk “slapende” kredieten die niettemin vervat zijn in de kredietomloop. Het marktaandeel van het hypothecair krediet is verder allicht nog opwaarts vertekend doordat de verschillende schijven van een lening als afzonderlijke overeenkomsten kunnen geregistreerd zijn.

Wat de negatieve registraties betreft — deze bevatten zowel de geregulariseerde als de niet-geregulariseerde wanbetalingen en hadden op het ogenblik van het onderzoek betrekking op zo'n 518.000 contracten — blijkt maar liefst 90 pct. van het aantal overeenkomsten te bestaan uit consumentenkredieten (*grafiek 1*). Het aandeel van de kredietopeningen is met 40 pct. weliswaar het grootste onder de individuele kredietvormen, maar staat grosso modo in verhouding tot het aandeel van deze kredietvorm binnen het totale aantal in de CKP (positief) geregistreerde overeenkomsten. De verkopen op afbetaling en de leningen op afbetaling hebben echter een merkelijk ruimer aandeel binnen de negatieve dan binnen de positieve registraties, terwijl voor de hypothecaire kredieten het omgekeerde kan worden vastgesteld.

GRAFIEK 2 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR KREDIETVORM

(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar kredietvorm)

Bron: CKP

Het “wanbetalingspercentage”, d.i. het aantal negatief geregistreerde kredieten gerelateerd tot het totale aantal in omloop, belooft voor het geheel der kredieten zo'n 7,5 pct., maar dit percentage varieert inderdaad sterk naargelang kredietvorm (*grafiek 2*). De lening op afbetaling en de verkoop op afbetaling zijn kredietvormen die relatief meer tot terugbetalingsproblemen blijken te leiden, met name in respectievelijk 14 pct. en 15 pct. van de gevallen. Daartegenover staan wanbetalingspercentages ten belope van amper 7 pct. voor de kredietopening en slechts iets meer dan 2 pct. in het geval van het hypothecair krediet. Het wanbetalingspercentage voor de financieringshuur (niet weergegeven in *grafiek 2*) komt uit in de buurt van de 100 pct., wat uiteraard alles te maken heeft met het uitdoven van deze kredietvorm (*tabel 2.1.1 in bijlage 2*).

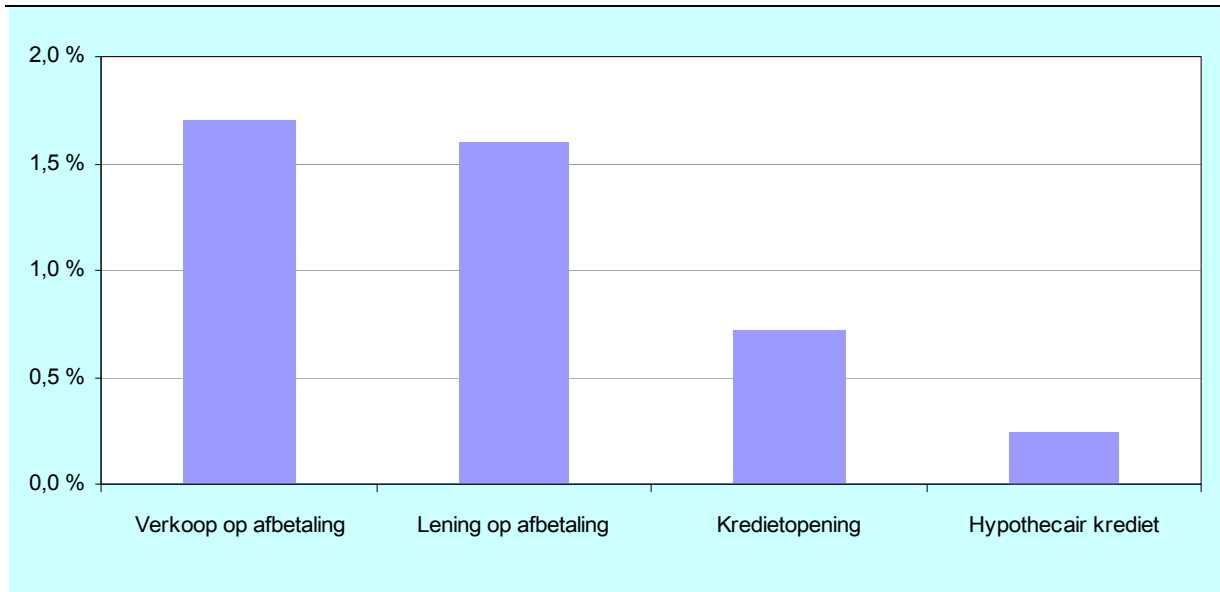
Deze wanbetalingspercentages moeten uiteraard met de nodige omzichtigheid worden geïnterpreteerd, daar het hierboven beschreven stockeffect waarbij sommige kredietvormen door looptijdverschillen beter vertegenwoordigd zijn in het kredietbestand dan andere, hier de gegevens m.b.t. de kredietopening en het hypothecair krediet enigszins bevoordeelt. De meest correcte benadering, namelijk de benadering waarbij de percentages van de probleem dossiers afgeleid worden uit de samenvattende gegevens betreffende de evolutie van de kredieten met eenzelfde oorsprongsjaar over de jaren heen – dit zijn de zogenaamde “vintage-tabellen” – is gezien de korte historie van het positieve luik van de CKP vooralsnog niet mogelijk. De partiële vaststellingen die in het kader van het op stapel staande project m.b.t. de opstelling van dergelijke vintage-tabellen reeds werden gedaan, bevestigen, zoals overigens ook de in *grafiek 1* weergegeven aandelen van de onderscheiden kredietvormen in de negatieve registraties reeds lieten uitschijnen, dat het

⁷ Idem voetnoot 6.

stockeffect in de bovenstaande berekende wanbetalingspercentages alleszins geen afbreuk doet aan de algemene conclusies die m.b.t. de verschillende kredietvormen werden gedaan.

Ad-hocberekeningen⁸ van wanbetalingspercentages die, onder vereenvoudigende assumpties, gecorrigeerd werden voor de verschillen in de gemiddelde looptijden van de diverse kredietvormen en de tienjarige bewaartermijn voor de negatief geregistreerde dossiers, komen overigens tot zeer vergelijkbare vaststellingen. De "jaarlijkse kans op wanbetaling" die uit deze berekeningen resulteert, blijkt namelijk te variëren naargelang de beschouwde kredietvorm, waarbij, zoals bij de hierboven berekende wanbetalingspercentages, de hoogste percentages worden bekomen voor respectievelijk de verkoop op afbetaling en de lening op afbetaling, terwijl voor het hypothecair krediet het laagste percentage geldt en de kredietopening zich in een middenpositie bevindt (*grafiek 3*).

GRAFIEK 3 GECORRIGEERDE* WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR KREDIETVORM

Bron: CKP

* De in de grafiek weergegeven percentages betreffen de "jaarlijkse kans op wanbetaling". Voor een beschrijving van de gehanteerde methodologie, zie bijlage 3 "Berekening van voor looptijd en bewaartermijn gecorrigeerde wanbetalingspercentages".

1.2. Kenmerken kredietvormen

1.2.1. Bedragen⁹

Zoals blijkt uit *grafiek 4* zijn de gemiddelde bedragen die bij de onderscheiden kredietvormen worden verleend zeer uiteenlopend (*zie ook tabel 2.2.1. in bijlage 2*). Enerzijds hangt dit samen met de verschillende inhoud die aan het begrip kredietbedrag wordt gegeven bij de registratie van de diverse kredietvormen in de CKP. Bij de interpretatie van de gegevens moet dan ook in het geval van de kredietopeningen in het bijzonder voor ogen worden gehouden dat het om de toegestane lijnen, en niet noodzakelijk om de werkelijk opgenomen bedragen gaat. Anderzijds weerspiegelen variaties in de gemiddelde kredietbedragen uiteraard de specifieke aanwending van het krediet¹⁰.

Zo overstijgt het gemiddelde bedrag van een hypothecair krediet, m.n. zo'n 63.000 €, uiteraard in ruime mate dat van de consumentenkredieten. Wordt dit bedrag getoetst aan de door het NIS

⁸ Zie bijlage 3 "Berekening van voor looptijd en bewaartermijn gecorrigeerde wanbetalingspercentages".

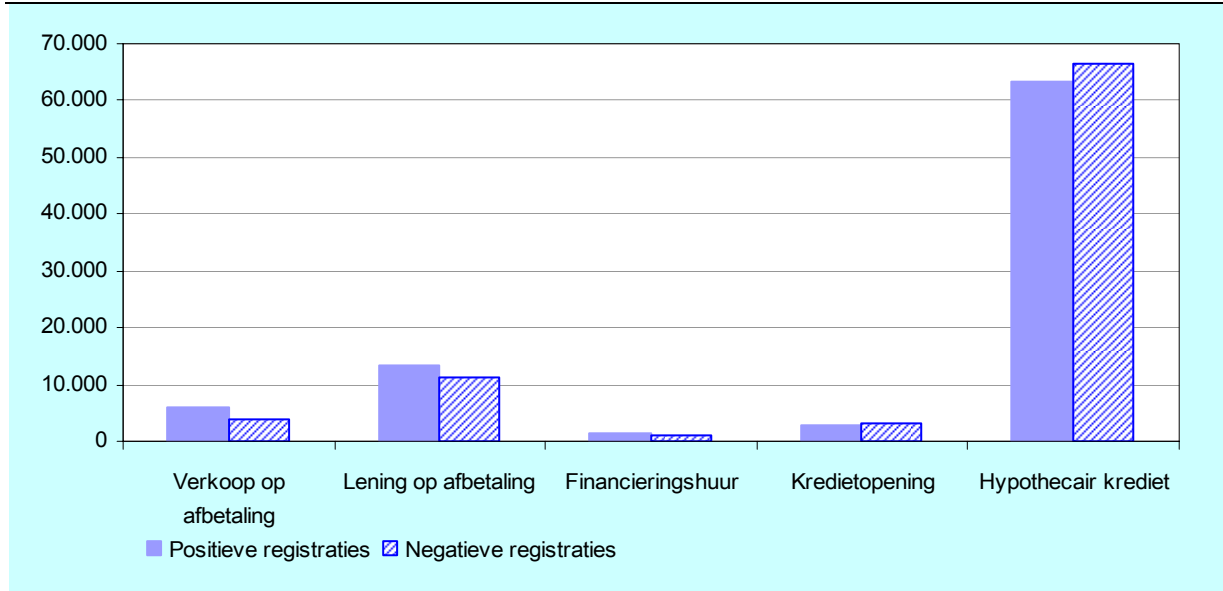
⁹ De vermelde bedragen werden afgerond tot op de honderdtallen.

¹⁰ Hoewel elke kredietvorm zijn specificiteit heeft inzake aanwending, is de afbakening niet altijd zo strikt als op het eerste gezicht lijkt. Leningen op afbetaling kunnen bijvoorbeeld ook worden aangegaan m.b.t. de woning, terwijl hypothecaire kredieten ook blijken te worden aangewend voor andere doeleinden dan het verwerven/transformeren van een woning.

gepubliceerde gegevens inzake de verkopen van onroerende goederen, dan blijkt het qua orde van grootte overeen te stemmen met zowat 60 pct. van de gemiddelde verkoopprijs van een woonhuis in 2004¹¹. De vergelijking van dit gemiddelde kredietbedrag met de gemiddelde verkoopprijs die gold voor het jaar 2004 houdt uiteraard een onderschatting in van de quotiteit. Het gemiddelde bedrag werd immers berekend op alle in de CKP uitstaande hypothecaire kredieten – waaronder ook de minder recent afgesloten overeenkomsten – en dit tegen de achtergrond van een door sterke prijsstijgingen gekenmerkte vastgoedmarkt, en waaronder eveneens de kredieten bestemd voor de verbouwing van bestaande woningen, die doorgaans lagere bedragen betreffen. Daarenboven is ook het feit dat de verschillende schijven van een hypothecair krediet als aparte overeenkomsten kunnen zijn geregistreerd een element dat het gemiddelde kredietbedrag drukt¹².

Binnen de consumentenkredieten, en zelfs binnen de verrichtingen op afbetaling, kunnen eveneens duidelijke verschillen worden vastgesteld inzake gemiddelde kredietbedragen. Met de financieringshuur en de verkoop op afbetaling, kredietvormen die verstrekt worden met het oog op de huur- of aankoop van welbepaalde goederen of diensten, zijn duidelijk minder grote bedragen gemoeid (bij benadering respectievelijk 1.300 € en 6.000 €) dan met de lening op afbetaling (13.000 €). Volgens de van het NIS afkomstige informatie m.b.t. de consumentenkredieten¹³ zouden de kredieten verstrekt onder de vorm van financieringshuur over het afgelopen decennium betrekking hebben gehad op huishoudtoestellen en hifi-, radio- en TV-toestellen en audiovisuele apparatuur; die onder de vorm van verkoop op afbetaling zouden in de eerste plaats zijn aangewend om huishoudtoestellen en textiel aan te kopen, en vervolgens voor meubelen, motorvoertuigen en hifi-apparatuur. De gemiddelde bedragen uit de CKP, die uiteraard een aanzienlijke spreiding tussen de individuele overeenkomsten kunnen verbergen, lijken daarmee alvast niet in tegenspraak te zijn. De gemiddelde toegestane kredietlijn voor kredietopeningen tenslotte, ligt slechts iets boven 2.500 €, een cijfer dat eveneens wordt bevestigd door informatie afkomstig van de NIS-gegevens inzake het consumentenkrediet. Deze geven aan dat de gemiddelde verleende kredieten bij de nieuw afgesloten kredietopeningen het afgelopen decennium inderdaad rond de drempel van 2.500 € schommelden.

GRAFIEK 4 GEMIDDELDE KREDIETBEDRAGEN NAAR KREDIETVORM
(euro's)

Bron: CKP

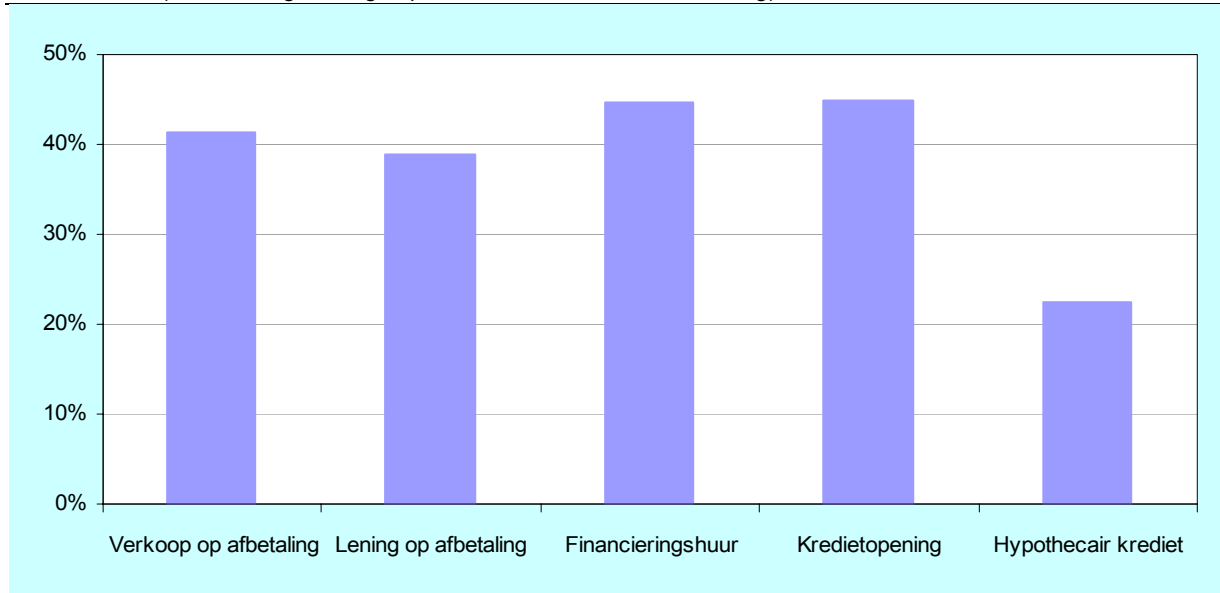
¹¹ FOD Economie-Afdeling Statistiek: Financiën - "Verkopen van onroerende goederen". De gemiddelde verkoopprijzen voor het Rijk bedroegen volgens deze bron meer bepaald 100.837 € in 2004 in het geval van woonhuizen, terwijl voor de herenhuizen en villa's en de appartementen respectievelijk prijzen van 297.416 € en 125.919 € werden genoteerd.

¹² De gemiddelde kredietbedragen voor de nieuwe productie, gegevens die de BVK recent op haar website publiceert en waarvoor beide (mogelijke) vertekeningen niet spelen, geven een duidelijke stijging van het gemiddelde bedrag over het afgelopen decennium te zien; voor de eerste drie kwartalen van het jaar 2005 kwam het bedrag uit op ruim 90.000 €.

¹³ FOD Economie - Afdeling Statistiek "Statistiek van het Consumptiekrediet".

De kredietbedragen van de negatief geregistreerde overeenkomsten zijn voor alle kredietvormen van dezelfde orde van grootte als de positieve registraties. Niettemin kan opgemerkt worden dat de negatieve registraties, gemiddeld beschouwd, eerder relatief kleinere kredieten betreffen in het geval van de verrichtingen op afbetaling, terwijl het in het geval van het hypothecair krediet veeleer om kredieten gaat waar relatief grotere bedragen mee zijn gemoeid.

GRAFIEK 5 RELATIEVE ROODSTAND NAAR KREDIETVORM
(achterstallig bedrag in procenten van het contractbedrag)

Bron: CKP

Beschouwt men van de negatief geregistreerde overeenkomsten het bedrag van de achterstand, dan blijkt dit bedrag, uitgedrukt in procenten van het contractbedrag, d.i. de “relatieve roodstand”, opvallend stabiel voor de consumentenkredieten: gemiddeld genomen schommelt dit percentage immers rond de 40 pct. (*grafiek 5*). Voor de hypothecaire kredieten komt de relatieve roodstand evenwel slechts ongeveer op de helft daarvan uit, m.n. 22,5 pct.

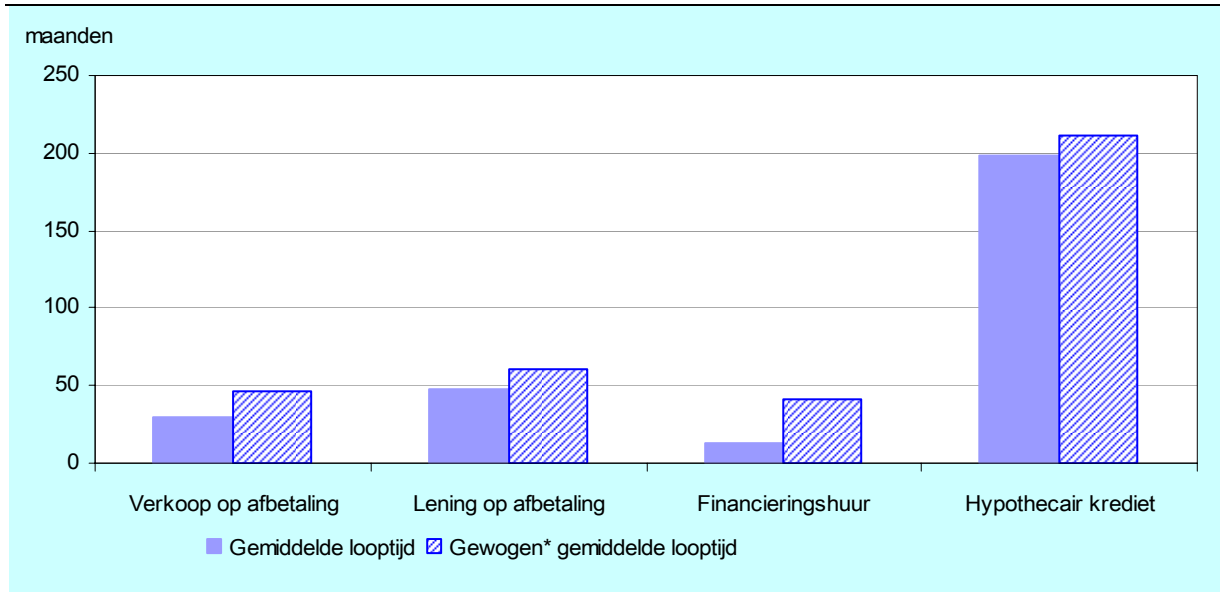
Een verklaring voor dit frappante onderscheid schuilt allicht in de diverse praktijken aangaande de opeisbaarstelling. In het geval van de consumentenkredieten is het namelijk courant om bij wanbetaling de volledige lening met alle nog verschuldigde bedragen opeisbaar te stellen. De opeisbaarstelling is immers een noodzakelijke procedurevereiste om de schulden te kunnen recupereren via een beslagprocedure, waarvoor in het geval van een consumentenkrediet een vonnis van de rechtbank vereist is. Gezien de meestal geringe ontleende bedragen, de relatief korte looptijd van het krediet en de toch tijdrovende rechtbankprocedure, loont het voor de kredietgever meestal de moeite niet om enkel de achterstallige bedragen opeisbaar te stellen. In het geval van de hypothecaire kredieten daarentegen is een opzegging van de overeenkomst door de opeisbaarstelling van het volledige nog verschuldigde bedrag minder gebruikelijk bij wanbetaling. Daar de notariële akte van het hypothecaire krediet meteen ook geldt als uitvoerbare titel voor beslaglegging, kan de kredietgever namelijk veel sneller beslag leggen voor (enkel) de opgeëiste achterstallige betalingen.

1.2.2. Looptijden

De looptijd is een gegeven dat in de CKP niet expliciet is opgenomen voor de verrichtingen op afbetaling en de hypothecaire kredieten. Op basis van de datum van respectievelijk de eerste en de laatste betalingstermijn of vervaldag kan evenwel een in maanden uitgedrukte looptijd worden berekend, waarvan kan aangenomen worden dat hij vrijwel gelijk is aan de werkelijke looptijd. Voor de kredietopeningen zijn daarentegen de datum waarop de overeenkomst werd afgesloten en, in het geval het om een overeenkomst van bepaalde duur gaat, de einddatum wel geregistreerd in de CKP.

Verhoudingsgewijs aan de verschillen in de gemiddelde kredietbedragen, worden de verschillende kredietvormen gekenmerkt door verschillen in looptijden (*grafiek 6*). De gemiddelde looptijden die uit de registraties van de CKP kunnen worden afgeleid belopen zo ongeveer 1 jaar voor de financieringshuur, 2,5 jaar voor de verkoop op afbetaling, 4 jaar voor de lening op afbetaling en 16,5 jaar voor het hypothecair krediet. Bij de kredietopeningen kan worden vastgesteld dat deze quasi alle, m.n. ruim 98 pct., van onbepaalde duur zijn. Dat de periode waarover de terugbetalingen wordt gespreid of het aantal terugbetalingen functie is van het kredietbedrag lijkt niet alleen logisch, bijvoorbeeld in het geval van een hypothecair krediet tegenover een consumentenkrediet, maar wordt voor de verrichtingen op afbetaling ook uitdrukkelijk in de wetgeving voorzien. Er kan dan ook worden vastgesteld dat de gemiddelde looptijd voor alle kredietvormen oploopt wanneer voor de berekening niet louter wordt uitgegaan van de in maanden uitgedrukte looptijd van iedere individuele overeenkomst, maar wanneer iedere individuele looptijd een wegingscoëfficiënt meekrijgt op basis van het kredietbedrag van de betrokken overeenkomst. Deze aan de hand van de kredietbedragen “gewogen” gemiddelde looptijd ligt met name voor alle kredietvormen 1 à 2 jaar hoger dan de gemiddelde looptijd berekend op basis van het aantal overeenkomsten.

GRAFIEK 6 LOOPTIJD NAAR KREDIETVORM

Bron: CKP

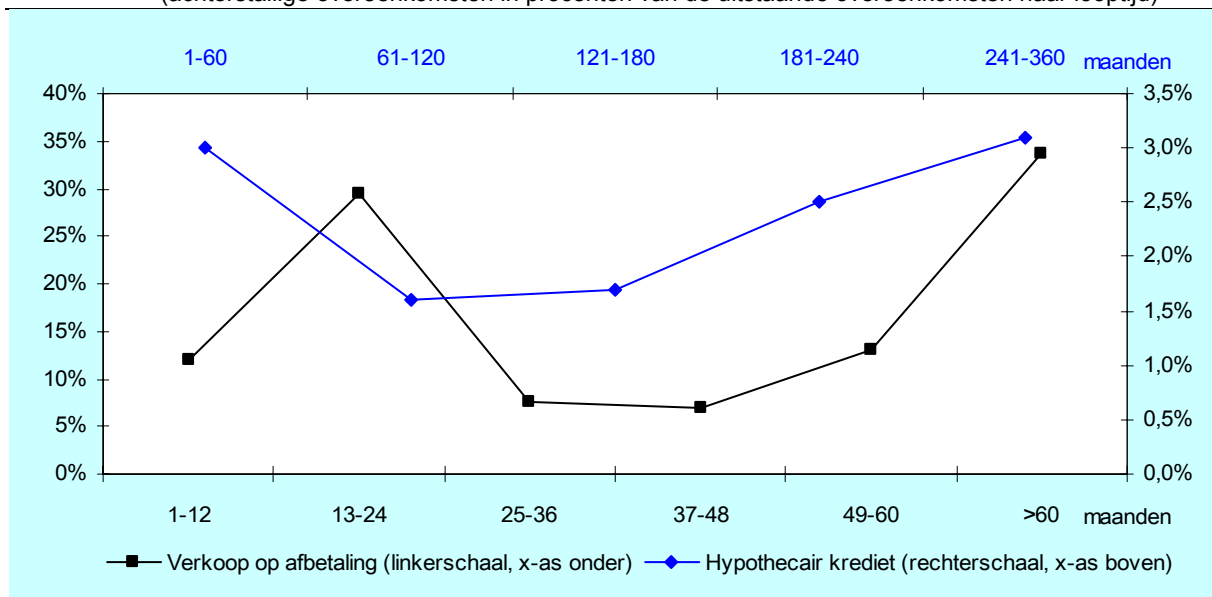
* Gewogen aan de hand van de contractbedragen

De gemiddelde looptijden die kunnen afgeleid worden uit de negatief geregistreerde overeenkomsten, leveren een beeld op dat niet noemenswaardig afwijkt van dat op basis van de positieve registraties. Wat de contractbedragen in het negatieve luik betreft werd onder punt 1.2.1 “Kredietvormen kenmerken: bedragen” reeds vermeld dat deze gemiddeld lager liggen dan die in het positieve luik voor de verrichtingen op afbetaling, terwijl het omgekeerde geldt voor de hypothecaire kredieten. Die vaststelling blijft ook voor vrijwel elk afzonderlijk looptijdsegment van die kredietvormen geldig (*tabellen 2.2.2 en 2.2.3 in bijlage 2*).

Relateert men de achterstallige overeenkomsten tot de uitstaande overeenkomsten naar looptijd, zou men kunnen stellen dat deze wanbetalingspercentages voor de verkopen op afbetaling en de hypothecaire leningen variëren naargelang de looptijd (*grafiek 7*). Dat de wanbetalingspercentages stijgen naarmate de looptijden van kredieten langer zijn lijkt ergens logisch, in het bijzonder aangezien de wanbetalingen ook de geregulariseerde achterstallige contracten omvatten. De wanbetalingspercentages blijken evenwel hoger te liggen voor kredieten waarvan de looptijden zich in de beide extremen van het looptijdenspectrum bevinden: in het geval van de verkoop op afbetaling gaat het met name om contracten met een looptijd van 1 à 2 jaar enerzijds, en meer dan 5 jaar anderzijds; in het geval van het hypothecair krediet betreft het de looptijden van 1 à 5 jaar en 20 à 30 jaar (*tabel 2.2.4 in bijlage 2*).

GRAFIEK 7 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR LOOPTIJD

(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar looptijd)

Bron: CKP

1.2.3. Betalingsfrequentie

Inzake periodiciteit van de betalingstermijnen voor de verrichtingen op afbetaling of van de vervaldagen voor hypothecaire kredieten worden in de CKP, naast de mogelijkheden "onbepaald" en "eenmalig", periodes van 1, 2, 3 of 6 maanden en 1 of 2 jaren onderscheiden. De wet kenschetst de kredietopening als een consumentenkredietvorm waarbij de terugbetaling van het ontleende kapitaal niet op periodieke basis maar op een datum naar keuze gebeurt; in de praktijk bestaan er voor de terugbetaling van het kapitaal diverse formules. Gegevens hieromtrent zijn in de CKP evenwel niet bekend, zodat de kredietopeningen in de analyse van de betalingsfrequentie buiten beschouwing worden gelaten.

TABEL 1 TERUGBETALINGSFREQUENTIE NAAR KREDIETVORM
(procenten)

	één maand	drie maanden	zes maanden	één jaar	eenmalig
Verkoop op afbetaling.....	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lening op afbetaling	99,6	0,0	0,3	0,0	0,1
Financieringshuur.....	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hypothecair krediet.....	95,4	1,4	2,6	0,4	0,2
Totaal *	97,4	0,8	1,5	0,2	0,1

Bron: CKP

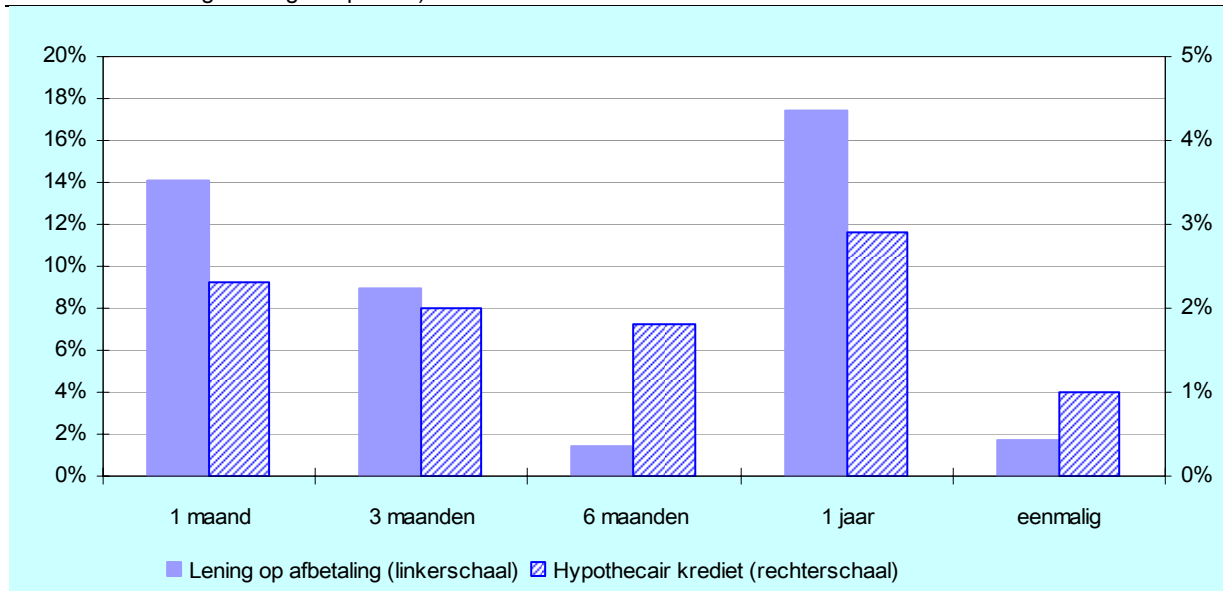
(*) M.u.v. de kredietopeningen.

Maar liefst 97 pct. van alle beschouwde overeenkomsten blijkt via maandelijkse betalingen te worden terugbetaald (*tabel 1*). De semesteriële terugbetaling is met iets meer dan 1 procent van de contracten de tweede belangrijkste periodiciteit, gevolgd door de trimestriële periodiciteit die krap 1 procent belooft. De jaarlijkse en eenmalige terugbetaling zijn goed voor enkele procenttienden, wat in absolute termen neerkomt op een aantal duizenden overeenkomsten. De andere periodiciteiten, namelijk periodes van 2 maanden of 2 jaar, zijn zowel in relatieve als absolute termen volledig verwaarloosbaar (*tabel 2.2.5 in bijlage 2*).

Het uitgesproken belang van de maandelijkse terugbetalingsperiodiciteit is een verschijnsel dat zich bij alle beschouwde kredietvormen aftekent. Enkel voor de leningen op afbetaling en de hypothecaire leningen waarmee, zoals onder punt 1.2.1. "Kredietvormen kenmerken: bedragen" werd beschreven, gemiddeld genomen grotere contractbedragen gepaard gaan, vindt men ook een zeer gering percentage andere terugbetalingsfrequenties terug. Opmerkelijk is dat voor de hypothecaire kredieten de overeenkomsten met eenmalige vervaldag gemiddeld zeer hoge contractbedragen betreffen (*tabel 2.2.6 in bijlage 2*).

GRAFIEK 8 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR TERUGBETALINGSFREQUENTIE

(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar terugbetalingsfrequentie)

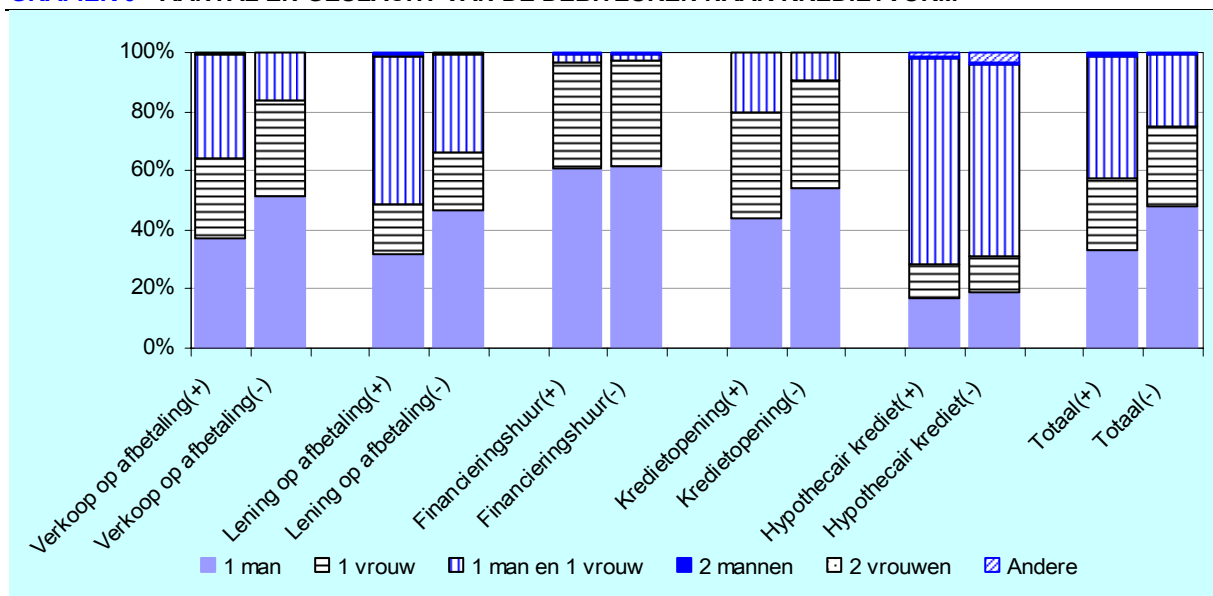

Bron: CKP

In het negatieve luik vindt men ook quasi uitsluitend overeenkomsten met een maandelijkse frequentie terug. Opmerkelijk is evenwel dat wanneer de wanbetalingen worden gerelateerd tot de uitstaande overeenkomsten per periodiciteit, de leningen op afbetaling en de hypothecaire leningen met jaarlijkse terugbetalingstermijn of vervaldag het duidelijk slechter doen dan die met een andere periodiciteit (*grafiek 8; tabel 2.2.7 in bijlage 2*).

1.2.4. Debiteurenaantal en -geslacht

De meerderheid van alle geregistreerde overeenkomsten, met name 58 procent, wordt door één enkele kredietnemer aangegaan: 33 procentpunten door "1 man" en 25 procentpunten door "1 vrouw" (*grafiek 9*). De rest van de kredieten betreft quasi enkel kredieten geregistreerd op naam van twee kredietnemers, en meer in het bijzonder de geslachtscombinatie "1 man + 1 vrouw" (41 pct.). De andere overeenkomsten – hetzij twee kredietnemers van hetzelfde geslacht, hetzij drie of meerdere debiteuren, onafhankelijk van de geslachtscombinatie - maken samen immers nog geen procent van het geheel uit.

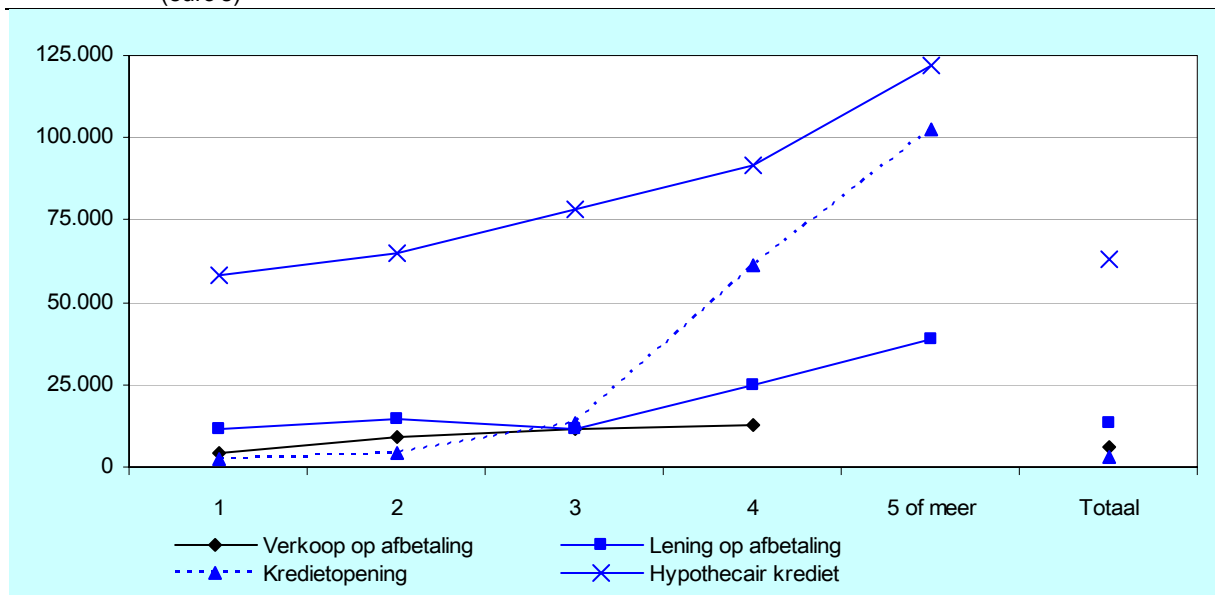
GRAFIEK 9 AANTAL EN GESLACHT VAN DE DEBITEUREN NAAR KREDIETVORM

Bron: CKP

Logischerwijze bestaat er een positief verband tussen het aantal debiteuren en het kredietbedrag; de totale financiële draagkracht van een huishouden kan immers groter worden verondersteld naarmate de terugbetalingslast over meerdere personen wordt verdeeld. Het wekt dan ook geen verwondering dat kredietvormen waar gemiddeld hogere bedragen mee zijn gemoeid, zoals leningen op afbetaling en hypothecaire kredieten, overwegend door meerdere kredietnemers worden aangegaan, namelijk respectievelijk in 50 pct. en 70 pct. van de gevallen. Daarbij gaat het quasi uitsluitend om de klassieke combinatie “1 man + 1 vrouw”; combinaties met twee kredietnemers van eenzelfde geslacht zijn immers relatief verwaarloosbaar, terwijl het percentage van die beide kredietvormen dat door drie of meer personen wordt opgenomen slechts 1 pct. bedraagt. Kredietvormen als verkopen op afbetaling, kredietopeningen en financieringshuur worden in het merendeel van de gevallen slechts door één persoon opgenomen; debiteurencombinaties van twee personen van eenzelfde geslacht of drie of meerdere personen, ongeacht het geslacht, zijn voor deze kredietvormen zo goed als onbestaande (*grafiek 9; tabellen 2.2.8 en 2.2.11 in bijlage 2*).

GRAFIEK 10 GEMIDDELTE CONTRACTBEDRAGEN NAAR DEBITEURENAANTAL*

(euro's)

Bron:CKP

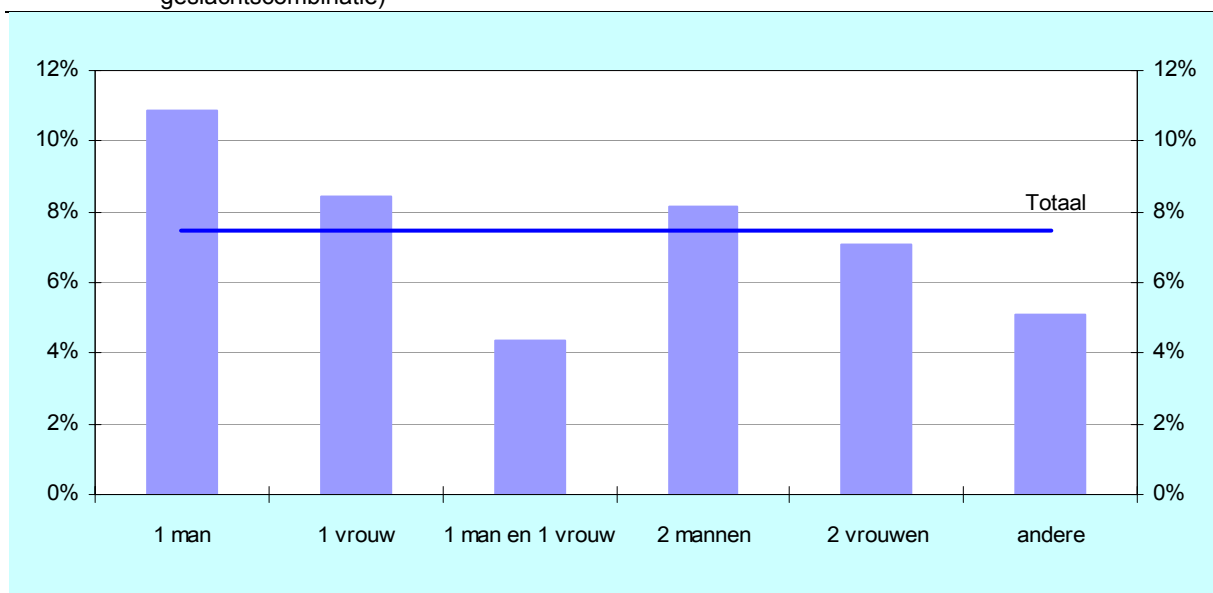
* Financieringshuur werd niet in de grafiek opgenomen daar, vanwege het zeer gering aantal contracten in sommige categorieën, de bedragen niet steeds als representatief kunnen worden beschouwd.

Niet alleen tussen de kredietvormen, maar ook binnen elke kredietvorm kan verder worden vastgesteld dat hogere gemiddelde contractbedragen hand in hand gaan met meerdere debiteuren (*grafiek 10*).

Krediet blijkt veelal nog een mannenzaak te zijn: voor alle kredietvormen ligt het procentuele aandeel van de overeenkomsten met één man hoger dan dat met één vrouw (*grafiek 9*). Ook naar gemiddelde bedragen toe moet vastgesteld worden dat voor alle kredietvormen de gemiddelde mannelijke debiteur een hoger bedrag opneemt dan de gemiddelde vrouwelijke debiteur. Het bedrag dat door twee mannelijke debiteurs wordt opgenomen ligt ook hoger dan het gemiddelde bedrag dat door "1 man + 1 vrouw" wordt opgenomen; voor de andere geslachtscombinaties kan echter geen systematiek worden vastgesteld (*tabellen 2.2.9. en 2.2.12 in bijlage 2*). Hoewel het bij de minder courante geslachtscombinaties om een kleiner aantal gevallen gaat en uitspraken bijgevolg met het nodige voorbehoud moeten worden gemaakt, lijkt het toch frappant dat deze proportioneel merkkelijk minder een kredietopening aangaan, maar in het geval van een consumentenkrediet eerder voor een lening op afbetaling opteren.

GRAFIEK 11 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR GESLACHTSCOMBINATIE

(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar geslachtscombinatie)

Bron: CKP

Wanneer de negatief geregistreerde overeenkomsten onder de loep worden genomen, blijkt het aandeel van de overeenkomsten met slechts één kredietnemer op te lopen tot maar liefst 75 pct., tegenover 58 pct. bij de positieve registraties (*grafiek 9*). Het overeenstemmende percentage voor de overeenkomsten met twee debiteuren bedraagt slechts 24 pct., terwijl deze bij de positieve registraties bijna 42 pct. voor hun rekening nemen. Over alle kredietvormen is het overigens een constant gegeven dat het percentage negatief geregistreerde overeenkomsten met één kredietnemer hoger ligt dan de positief geregistreerde met één debiteur, terwijl het omgekeerde geldt voor een heterogeen debiteurenpaar.

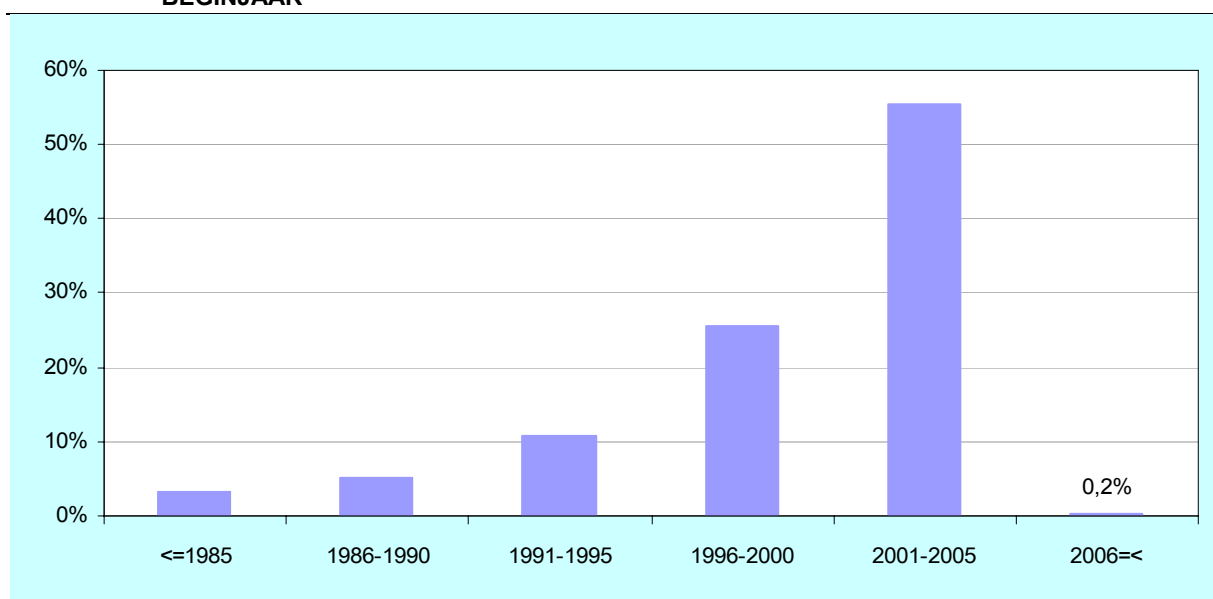
De wanbetalingspercentages naar geslachtscombinaties geven inderdaad aan dat twee debiteuren minder risico inhouden dan een enkele kredietnemer; met een vrouwelijke kredietnemer blijkt daarenboven een iets lagere kans op wanbetaling gepaard te gaan dan met een mannelijke kredietnemer (*grafiek 11*). Deze vaststellingen mogen echter slechts tot op zekere hoogte doorgetrokken worden naar de overeenkomsten met meerdere kredietnemers. Het is immers wel zo dat de combinatie “2 vrouwen” een lager wanbetalingspercentage kent dan de combinatie “2 mannen”, maar de contracten afgesloten met “1 man +1 vrouw” blijken het minst risicovol van alle mogelijke combinaties inzake aantal debiteuren en geslachten. Er moet evenwel de aandacht op worden getrokken dat meerdere kredietnemers op zich niet noodzakelijk minder risicovolle contracten betekent: voor diverse kredietvormen kan weliswaar worden vastgesteld dat het wanbetalingspercentage afneemt voor contracten met twee (of drie) debiteuren tegenover één, maar voor de hogere aantallen kredietnemers neemt het percentage opnieuw toe (*zie tabellen 2.2.10 en 2.2.13 in bijlage 2*).

Het samenvoegen van geslachtscombinaties en kredietvormen levert, gezien het kleine aantal observaties voor sommige combinaties, wellicht niet steeds betrouwbare resultaten op. Er mag evenwel met zekerheid gesteld worden dat de minst risicovolle combinatie een hypothecair krediet aan een heterogeen paar betreft, terwijl verkopen op afbetaling en leningen op afbetaling verleend aan een mannelijke kredietnemer tot de meest risicovolle combinaties behoren.

1.2.5. Beginjaar¹⁴

Meer dan de helft van de positieve registraties heeft betrekking op kredieten die tijdens de afgelopen 5 jaar werden afgesloten. Dat percentage loopt op tot ruim 80 pct. wanneer de periode van het afgelopen decennium wordt beschouwd¹⁵. Het jonge karakter van de geregistreerde kredieten moet allicht aan een combinatie van factoren worden toegeschreven. Enerzijds is er het numerieke overwicht van de consumentenkredieten die, zoals hierboven in deel 1.2.2 werd aangestipt, zich kenmerken door minder lange looptijden. Anderzijds speelt allicht ook het feit dat de lage rentestand de afgelopen jaren aanleiding heeft gegeven tot (her)nieuw(d)e hypothecaire overeenkomsten een rol.

GRAFIEK 12 FREQUENTIEVERDELING VAN DE POSITIEF GEREGEREERDE KREDIETEN NAAR BEGINJAAR

Bron: CKP

Van de negatieve registraties werd ruim 85 pct. tijdens de periode 2001-2005 aan de CKP gemeld. Dat voor de financieringshuur de meerderheid van de meldingen, namelijk zo'n 63 pct., dateert uit de daaraan voorafgaande vijfjaarsperiode moet uiteraard andermaal worden toegeschreven aan het uitdoven van deze kredietvorm.

1.2.6. Kredietverstrekkers

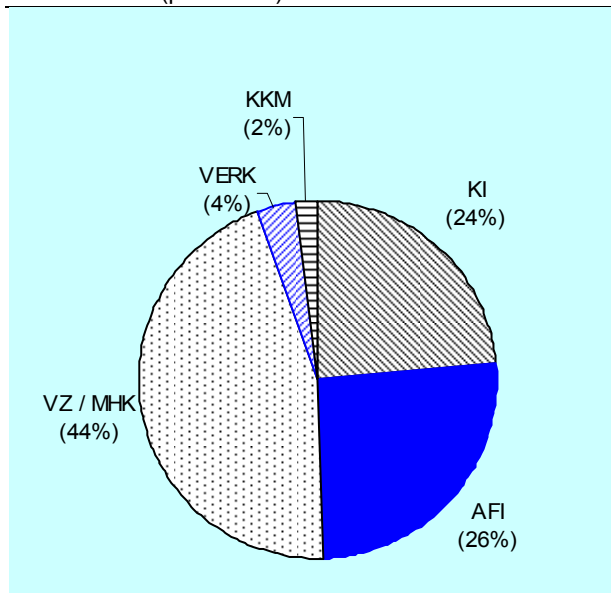
De analyse van geregistreerde kredietovereenkomsten naar verstrekker beperkt zich hoofdzakelijk tot het niveau van de categorieën van kredietgevers die in de CKP worden onderscheiden, met name: "Kredietinstellingen" (KI), "Andere financiële instellingen" (AFI), "Verzekeringsmaatschappijen en maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet" (VZ/MHK), "Verkopers"

¹⁴ Wat de kredietopeningen betreft, beschikt men in de CKP over de datum waarop het contract werd afgesloten en kan dus de juiste begindatum worden berekend. In het geval van de andere kredietvormen is echter enkel de datum van de eerste vervaldag (hypothecair krediet) of de eerste betalingstermijn (consumentenverrichtingen op afbetaling) gekend, en wordt deze bij benadering gelijkgesteld aan de begindatum van het krediet.

¹⁵ Op het eerste zicht lijkt het ook opmerkelijk dat er reeds kredieten met begindatum na 2005 werden geregistreerd. Het gaat in dit geval om kredieten met eenmalige terugbetaling, waarvan door de gehanteerde werkhypothese begin- en eindjaar van het krediet samenvallen. Het betreft zowel hypothecaire als consumentenkredieten, waarbij deze laatste in het bijzonder in verband moeten gebracht worden met de autoverkoop.

(VERK) en “Kredietkaartmaatschappijen” (KKM)¹⁶. Het dient daarbij onderstreept dat de indeling in categorieën door de kredietverstrekkers zelf gebeurt, wat niet steeds aanleiding geeft tot de meest consequente en homogene rubriceringen. Zo werden bijvoorbeeld tijdens het onderzoek zowel postorderbedrijven als (levens)verzekeringsmaatschappijen in verschillende categorieën aangetroffen.

**GRAFIEK 13 RAPPORTERENDE INSTELLINGEN
NAAR CATEGORIE**
(procenten)

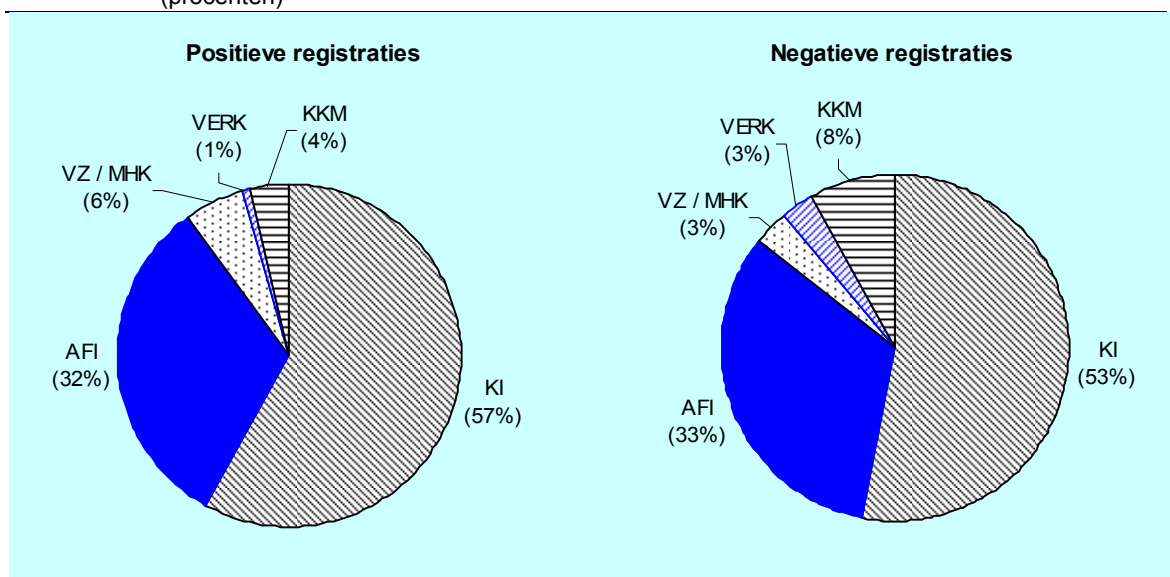
Bron: CKP

Grafiek 13 geeft een idee van de procentuele verdeling van de in het onderzoek beschouwde kredietgevers over de diverse categorieën. Gemeten naar aantal instellingen vormen de verzekeringsmaatschappijen en maatschappijen gespecialiseerd in het hypothecaire krediet de grootste groep met 44 pct., terwijl de kredietinstellingen en andere financiële instellingen elk ongeveer een kwart vertegenwoordigen. De verkopers en kredietkaartmaatschappijen groeperen tenslotte slechts zo'n 6 pct. van de instellingen. Beide laatste categorieën zijn - in tegenstelling tot de andere - daarenboven zeer onevenwichtig samengesteld in termen van marktaandelen van de individuele instellingen.

De totale marktaandelen die de onderscheiden categorieën voor hun rekening nemen lopen aanzienlijk uiteen. Enerzijds zijn er de kredietinstellingen en de andere financiële instellingen die met respectievelijk 57 pct. en 32 pct. van de uitstaande overeenkomsten dominante posities innemen op de markt van het particuliere krediet. Anderzijds heeft men de verzekeraars, kredietkaartmaatschappijen en verkopers, die duidelijk minder belangrijke spelers zijn op de markt; samen vertegenwoordigen ze slechts 11 procent (*grafiek 14*).

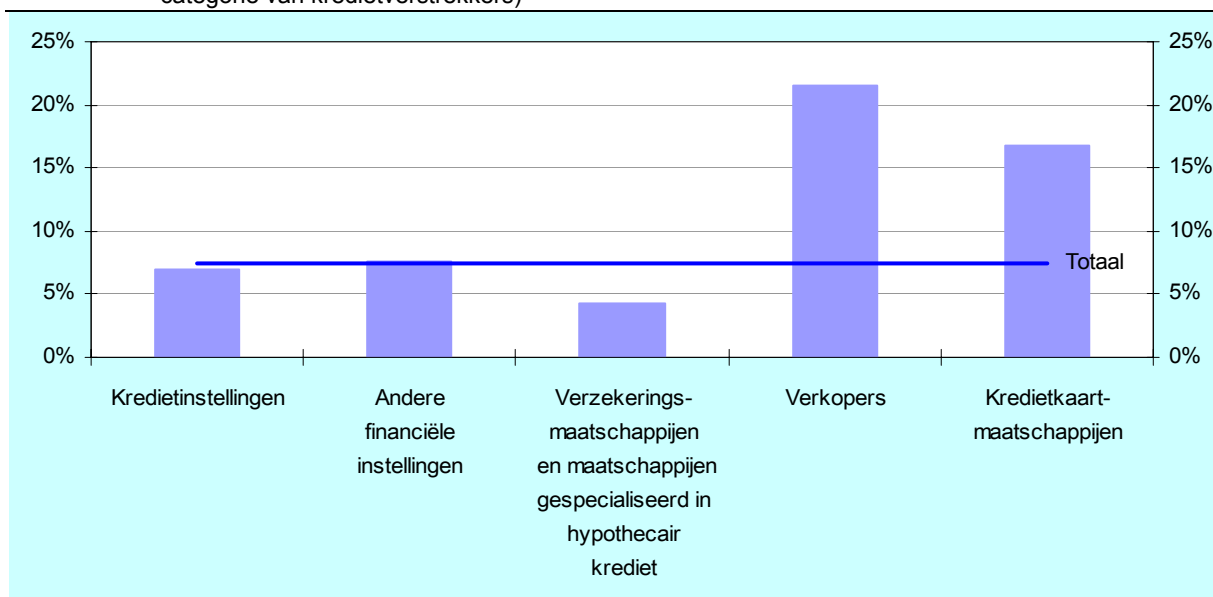
¹⁶ Voor de definities van de categorieën, zie bijlage 1 “Methodologische bemerkingen”. Volledigheidshalve dient te worden vermeld dat in de CKP ook de categorieën “Kredietverzekeringsmaatschappijen” en “Andere instellingen” worden onderscheiden. Aangezien het voorliggend onderzoek echter uitgaat van het concept “kredietverstrekker-emittent”, of m.a.w. de kredietverstrekker die het krediet bij oorsprong verleent, komen beide laatst vermelde categorieën verder niet aan bod.

GRAFIEK 14 MARKTAANDELEN VAN DE CATEGORIEËN KREDIETVERSTREKKERS BINNEN HET TOTAAL AANTAL GEREgistREERDE OVEREENKOMSTEN
(procenten)

Bron: CKP

GRAFIEK 15 WANBETALINGSPERCENTAGES VAN DE CATEGORIEËN KREDIETVERSTREKKERS *
(achterstallige overeenkomsten in procenten van het aantal uitstaande overeenkomsten naar categorie van kredietverstrekkers)

Bron: CKP

* De overeenkomsten inzake financieringshuur werden hier voor de berekening van de wanbetalingspercentages buiten beschouwing gelaten, teneinde geen vertekening te krijgen voor bepaalde categorieën.

De marktaandeelen van de diverse categorieën kredietverstrekkers binnen de achterstallige overeenkomsten zijn in het geval van de andere financiële instellingen vergelijkbaar aan het bovenstaande cijfer, terwijl de verzekeringsmaatschappijen en kredietinstellingen relatief iets minder negatieve contracten tellen. Bij de kredietkaartmaatschappijen en de verkopers ligt het aandeel binnen de negatieve registraties echter dubbel tot respectievelijk drie maal zo hoog als binnen de positieve (grafiek 14). De divergentie tussen de positieve en negatieve marktaandeelen weerspiegelt uiteraard merkelijk hogere wanbetalingspercentages in het geval van beide laatstgenoemde categorieën: deze percentages lopen meer bepaald op tot bijna 28 pct. in het geval van de verkopers en bijna 17 pct. voor kredietkaartmaatschappijen, terwijl voor het geheel van de

particuliere kredietmarkt het wanbetalingspercentage 7,5 pct. bedraagt. Ter vergelijking: de wanbetalingspercentages belopen voor de andere financiële instellingen, kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in het hypothecair krediet respectievelijk 7,7 pct., 6,9 pct. en 4,3 pct. (*grafiek 15*). Hoewel andermaal dient te worden gewezen op de mogelijke vertekening van deze wanbetalingspercentages omwille van stockeffecten die niet voor alle kredietvormen in dezelfde mate spelen, lijken de zwakkere prestaties die beide eerstvermelde categorieën van kredietverstrekkers behalen toch slechts ten dele te kunnen worden toegeschreven aan het overwicht van bepaalde kredietvormen in hun portefeuille (zie verder in dit verband *grafiek 16*).

Dat de totale marktaandelen van de diverse kredietverstrekkerscategorieën sterk variëren, hangt uiteraard gedeeltelijk samen met het feit dat niet elke categorie (even sterk) aanwezig is op alle deelmarkten.

TABEL 2 BIJ DE CATEGORIEËN KREDIETVERSTREKKERS UITSTAANDE KREDIETEN NAAR VORM
(procenten)

	Krediet- instellingen	Andere financiële instellingen	Verzekerings- maatschappijen en maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	Verkopers	Kredietkaart- maatschappijen
Verkoop op afbetaling	2,7	9,8	0,0	90,1	0,0
Lening op afbetaling	30,7	9,5	1,8	0,0	0,0
Financieringshuur	0,0	0,0	0,0	8,0	0,0
Kredietopening	26,3	80,6	0,0	1,9	100,0
Hypothecair krediet	40,3	0,1	98,2	0,0	0,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: CKP

In vergelijking met de andere categorieën valt het inderdaad op dat de kredietinstellingen over het meest evenwichtige activiteitenpakket beschikken: 40 pct. hypothecaire kredieten en 60 pct. consumentenkredieten, vrij gelijk gespreid over kredietopeningen en verrichtingen op afbetaling (*tabel 2*). De andere categorieën richten hun activiteiten veel meer op één welbepaald marktsegment: bij verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet gaat het uiteraard overwegend om hypothecair krediet, terwijl de overige categorieën gericht zijn op het consumptief krediet. In het geval van de andere financiële instellingen en de kredietkaartmaatschappijen worden deze kredieten overwegend/exclusief onder de vorm van kredietopeningen verstrekt; bij de verkopers nemen die kredieten vooral de vorm aan van verkopen op afbetaling.

Als gevolg van de relatieve specialisaties van sommige verstrekkerscategorieën op bepaalde segmenten van de particuliere kredietmarkt, kunnen de marktaandelen op de deelmarkten aanzienlijk afwijken van het totaalbeeld.

TABEL 3

MARKTAANDELEN VAN DE CATEGORIEËN KREDIETVERSTREKKERS NAAR KREDIETVORM
(procenten)

	Verkoop op afbetaling	Lening op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopening	Hypothecair krediet
Kredietinstellingen	28,7	85,0	5,7	34,1	80,8
Andere financiële instellingen	57,3	14,6	0,8	57,8	0,1
Verzekeringsmaatschappijen en maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	-	0,4	-	-	19,1
Verkopers	14,0	-	93,5	-	-
Kredietkaartmaatschappijen	-	-	-	8,1	-
Totaal.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
pm Herfindahl indices*	1.091	699	8.389	738	971

Bron: CKP

* De Herfindahl-index is een maatstaf voor het berekenen van de concentratiegraad in een bepaalde bedrijfstak of op een welbepaalde markt. De index wordt berekend als de som van de kwadraten van de marktaandeelen van de aanbieders in de betrokken bedrijfstak of op de betrokken markt. In de praktijk wordt deze uitkomst met 10.000 vermenigvuldigd zodat de index kan variëren van een (theoretisch) minimum van 0 tot een maximum van 10.000. Indicatief kan worden gesteld dat een index van 1.000 duidt op een redelijk groot aantal aanbieders met redelijk gelijke marktmacht, maar dat bij 2000 toch al van een behoorlijke concentratie sprake lijkt te zijn.

De kredietinstellingen vertegenwoordigen zo maar liefst 85 pct. van de markt van de lening op afbetaling en 81 pct. van de particuliere hypothecaire markt; de overige 15 en 19 pct. worden respectievelijk ingenomen door de andere financiële instellingen en de verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet. De markt van de verkoop op afbetaling en de kredietopeningen worden beide gedomineerd door de andere financiële instellingen, die op elk van beide deelsegmenten bijna 60 pct. voor hun rekening nemen. De kredietinstellingen nemen telkens de tweede belangrijkste positie in met om en bij de 30 pct., terwijl de verkopers de rest van de markt van de verkoop op afbetaling (14 pct.) voor hun rekening nemen en de kredietkaartmaatschappijen met 8 pct. het plaatje voor de kredietopeningen compleet maken. Volledigheidshalve kan nog aangestipt worden dat de kredietinstellingen instaan voor 5 pct. van de financieringshuur en de rest van die deelmarkt volledig gedomineerd wordt door de verkopers (tabel 3). Hoewel sommige marktsegmenten duidelijk gedomineerd worden door een welbepaalde categorie van kredietverstrekking, wijzen de Herfindahl-indices, berekend op basis van de marktaandeelen van de individuele instellingen op de betrokken deelmarkt, over het algemeen niet op concentratie van de markten op het niveau van individuele instellingen. Enkel de (uitdovende) markt van de financieringshuur vormt hierop, met één dominante speler, een uitzondering.

TABEL 4

GEMIDDELDE BEDRAGEN NAAR KREDIETVORM *
(euro's)

	Kredietinstellingen	Andere financiële instellingen	Verzekeringsmaatschappijen en maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	Verkopers	Kredietkaartmaatschappijen	Totaal
Verkoop op afbetaling	4.300	7.900	-	500	-	5.800
Lening op afbetaling	13.700	10.900	17.000	1.200	-	13.300
Financieringshuur	12.000	7.400	-	600	-	1.300
Kredietopening	4.700	1.600	-	1.100	2.700	2.700
Hypothecair krediet	65.100	76.600	55.300	-	-	63.200

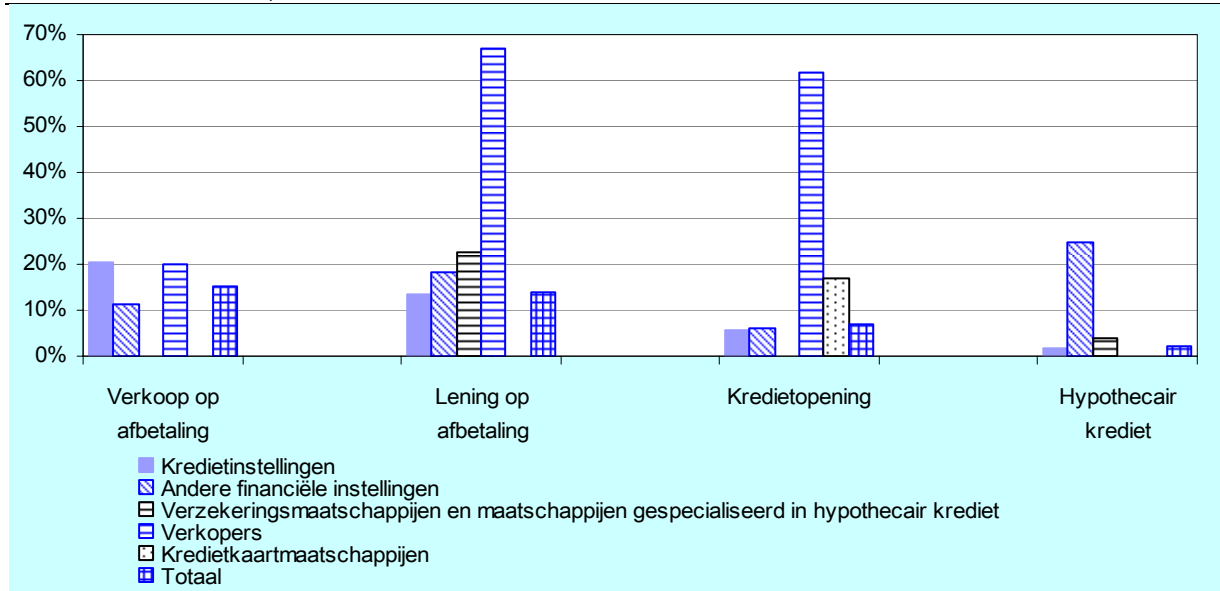
Bron: CKP

* Bedragen afgerond tot op de honderdtallen.

Wat de gemiddeld toegekende kredietbedragen betreft, kunnen er merkelijke verschillen tussen de verschillende categorieën van verstrekkers worden vastgesteld (*tabel 4*). Opmerkelijk in dit verband is dat de kredietinstellingen quasi systematisch op alle deelsegmenten waarop zij aanwezig zijn, m.u.v. de verkopen op afbetaling, bedragen toekennen die boven het gemiddelde liggen, terwijl de verkopers overal de laagste bedragen verstrekken.

GRAFIEK 16 WANBETALINGSPERCENTAGES VAN DE CATEGORIEËN KREDIETVERSTREKKERS NAAR KREDIETVORM

(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar categorie en naar vorm)

Bron: CKP

Naar kredietvorm uitgesplitste wanbetalingspercentages bevestigen dat verkopers en kredietkaartmaatschappijen met een merkkelijk hogere proportie achterstallige dossiers af te rekenen hebben dan de andere spelers op bijna alle deelmarkten (*grafiek 16*). De zeer hoge wanbetalingspercentages die voor de verkopers genoteerd worden voor de leningen op afbetaling en de kredietopeningen dienen evenwel enigszins te worden genuanceerd; het gaat immers in beide gevallen om een relatief gering aantal positieve registraties, waarbinnen de probleemdossiers telkens vrijwel geheel gesitueerd blijken bij een enkele kredietgever. De gegevens lijken er overigens op te wijzen dat ook de andere categorieën van kredietverstrekkers voor de kredietvormen waarin zij relatief het minst actief zijn, relatief hogere wanbetalingspercentages kennen. Het gaat meer bepaald om de verkopen op afbetaling voor de kredietinstellingen, om de leningen op afbetaling in het geval van de verzekeringsmaatschappijen en om de hypothecaire kredieten wat de andere financiële instellingen betreft (*tabel 2.2.14 in bijlage 2*).

2 GEREGISTREERDE PERSONEN

2.1. Geslacht en leeftijd

De populatie van de in de CKP geregistreeerde personen bestaat voor 48 pct. uit vrouwen en voor 52 pct. uit mannen; de leeftijdsstructuur naar klassen van vijf jaar is voor beide geslachten zeer gelijklopend (tabel 5).

De belangrijkste leeftijdsklassen zijn die van 31 tot 55 jaar: elke individuele klasse binnen dit leeftijdsbereik vertegenwoordigt immers ruim 10 pct. van de geregistreeerde personen – een maximum van 15 pct. wordt daarbij behaald door de klasse van 41-45 jaar – en samen vormen deze klassen met 65 pct. het gros van de kredietnemerspopulatie. De oudere kredietnemers, of m.a.w. de 65-plussers, vertegenwoordigen nog zo'n 8 pct. van het totaal. De oudste onder hen, de 90-plussers, zijn nog slechts goed voor 0,04 procentpunten daarvan; in aantallen gaat het toch nog om een 2.000-tal personen, waarvan de oudste de leeftijd van 102 jaar heeft bereikt.

TABEL 5 GEREGISTREERDE PERSONEN NAAR GESLACHT EN LEEFTIJDKLASSE EN GEMIDDELD OPGENOMEN BEDRAGEN OP HET MOMENT VAN DE GEGEVENSRAADPLEGING

Leeftijd	Procenten			Bedragen per persoon** (euro's)		
	Vrouwen	Mannen	Totaal *	Vrouwen	Mannen	Totaal *
18-25	4,3	4,5	4,4	24.200	19.400	21.700
26-30	9,5	8,9	9,2	40.100	38.000	39.100
31-35	12,8	12,3	12,5	45.900	48.300	47.200
36-40	14,3	13,9	14,1	44.100	48.600	46.400
41-45	14,8	14,6	14,7	39.400	44.600	42.100
46-50	13,0	13,0	13,0	33.900	39.300	36.700
51-55	10,5	10,8	10,7	28.400	33.300	30.900
56-60	8,2	8,8	8,5	22.200	27.000	24.700
61-65	4,7	5,3	5,0	15.800	19.700	17.900
65+	7,8	8,0	7,9	8.100	10.100	9.200
Totaal	100,0	100,0	100,0	33.500	36.400	35.000
PM: in % van het algemeen totaal	48,2	51,8				

Bron: CKP

* Inclusief de personen waarvan het geslacht onbekend is.

** De bedragen van de contracten waaraan meerdere debiteurs verbonden zijn, werden evenredig verdeeld over het aantal debiteurs. Alle bedragen in de tabel zijn afgerond tot op de honderdtallen.

Beschouwt men de gemiddelde kredietbedragen per persoon — het betreft gedeeltelijk theoretische bedragen, vermits de kredietbedragen van overeenkomsten afgesloten door verschillende personen evenredig verdeeld werden over het aantal debiteuren en het in het geval van kredietopeningen om toegestane i.p.v. opgenomen bedragen gaat —, blijkt dat de mannen, met uitzondering van de leeftijdsklassen beneden de 30 jaar, gemiddeld hogere bedragen opnemen. Het feit dat zij traditioneel het meest als gezinshoofd optreden vormt daarvoor allicht een belangrijke verklaring. Het gemiddelde bedrag piekt op de leeftijd van 31 à 40 jaar.

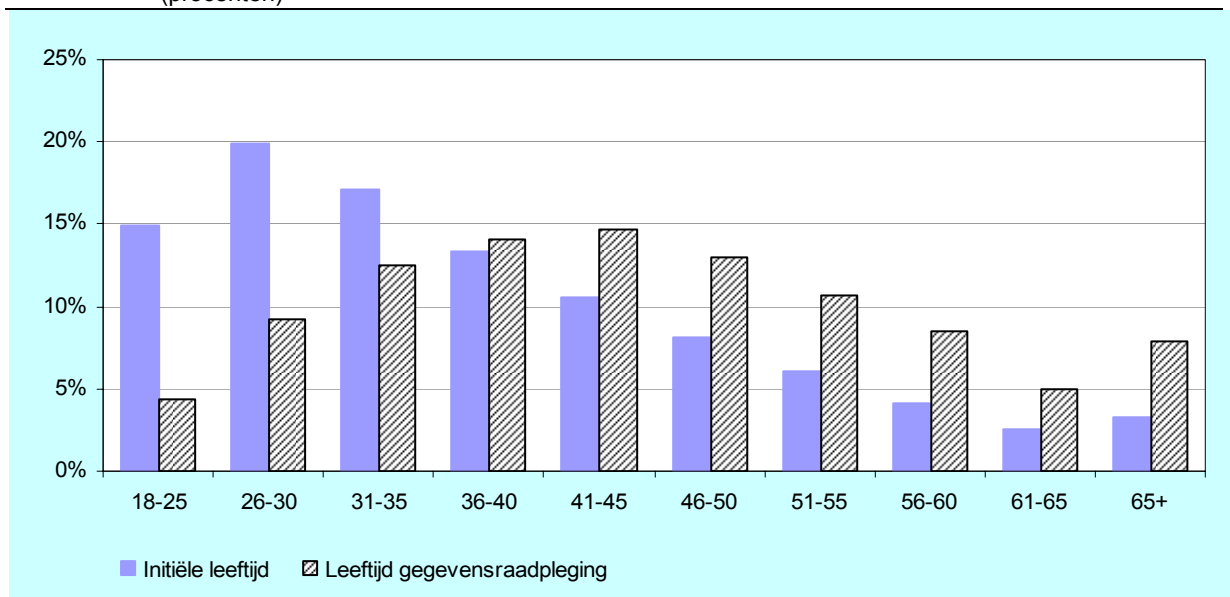
Deze bevinding lijkt te stroken met de opvattingen van de levenscyclustheorie van Ando en Modigliani¹⁷. Deze theorie stelt dat de consumptie van een individu in een bepaalde periode niet enkel afhangt van het inkomen in die periode, maar ook van het vroegere en toekomstige inkomen. Het sparen en ontlenen — dit kan beschouwd worden als negatief sparen — wordt m.a.w. verklaard

¹⁷ Ando en Modigliani (1963); Berlage en Decoster(1997); Meeusen en Willemé (1994).

als resultaat van een poging van het individu om de consumptie gedeeltelijk los te koppelen van het inkomen in de tijd. De typische levenscyclus van een individu speelt daarbij een grote rol. In een eerste fase is het inkomen van het representatieve individu immers laag en ontspaart hij door het aangaan van leningen. Dit is het klassieke moment van de aankoop van de eerste wagen, en enige jaren nadien volgt beroep op krediet voor de aanschaf van een woning. In het midden en op het einde van de loopbaan betaalt hij de aangegane leningen terug, terwijl hij na de pensioenleeftijd op vroegere besparingen teert zodat zijn beroep op krediet daalt. Binnen deze levenscyclus van het kredietgebruik worden consumptie via leningen op afbetaling en kredietopeningen als "impulsief" en uitzondering op de regel bekeken.

In het licht van deze levenscyclustheorie is het uiteraard correcter om de "initiële" leeftijd, of de leeftijd op het ogenblik van het afsluiten van de (eerste) kredietovereenkomst te beschouwen i.p.v. de leeftijd van de kredietnemers op het ogenblik van de raadpleging van de gegevens voor de uitvoering van de analyse.

GRAFIEK 17 FREQUENTIEVERDELING VAN DE GEREГИSTREERDE PERSONEN NAAR LEEFTIJD: INITIËLE LEEFTIJD VERSUS LEEFTIJD OP HET MOMENT VAN DE GEGEVENSRAADPLEGING
(procenten)

Bron : CKP

Deze oefening op basis van de datum van de eerste registratie van de kredietnemers levert uiteraard een duidelijke verschuiving van de leeftijdsstructuur naar de jongere categorieën op (*grafiek 17*). Ongeveer 65 pct. van de kredietnemers situeert zich nu tussen 18 en 40 jaar; de individuele klasse van 26-30 jaar is daarbij de belangrijkste groep en vertegenwoordigt 20 pct. van de geregistreerde personen. De leeftijdsstructuur van mannen en die van vrouwen blijven zeer gelijklopend; enkel in de categorie van de -25-jarigen zijn de vrouwen relatief beter vertegenwoordigd. In regel blijft het zo dat mannen grotere bedragen opnemen dan vrouwen. Met uitzondering van de klasse 18-25 vs. 26-30 daalt het gemiddelde kredietbedrag per persoon naarmate de leeftijd toeneemt (*tabellen 2.3.1 en 2.3.2 in bijlage 2*).

Voor een juiste interpretatie van deze resultaten is het uiteraard aangewezen de analyse per kredietvorm uit te voeren. Om methodologische redenen dient daartoe te worden overgestapt van een benadering op basis van geregistreerde personen, naar een op basis van geregistreerde overeenkomsten. Dergelijke werkwijze, waarbij het ontleningsgedrag van kredietnemers wordt bestudeerd in functie van de kenmerken die hij vertoont en waarbij een eenduidige link wordt gelegd tussen personen en overeenkomsten door enkel de "referentie"persoon, d.i. de eerste vermelde kredietnemer, van de kredietovereenkomst te beschouwen, zal in het derde deel van dit artikel aan bod komen.

2.2. Aantal en soorten kredietovereenkomsten en aantal kredietverstrekkers

Het aantal kredieten dat door de in de CKP gekende kredietnemers wordt opgenomen blijft voor de meeste personen beperkt (*tabel 6*). Zo is 43 pct. onder hen geregistreerd voor één enkel krediet en belopen de percentages voor 2 en 3 kredieten respectievelijk 26 pct. en 15 pct. Houdt men er echter rekening mee dat de verschillende schijven van een hypothecair krediet elk als een aparte overeenkomst kunnen worden geregistreerd en dat daarenboven kredietopeningen doorgaans van onbepaalde duur zijn en het voor een aantal onder hen allicht "passieve" kredieten betreft, mag men er redelijkerwijze van uitgaan dat zeker zowat de helft van de kredietnemers slechts één krediet heeft opgenomen. Niettemin blijft toch ruim 8 pct. van de geregistreerde personen vijf of meer kredieten te hebben lopen, waarvan 4 procentpunten zelfs zes à tien kredieten!

TABEL 6 AANTAL KREDIETEN EN KREDIETVERSTREKKERS PER KREDIETNEMER

	Aantal kredieten per kredietnemer						
	1	2	3	4	5	6 tot 10	11 of meer
Geregistreerde personen (pct.).....	42,9	26,1	14,7	7,9	4,1	4,1	0,2
Gemiddeld totaalbedrag aan kredieten* (euro's per persoon)	20.700	35.300	45.200	53.800	61.700	77.600	170.500
Gemiddeld contractbedrag* (euro's per persoon)	20.700	17.600	15.100	13.400	12.300	11.300	12.800
	Aantal kredietverstrekkers per kredietnemer						
	1	2	3	4	5	6 tot 10	11 of meer
Geregistreerde personen (pct.).....	56,0	25,1	10,8	4,7	2,0	1,4	0,0
Gemiddeld totaalbedrag aan kredieten* (euro's per persoon)	29.000	38.800	43.800	48.400	53.700	64.100	452.900
Gemiddeld bedrag per kredietverstrekker* (euro's per persoon)	29.000	19.400	14.600	12.100	10.700	9.600	19.800

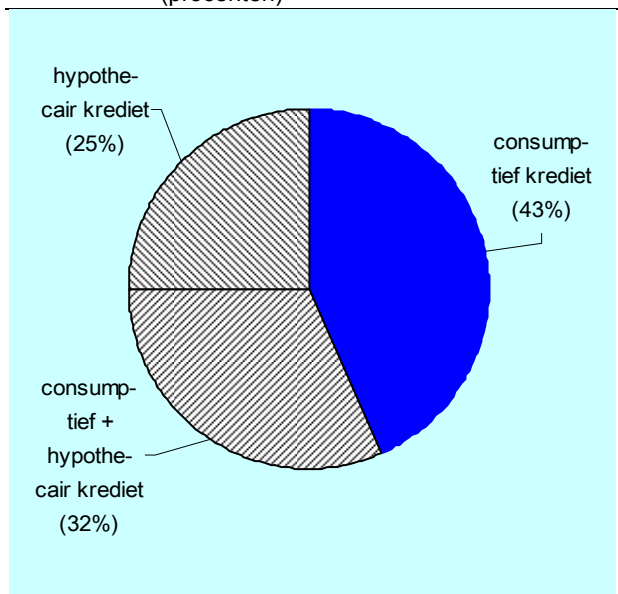
Bron: CKP

* De bedragen van de contracten waaraan meerdere debiteurs verbonden zijn, werden evenredig verdeeld over het aantal debiteurs. Alle bedragen in de tabel zijn afgerond tot op de honderdtallen.

Naarmate een persoon meer kredieten opneemt stelt men logischerwijze vast dat het totale bedrag aan kredieten oploopt. Kijkt men echter naar de gemiddelde contractbedragen per persoon, dan blijkt veeleer het omgekeerde het geval: hoe meer kredieten men opneemt, hoe kleinere bedragen men gemiddeld opneemt¹⁸.

¹⁸ Dit geldt althans tot zo'n 10-tal kredieten; voor grotere aantallen kan geen duidelijke tendens worden vastgesteld en is overigens het aantal gevallen te beperkt om er algemene conclusies uit te trekken.

**GRAFIEK 18 GEREGISTREERDE PERSONEN NAAR
TYPE KREDIETOVEREENKOMSTEN**
(procenten)

Bron: CKP

Uitgesplitst naar krediettypes, blijkt 75 pct. van de kredietnemers geregistreerd voor consumentenkredieten, of m.a.w. 25 pct. van de kredietnemers is enkel geregistreerd voor hypothecair krediet (*grafiek 18*). Van de 75 pct. personen die inzake consumentenkredieten zijn geregistreerd, heeft 43 procentpunten enkel dit type van kredieten afgesloten, en 19 procentpunten hiervan betreffen enkel kredietopeningen; de resterende 32 procentpunten betreft dus kredietnemers die zowel consumptief als hypothecair krediet op hun naam hebben uitstaan.

Wat de combinatie van aantallen en soorten kredietvormen betreft, blijkt er een enorme diversiteit te bestaan, waarbij het maximale aantal kredieten waarvoor personen geregistreerd zijn, oploopt tot enkele tientallen. De meeste personen hebben echter zoals reeds werd aangestipt slechts een beperkt aantal uitstaande kredieten. Het meest voorkomende geval is dat van één enkel hypothecair krediet (19 pct.)¹⁹; gevolgd door één kredietopening (14 pct.); één lening op afbetaling (8 pct.); een hypothecair krediet en een kredietopening (5 pct.); en twee hypothecaire kredieten (5 pct.). Van de personen die voor meer dan tien kredieten zijn geregistreerd - minder dan 0,5 pct. van het totaal, maar toch nog zo'n 15.000 in aantal - hebben zowat de helft enkel consumentenkredieten uitstaan.

Dat ruim de helft van de geregistreerde personen, met name 56 pct., slechts beroep doet op één kredietgever, hoeft in het licht van het voorgaande niet echt verwondering te wekken (*tabel 6*). De percentages voor twee en drie kredietverstrekkers belopen respectievelijk 25 pct. en 11 pct.; krap 2 pct. van de geregistreerde personen gaat met vijf of meer kredietverstrekkers overeenkomsten aan. Op hoe meer verschillende kredietgevers een beroep wordt gedaan, hoe minder gemiddeld bij elk wordt opgenomen, al wordt de vergelijking hier ongetwijfeld voor een stuk scheefgetrokken door de hypothecaire leningen die belangrijke bedragen vertegenwoordigen.

¹⁹ Dit percentage zou in werkelijkheid nog (maximaal) zo'n 6 procentpunten kunnen hoger liggen, namelijk wanneer men er van uitgaat dat meerdere uitstaande hypothecaire leningen mogen beschouwd worden als de schijven van één enkel krediet.

3 LEEN- EN TERUGBETALINGSGEDRAG EN KENMERKEN REFERENTIEPERSONEN

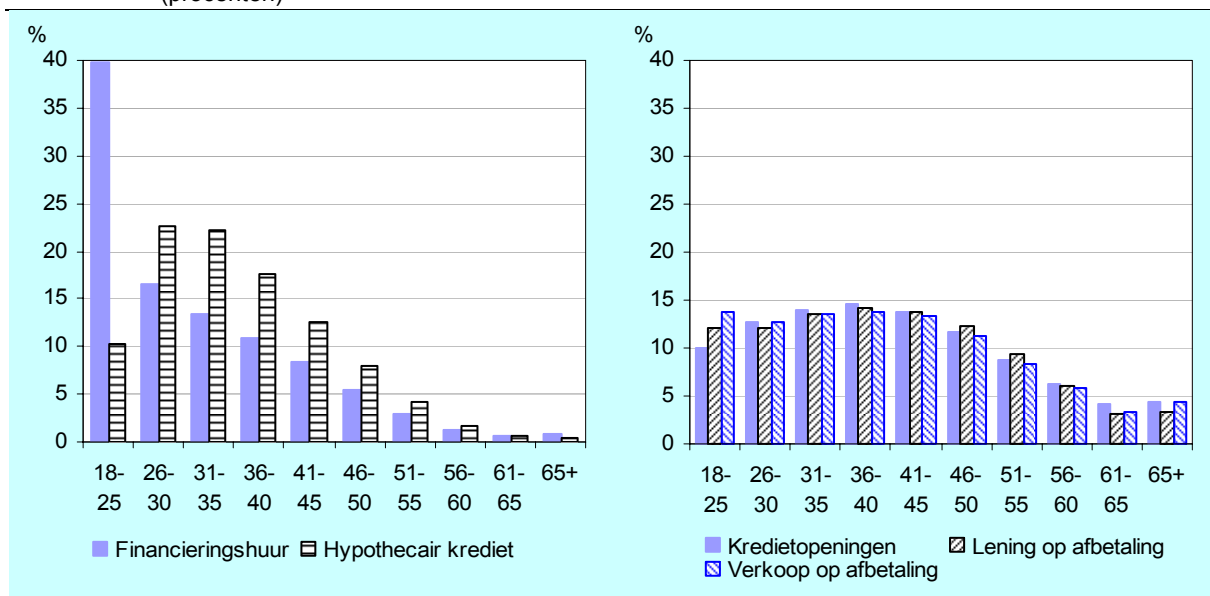
In dit laatste deel van de analyse wordt nagegaan of ontlenings- en terugbetalingsgedrag kan gerelateerd worden tot bepaalde kenmerken van de kredietnemer waarvoor we in de CKP over gegevens beschikken. Aangezien wanbetalingen refereren aan overeenkomsten i.p.v. personen – een persoon kan immers meerdere kredieten aangaan die niet noodzakelijk allemaal negatief geregistreerd zijn, en bovendien treedt iedere persoon niet noodzakelijk als enige debiteur voor (een deel van) zijn kredieten op – worden voor de uitvoering van dit deel van de analyse de kredieten geassocieerd met de woonplaats en leeftijd van de eerst vermelde debiteur, hierna “referentiepersoon” van het krediet genoemd²⁰.

3.1. Leeftijd

Wat de leeftijd van de referentiepersonen betreft kunnen verschillende concepten worden onderzocht. Afgezien van de leeftijd van de geregistreerde kredietnemers op het moment van de raadpleging van de gegevens, hebben immers ook de “initiële” leeftijd, d.w.z. de leeftijd van de kredietnemers op het moment van het afsluiten van de kredietovereenkomst, en de “wanbetalings” leeftijd, d.w.z. de leeftijd op het moment dat de betalingen achterstallig werden, een toegevoegde waarde.

De frequentieverdeling van de referentiepersonen naar initiële leeftijd varieert enigszins naar kredietvorm, en dit op de wijze die men redelijkerwijze kan verwachten op basis van de theorie inzake de levenscyclus van het krediet (grafiek 19).

GRAFIEK 19 FREQUENTIEVERDELINGEN VAN DE REFERENTIEPERSONEN NAAR INITIËLE LEEFTIJD
(procenten)

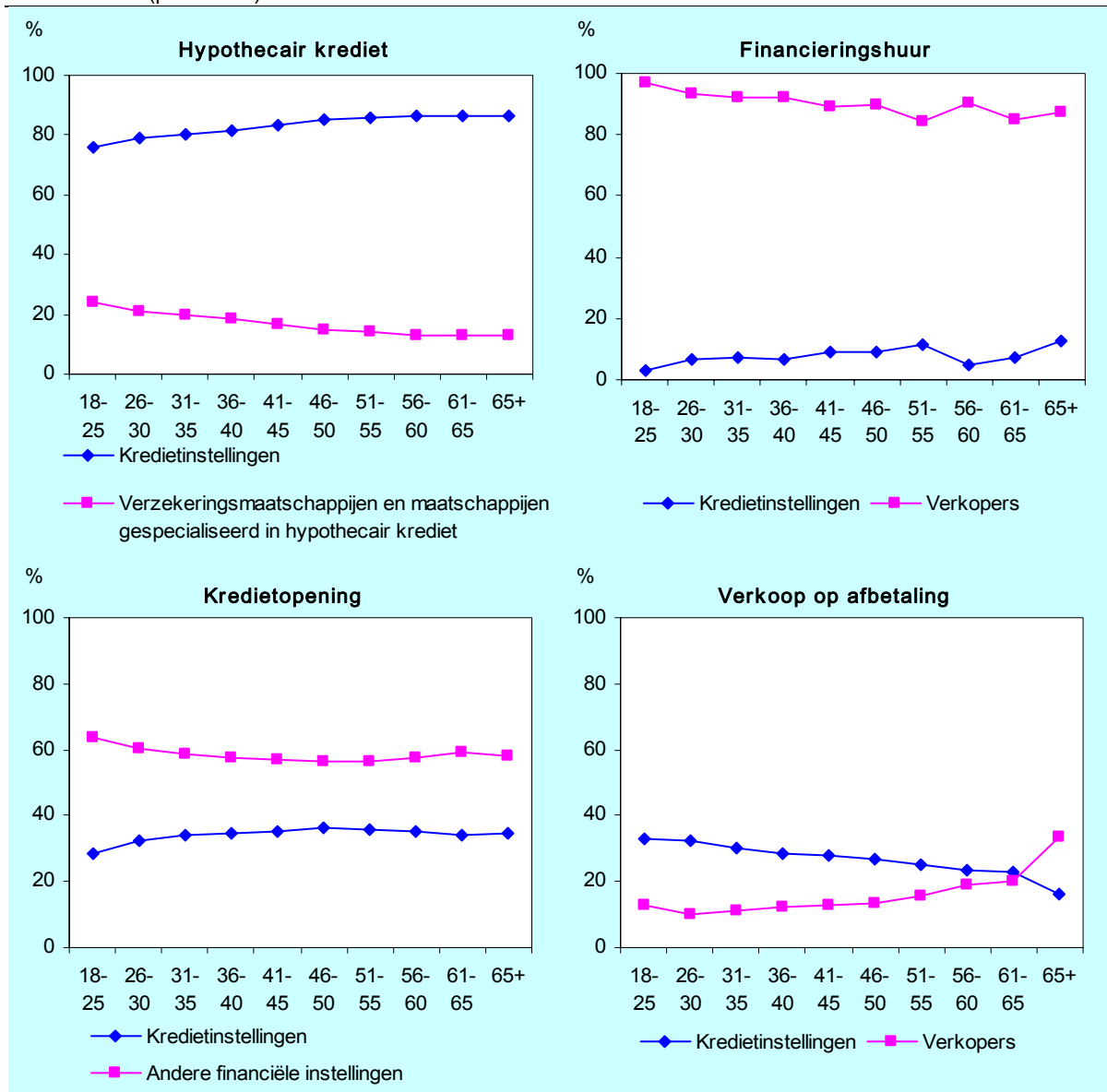
Bron: CKP

²⁰ Een analyse van het kenmerk “geslacht” op basis van enkel de referentiepersoon, zou allicht – in tegenstelling tot de kenmerken leeftijd en woonplaats – een onjuist beeld geven, daar debiteurenaantal en geslachtscombinaties in dat verband van belang zijn. Deze aspecten kwamen evenwel reeds aan bod in deel 1.2.4 “Kenmerken kredietvormen: debiteurenaantal en -geslacht”.

De jongste groep kredietnemers, met name de 18 tot 25- jarigen, vormen veruit de belangrijkste ontlengersgroep in het geval van financieringshuur; nagenoeg 40 pct. van de overeenkomsten van dit type wordt namelijk afgesloten door kredietnemers uit deze leeftijdsgroep en het relatieve belang van de daaropvolgende leeftijdsgroepen neemt snel af. Bij de verkopen op afbetaling en de leningen op afbetaling is deze jongste leeftijdsgroep iets sterker vertegenwoordigd binnen de kredietnemers dan bij de overige twee kredietvormen, zij het in merkelijk mindere mate dan bij financieringshuur. Zoals bevestigd wordt door de door het NIS gepubliceerde gegevens inzake de bestemming van de consumentenkredieten, gaat het bij financieringshuur en verkopen op afbetaling om kredietvormen die bij uitstek gericht zijn op het verwerven van wagens en computers en zijn bovenstaande bevindingen dus in overeenstemming met de levenscyclustheorie.

De piekleeftijd inzake hypothechair krediet valt in de daaropvolgende leeftijdsgroepen, m.n. 26-30 en 31-35; deze leeftijdsgroepen nemen overigens gemiddeld ook de hoogste bedragen op. De verdeling van de kredietnemers naar initiële leeftijd is voor hypothecaire krediet duidelijk onevenwichtig: maar liefst 90 pct. van de overeenkomsten aangegaan onder deze vorm worden aangegaan vóór de leeftijd van 45 jaar. Kredietopeningen, leningen op afbetaling en verkopen op afbetaling daarentegen, blijken, zoals de theorie stelt, kredietvormen te zijn die een ontlengerspubliek aantrekken dat gelijkmatiger verspreid is over de leeftijdsgroepen (tabel 2.4.1. in bijlage 2).

GRAFIEK 20 AANDELEN VAN DE CATEGORIEËN KREDIETVERSTREKKERS NAAR LEEFTIJD SKLASSE
(procenten)

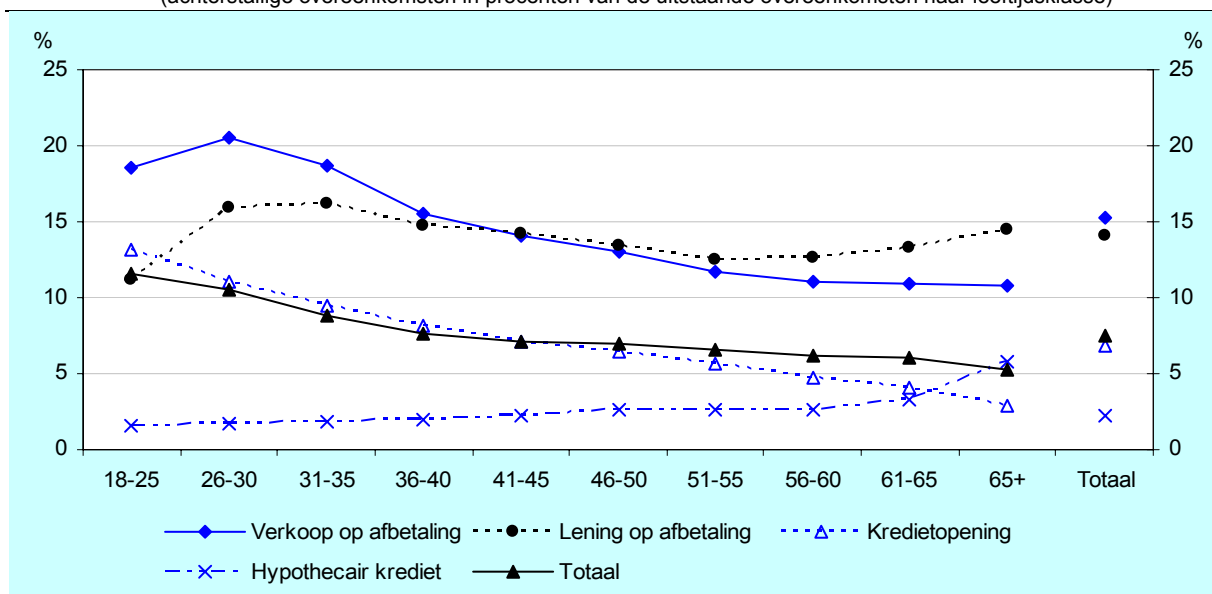

Bron: CKP

Wat de kredietverstrekterscategorieën betreft waarop de onderscheiden leeftijdsklassen beroep doen, kan men op basis van de totale overeenkomsten geen duidelijke patronen vaststellen. Uitgesplitst naar kredietvorm daarentegen kunnen wel een aantal bijzonderheden worden opgemerkt (*grafiek 20*). Wat het hypothecair krediet betreft, kan zo gesteld worden dat naarmate de leeftijd stijgt, het marktaandeel van de kredietinstellingen toeneemt ten nadele van de verzekeraars en maatschappijen voor hypothecair krediet. De aanwezigheid van maatschappijen die sociale leningen toestaan en die criteria hanteren zoals leeftijd, jonge kinderen of inkomensgrenzen is daar allicht niet vreemd aan en verklaart mede de gemiddeld beperktere kredietbedragen die bij deze categorie worden opgenomen. Ook wat financieringshuur betreft lijkt er een positief verband tussen leeftijd en het aandeel van de kredietinstellingen, hier ten koste van de verkopers, te kunnen worden vastgesteld. Inzake de verkoop op afbetaling blijkt de relatie evenwel veeleer invers: de kredietinstellingen zijn belangrijker voor de relatief jongere leeftijdsgroepen terwijl de 50-plussers zich merkelijk meer tot het verkoperssegment wenden. Allicht speelt de verschillende bestemming van de kredieten (bijvoorbeeld autoleningen versus textiel) daarbij een belangrijke verklarende rol; gegevens naar leeftijd die dit zouden kunnen staven ontbreken echter bij het NIS. Inzake de kredietopening tenslotte, lijkt het er op dat de jongste leeftijdsgroepen relatief minder beroep doen op kredietinstellingen en meer op andere financiële instellingen. Hoewel de door het verkoperssegment verstrekte kredietopeningen beperkt zijn in aantal, hebben ze in meer dan de helft van de gevallen betrekking op referentiepersonen uit de jongste leeftijdsgroep (18-25 jaar) (*tabellen 2.4.2 en 2.4.3 in bijlage 2*).

GRAFIEK 21 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR LEEFTIJDKlassen

(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar leeftijdsklasse)

Bron: CKP

Omwille van de beschikbaarheid van gegevens, meer bepaald de korte historiek en de bewaartermijnen in het positieve luik van de CKP, is het thans niet mogelijk om representatieve wanbetalingspercentages te berekenen op basis van het concept "initiële leeftijd". De wanbetalingspercentages naar "leeftijd bij raadpleging", die de achterstallige kredieten relateren aan de uitstaande kredieten naar leeftijdsklassen, tonen echter een duidelijk invers verband tussen leeftijd en wanbetalingspercentage voor het geheel der kredieten (*grafiek 21*). De cijfers bevestigen daarmee de algemeen gangbare opvatting dat een jongere kredietnemer, gemiddeld beschouwd, meer risico inhoudt dan een oudere. Daarbij spelen allicht economische factoren een rol zoals het al dan niet hebben van een beroeps- of vervangingsinkomen en de hoogte ervan, werkzekerheid,... maar ook de attitude en het gedrag van zowel de jongeren als de kredietgevers die zich tot deze doelgroep richten, moeten in beschouwing worden genomen²¹.

Naar individuele kredietvormen vindt men ook een negatief verband terug tussen leeftijd en wanbetalingspercentage in het geval van de kredietopeningen en verkopen op afbetaling, met

²¹ Zie in dit verband l'Observatoire du crédit et de l'endettement (2001).

uitzondering dan voor de categorie 18-25 jaar voor wat deze laatste kredietvorm betreft. Voor de leningen op afbetaling is dat negatieve verband echter minder uitgesproken: het geldt niet voor de leeftijdsgroep van 18 tot 25 jaar, en vanaf de leeftijd van ongeveer 55 jaar slaat het om in een positief verband! Voor de hypothecaire kredieten tenslotte is het wanbetalingspercentage echter duidelijk positief gerelateerd tot de leeftijd, al dient wel opgemerkt dat de percentages al bij al vrij laag blijven (*tabel 2.4.4 in bijlage 2*).

Een sluitende verklaring voor de positieve relatie tussen leeftijd en wanbetalingspercentages in het geval van hypothecaire kredieten i.t.t. kredietopeningen en verkopen op afbetaling lijkt niet onmiddellijk voorhanden. De vaststelling lijkt alleszins te suggereren dat bij het achterstallig worden van de terugbetalingen van de diverse kredietvormen andere factoren een determinerende rol spelen. Hoewel in de CKP onvoldoende gegevens voorhanden zijn om hypothesen hieromtrent te testen, kunnen een aantal elementen worden vermeld die, zij het wellicht deels, het afwijkende resultaat voor de hypothecaire leningen zouden kunnen verklaren.

Zo leert de praktijk²² dat, in het geval van financiële moeilijkheden, eerst de betaling van andere, niet-gewaarborgde, schulden achterwege blijft alvorens de gezinswoning op het spel wordt gezet door de terugbetalingen van het hypothecaire krediet te staken. Verder hebben de verschillende gewesten in België premies in het leven geroepen onder de vorm van verzekeringen tegen inkomensverlies. De toekenningsvoorwaarden die zij daarbij hanteren zijn over het algemeen verbonden met de venale waarde (handelswaarde) van het goed, de bewoning ervan door de kandidaat-leners en de belastbare inkomens, waardoor zij de facto mogelijk meer aan de relatief jongere leeftijdsklassen worden verstrekt. Van een aantal zogenaamde “passieve” bronnen of “trigger events” van schuldoverlast, of m.a.w. de tegenslagen des levens zoals jobverlies, scheiding, ziekte of langdurige werkonbekwaamheid van de kredietnemer (of eventueel de partner) die doorgaans in de literatuur m.b.t. wanbetalingen worden geciteerd, kan aangenomen worden dat ze proportioneel meer voorkomen in de oudere leeftijdsklassen. In dit verband kan overigens worden verwezen naar de resultaten van een enquête onder hypotheekbezitters in Nederland²³, waarbij de respondenten alleen een verandering in de persoonlijke omstandigheden als bedreiging voor de financiële draagkracht vermeldden, en de onderzoekers stellen: “Opvallend is dat circa de helft van de veertigers en vijftigers een echtscheiding als belangrijke risicofactor noemt.” Er kan tevens melding worden gemaakt van een recente studie uitgevoerd door de Bank of England²⁴ die op basis van literatuurstudie en eigen empirisch onderzoek op geaggregeerde gegevens inderdaad tot de bevinding komt dat de achterstallen m.b.t. hypothecaire kredieten en kredietkaarten deels door dezelfde, maar ook deels door verschillende factoren worden verklaard. In het bijzonder komt deze studie tot de vaststelling dat de werkloosheidsgraad een rol speelt m.b.t. wanbetalingen inzake hypothecaire kredieten, maar niet voor kredietkaarten. Voor deze laatste kredietvorm blijken daarentegen factoren van de aanbodzijde, zoals de marktpenetratie en de concurrentie op de markt een rol te spelen.

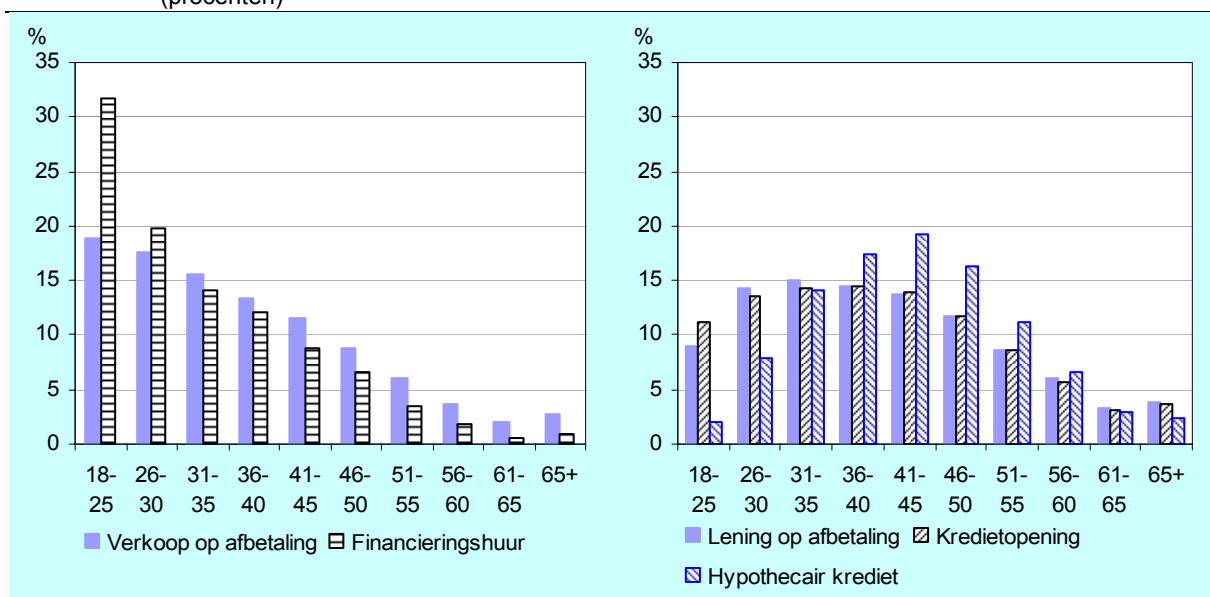
De bovenstaande wanbetalingspercentages naar leeftijdsklasse geven, omwille van de tienjarige bewaartermijn voor de negatieve registraties in de CKP, uiteraard niet noodzakelijk een correct beeld m.b.t. de juiste leeftijd waarop de betalingsachterstand een aanvang nam. De frequentieverdelingen van de referentiepersonen naar wanbetalingsleeftijd lijken niettemin bovenstaande vaststellingen m.b.t. de diverse kredietvormen te bevestigen.

²² Zie ondermeer l'Observatoire du crédit et de l'endettement (1995); San José (2002).

²³ De Nederlandsche Bank (2000).

²⁴ Whitley, Windram & Cox (2004).

GRAFIEK 22 FREQUENTIEVERDELINGEN VAN DE REFERENTIEPERSONEN NAAR WANBETALINGSLEEFTIJD
(procenten)

Bron: CKP

Er kan immers worden vastgesteld dat de verdeling van de wanbetalingsleeftijd in vergelijking met die op basis van de initiële leeftijd in het geval van de consumentenkredieten iets hogere relatieve frequenties oplevert voor de jongere leeftijdsklassen, en iets lagere voor de oudere leeftijdsklassen. Die verschuivingen zijn het sterkst in het geval van de verkoop op afbetaling. Voor deze kredietvorm blijkt er immers een opmerkelijk strikt negatief verband tussen de klasse van wanbetalingsleeftijd en de relatieve frequentie te bestaan, en zijn de jongste kredietnemers bijgevolg het sterkst vertegenwoordigd in de wanbetalerspopulatie. Bij de kredietopening en de lening op afbetaling daarentegen vallen de leeftijdsklassen met de hoogste relatieve frequentie binnen de wanbetalerspopulatie en binnen de initiële kredietnemerspopulatie vrijwel samen. Voor het hypothecair krediet houdt de frequentieverdeling naar wanbetalingsleeftijd t.o.v. die naar initiële leeftijd echter een gehele verschuiving naar rechts in: niet alleen hebben de oudere leeftijdsklassen daarbij een hoger gewicht, en de jongere klassen een lager gewicht in de wanbetalerspopulatie, maar ook komt de hoogste frequentie voor rekening van een merklijk oudere leeftijdsklasse (grafiek 22 en tabel 2.4.5 in bijlage 2).

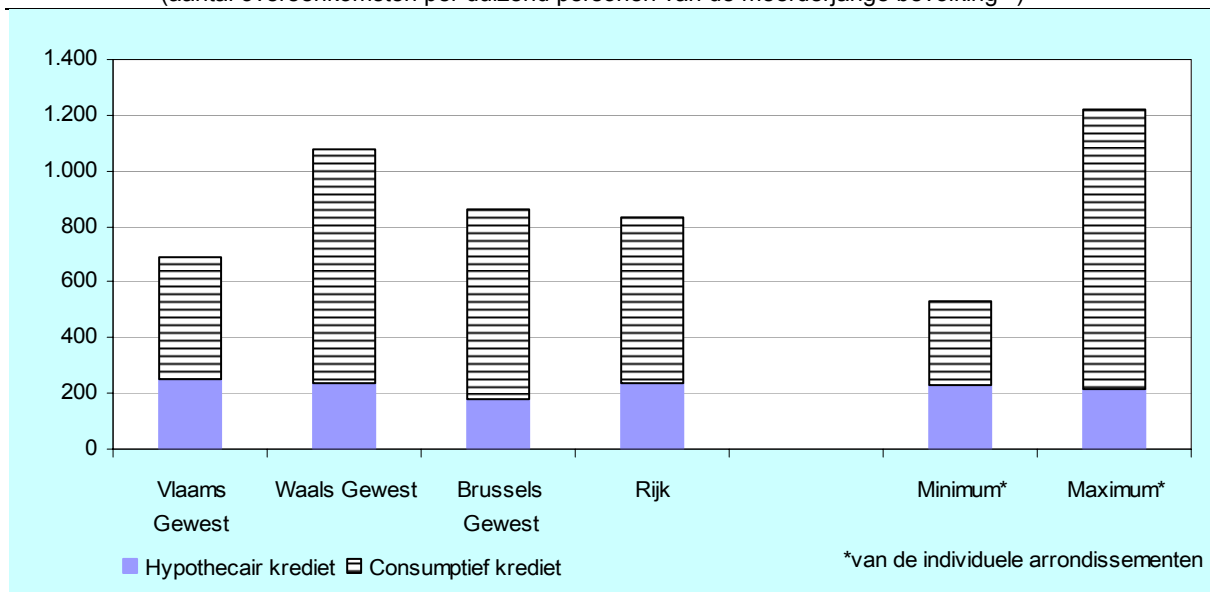
3.2. Woonplaats

De krediet aantallen zijn ongelijk verspreid over de gewesten en arrondissementen. Het is daarbij uiteraard niet verwonderlijk dat dichtbevolkte regio's een hoger percentage van het totaal aantal kredieten voor hun rekening nemen (tabel 2.4.6 in bijlage 2).

Een correcter en beter interpreteerbaar concept inzake kredietbehoefte bekommt men dan ook door het aantal kredieten per regio te relateren tot de meerderjarige bevolking.

GRAFIEK 23 REGIONALE KREDIETBEHOEFTE

(aantal overeenkomsten per duizend personen van de meerderjarige bevolking²⁵)

Bronnen: CKP en NIS.

Dergelijke benadering wijst uit dat de totale kredietbehoefte niet gelijk is over de gewesten (*grafiek 23*). Wallonië neemt relatief meer kredieten op dan Vlaanderen, en Brussel situeert zich tussen beide andere gewesten in. De rangschikking van de totale kredietbehoefte van de individuele arrondissementen uit de gewesten sluit helemaal bij die geografische tweedeling van het land aan (*grafiek A in bijlage 2*).

De hogere kredietbehoefte in Wallonië situeert zich meer bepaald op vlak van het consumptief krediet, en dit zowel voor het geheel als voor alle afzonderlijke vormen van het consumptief krediet. Inzake hypothecair krediet worden echter relatief meer leningen aangegaan in het Vlaams Gewest. Het Hoofdstedelijk Gewest Brussel, tenslotte, bevindt zich qua behoeften inzake consumentenkredieten tussen beide gewesten in, maar staat voor de hypothecaire kredietbehoefte helemaal achteraan in de ranking van de individuele arrondissementen.

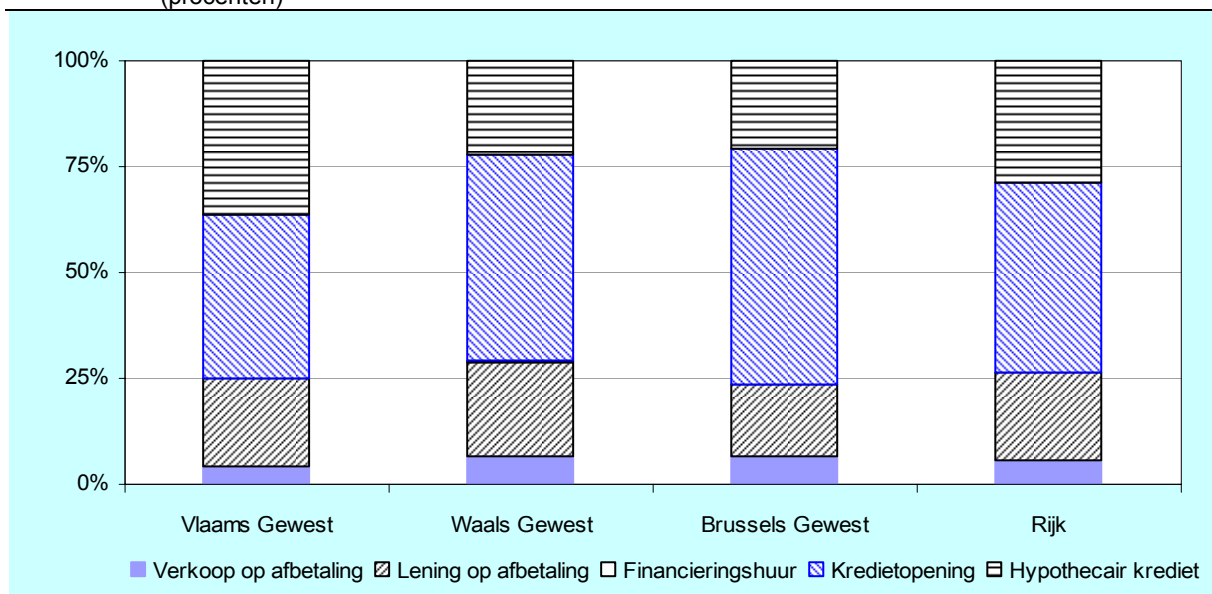
In de procentuele verdeling van de kredietvormen per gewest valt inderdaad op dat in Vlaanderen bijna 40 pct. van de kredietportefeuille van de kredietnemers betrekking heeft op hypothecaire leningen, terwijl die percentages in de twee andere gewesten bij benadering slechts half zo hoog liggen (*grafiek 24*). In Wallonië nemen alle vormen van consumentenkrediet een relatief belangrijkere plaats in dan in Vlaanderen, maar het verschil is toch veruit het frappantst voor de kredietopeningen. Het Hoofdstedelijk Gewest Brussel neemt binnen de gewesten een aparte plaats in: qua procentuele verdeling hypothecair vs. consumptief krediet sluit dit gewest weliswaar nauw aan bij Wallonië, maar binnen de consumentenkredieten worden er opmerkelijk meer kredietopeningen aangegaan²⁶. Tenslotte kan nog opgemerkt worden dat, hoewel de procentuele verdelingen van de kredietportefeuille naar vormen uiteraard variëren tussen de arrondissementen onderling, deze op enkele luttel uitzonderingen na stroken met de patronen die men voor de gewesten als geheel kan waarnemen (*tabel 2.4.7 in bijlage 2*).

²⁵ Bevolkingscijfers: situatie op 1 januari 2004.

²⁶ Bemerken we verder dat de individuele arrondissementen met de hoogste percentages voor kredietopeningen in eerste instantie de Waalse grootstedelijke agglomeraties Charleroi, Luik en Bergen betreffen, en vervolgens de Waalse arrondissementen die het dichtst bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn gelegen, met name Nijvel en Zinnik.

GRAFIEK 24 AANDELEN KREDIETVORMEN NAAR GEWEST

(procenten)

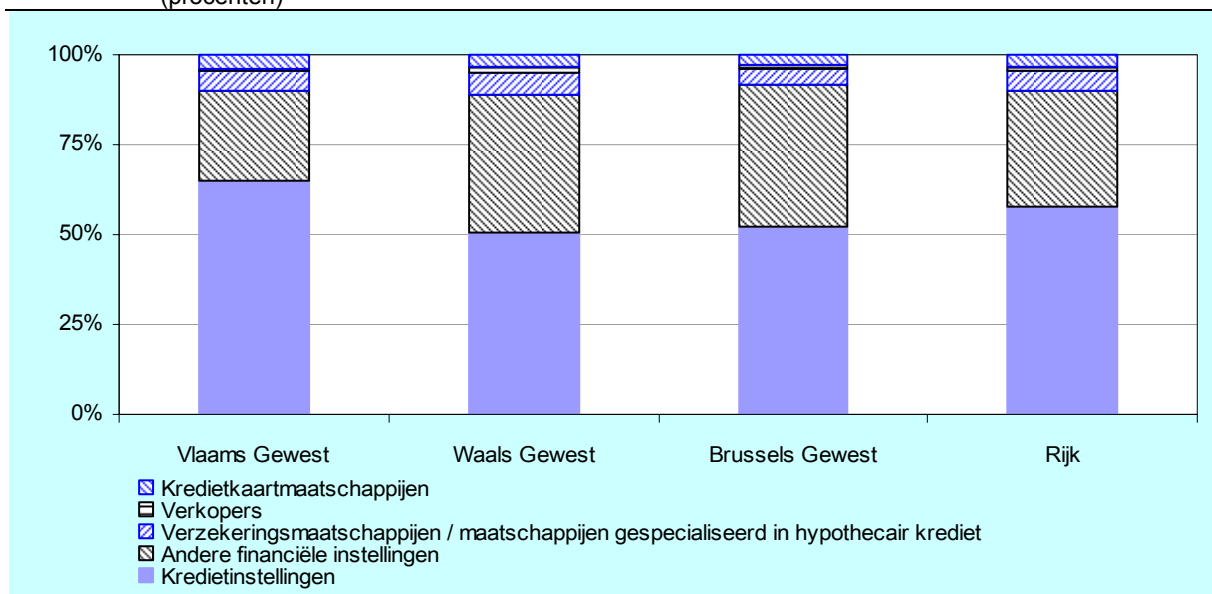
Bron: CKP

Zoals in deel 1.2.6." Kenmerken kredietvormen: Kredietverstrekkers" reeds werd aangestipt zijn de hypothecaire kredieten en de kredietopeningen twee deelmarkten van het particuliere krediet die (vrij sterk) worden gedomineerd door een welbepaalde categorie van kredietverstrekkers, met name respectievelijk de kredietinstellingen en de andere financiële instellingen. Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat de relatieve belangrijkheid van beide kredietvormen in de verschillende regio's hand in hand gaat met merkelijke verschillen in het relatieve beroep dat op beide categorieën van kredietverstrekkers wordt gedaan door de verschillende gewesten. Dit fenomeen wordt overigens nog versterkt door het feit dat men in Vlaanderen relatief meer beroep doet op de kredietinstellingen als financieringskanaal voor hypothecaire leningen (85 pct.) dan elders in het land (74 pct. in Wallonië en 79 pct. in Brussel), terwijl inzake kredietopeningen de andere financiële instellingen relatief meer de voorkeur genieten in Wallonië en Brussel (65 pct. en 58 pct.) dan in Vlaanderen het geval is (51 pct.) (tabel 2.4.8 in bijlage 2).

Zo vormen de kredietinstellingen weliswaar in alle gewesten de belangrijkste categorie van kredietverstrekkers, maar hun marktaandeel ligt met 65 pct. in Vlaanderen toch gevoelig hoger dan in de rest van het land (50 pct. in Wallonië, 52 pct. in Brussel en 57 pct. voor het Rijk). De andere financiële instellingen nemen met zowat 39 pct. daarentegen een merklijk sterkere positie in Wallonië en Brussel dan in Vlaanderen (25 pct.). Verder kan ook vastgesteld worden dat, hoewel het om relatief geringere aandelen gaat, er in Vlaanderen minder beroep wordt gedaan op het kredietkanaal van de verkopers dan elders in het land het geval is, maar dat voor de verzekeringen en kredietkaartmaatschappijen er echter geen duidelijke noord-zuidtegenstelling merkbaar is (grafiek 25).

GRAFIEK 25 AANDELEN KREDIETVERSTREKKERS NAAR GEWEST

(procenten)

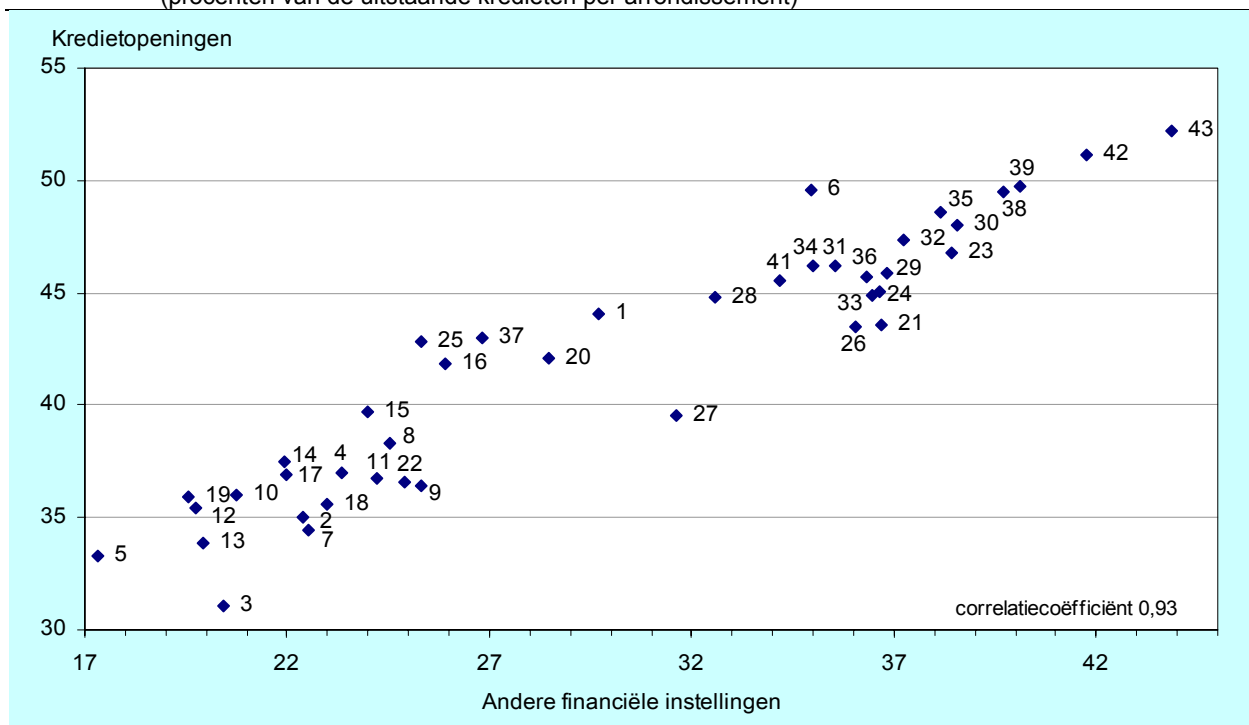

Bron: CKP

De gegevens voor de individuele arrondissementen liggen volledig in lijn met de bevindingen op gewestniveau (*tabellen 2.4.9 en 2.4.10 in bijlage 2*). Het verband tussen de relatieve belangrijkheid van enerzijds, de kredietinstellingen en het hypothecaire krediet, en, anderzijds de andere financiële instellingen en de kredietopeningen, komt overigens op het niveau van de individuele arrondissementen tot uiting in zeer hoge correlatiecoëfficiënten tussen de betrokken reeksen (*grafieken 26 en 27*).

GRAFIEK 26 RELATIEF BELANG VAN DE ANDERE FINANCIËLE INSTELLINGEN EN VAN DE KREDIETOPENINGEN PER ARRONDISSEMENT

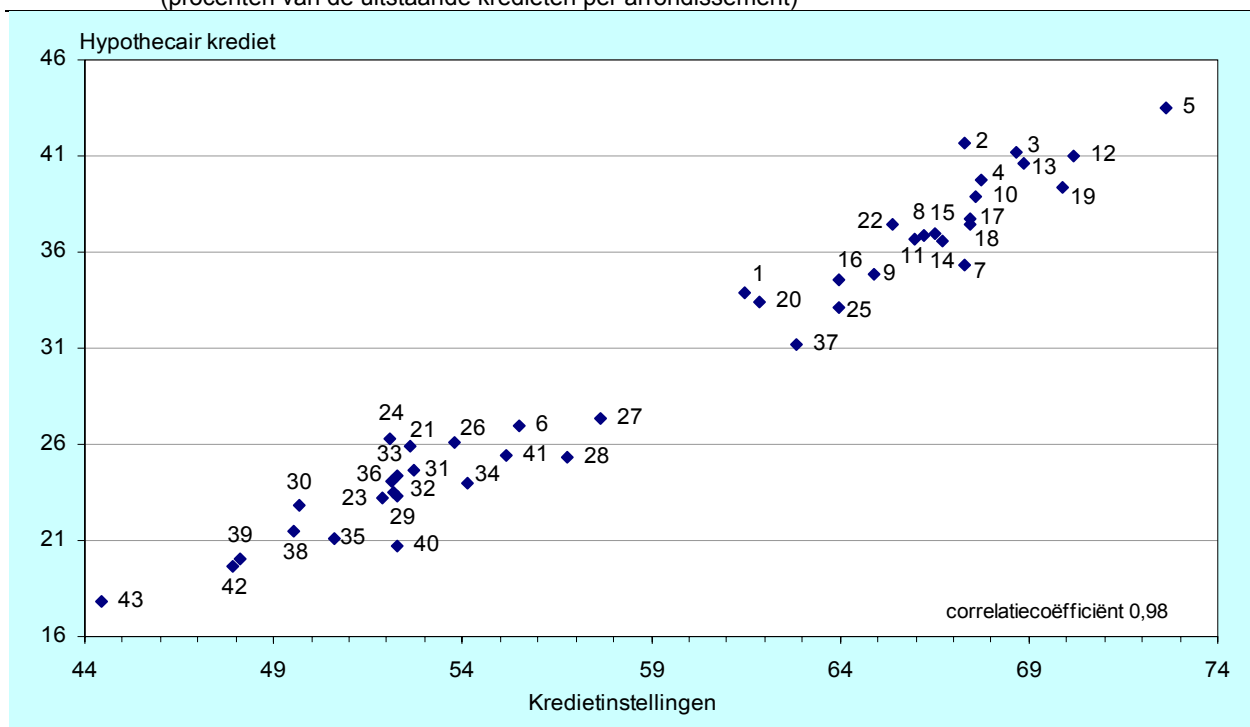
(procenten van de uitstaande kredieten per arrondissement)

Bron: CKP

GRAFIEK 27 RELATIEF BELANG VAN DE KREDIETINSTELLINGEN EN VAN HET HYPOTHECAIR KREDIET PER ARRONDISSEMENT

(procenten van de uitstaande kredieten per arrondissement)

Bron: CKP

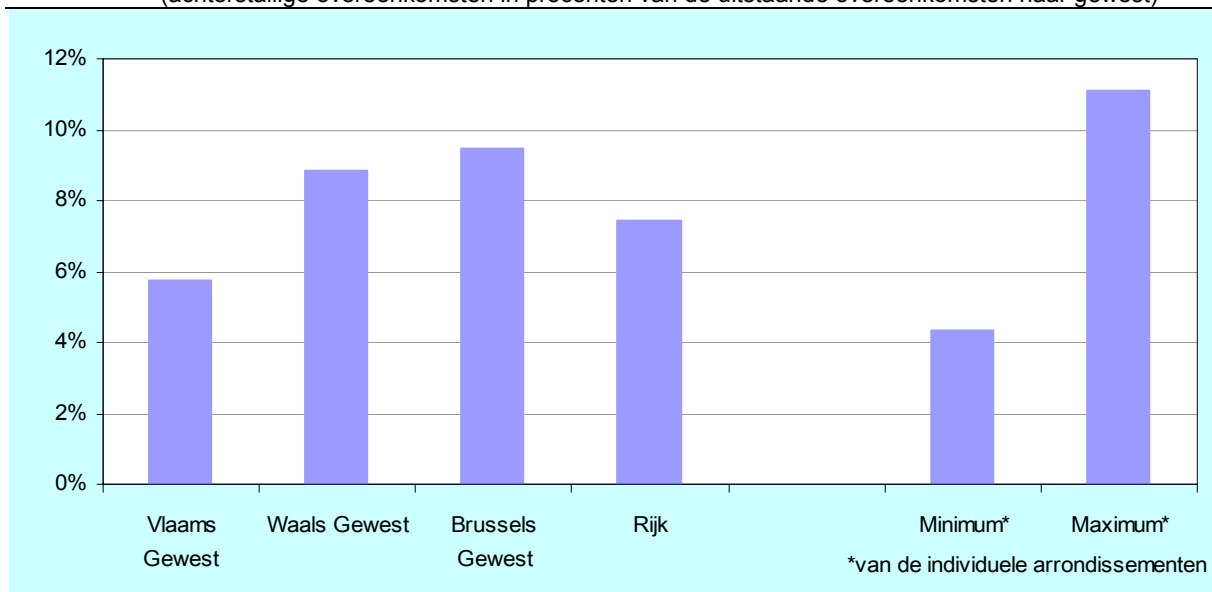
Legende: arrondissementen

1 Halle-Vilvoorde	12 Roeselare	23 Aarlen	33 Hoei
2 Turnhout	13 Diksmuide	24 Borgworm	34 Doornik
3 Maaseik	14 Eeklo	25 Veurne	35 Thuin
4 Leuven	15 Brugge	26 Neufchâteau	36 Dinant
5 Tielt	16 Gent	27 Bastenaken	37 Oostende
6 Nijvel	17 Oudenaarde	28 Verviers	38 Zinnik
7 Tongeren	18 Dendermonde	29 Marche-en-Famenne	39 Bergen
8 Mechelen	19 Kortrijk	30 Philippeville	40 Brussels Hfdst. Gewest
9 Hasselt	20 Antwerpen	31 Aat	41 Moeskroen
10 Ieper	21 Virton	32 Namen	42 Luik
11 Sint-Niklaas	22 Aalst	33 Hasselt	43 Charleroi

Om de regionale resultaten inzake wanbetalingen te beoordelen, wordt teruggegrepen naar het concept “wanbetalingspercentages”, waarbij de achterstallige overeenkomsten van een welbepaalde regio gerelateerd worden tot de uitstaande overeenkomsten van de betrokken regio (*grafiek 28*). Deze wanbetalingspercentages variëren merkkelijk tussen de regio’s onderling: het Hoofdstedelijk Gewest Brussel is “koploper” met 9,5 pct., gevolgd door het Waals Gewest met 8,8 pct., terwijl het Vlaams Gewest met 5,8 pct. een percentage behaalt dat merkkelijk onder het Rijksgemiddelde van 7,5 pct. ligt.

GRAFIEK 28 TOTALE WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR GEWEST

(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar gewest)

Bron: CKP

De ranking van de individuele arrondissementen geeft grosso modo eenzelfde beeld weer: met name de hoogste wanbetalingspercentages in het zuiden van het land, in het bijzonder de arrondissementen uit Henegouwen en het arrondissement Luik, en de laagste in het noorden, en vooral Vlaams-Brabant (*tabel 2.4.10 bijlage 2*). Beide landsgedeelten tellen evenwel opvallende uitschieters: aan Vlaamse zijde scoort met name het arrondissement Oostende relatief hoog, terwijl aan Waalse zijde het arrondissement Nijvel opmerkelijk laag in de rangschikking staat²⁷.

Deze vaststellingen lijken in schijnbare tegenspraak met de conclusies van een methodologisch onderzoek naar de geografische spreiding van de kredietportefeuille en de wanbetalingsdossiers dat de Beroepsvereniging van het Krediet (BVK)²⁸ in 2000 uitvoerde. Dat onderzoek wees weliswaar ook op duidelijke regionale verschillen inzake het ontleningsgedrag van de particulieren, maar was daarentegen niet overtuigend voor wat de wanbetalingsdossiers betreft. De reden voor dit schijnbaar afwijkende resultaat moet evenwel gezocht worden in het feit dat de BVK in haar onderzoek een aantal methodologische aspecten op de voorgrond wou plaatsen, en bijgevolg voor haar conclusie m.b.t. de wanbetalingsdossiers enkel uitging van de verrichtingen op afbetaling, terwijl voorliggend onderzoek uitgaat van het geheel der kredieten aan particulieren. Wanbetalingspercentages berekend per individuele kredietvorm wijzen inderdaad uit dat regionale verschillen slechts het duidelijkst tot uiting komen in het geval van de kredietopeningen en de hypothecaire leningen (*tabel 2.4.10 in bijlage 2*); een vaststelling die overigens volledig in lijn lijkt met de geografische spreidingen van de wanbetalingsdossiers die de BVK voor beide kredietvormen apart in kaart brengt, maar niet expliciet in de tekst van het onderzoek opneemt. Beide kredietvormen, het hypothecaire krediet en de kredietopening, vertegenwoordigen in aantal veruit het grootste deel van de particuliere kredieten, en wegen bijgevolg door in het totaal dat in voorliggend onderzoek werd geanalyseerd.

Verscheidene nationale en internationale studies inzake het wanbetalingsfenomeen wijzen enerzijds ondermeer op demografische factoren (leeftijd, opleidingsniveau, scheiding, vastgoedeigendom,...) als relevant voor het terugbetalingsgedrag. Anderzijds zijn er uiteraard ook economische factoren (inkomen, tewerkstelling/werkloosheid, ...) die in dat verband een betekenisvolle rol kunnen spelen. Aangezien de in de CKP m.b.t. de kredietnemers geregistreerde

²⁷ Volledigheidshalve kan nog vermeld worden dat de in het buitenland verblijvende Belgen een weinig lucratief marktsegment blijken te vormen: maar liefst een op vier van de contracten die zij hebben aangegaan is immers achterstallig. Aangezien het echter om een vrij beperkt segment gaat (m.n. 40.000 geregistreerde contracten), en een uitsplitsing naar kredietvorm niet altijd representatieve gegevens oplevert, wordt er in deze tekst niet dieper op ingegaan.

²⁸ De resultaten van dit onderzoek zijn terug te vinden op de internetsite van de BVK (www.upc-bvk.be) onder "De kaarten van België inzake krediet aan particulieren".

informatie echter strikt beperkt is tot geboortedatum, geslacht en woonplaats, kunnen die mogelijke verklaringsgronden niet worden getest op micro-economische basis. De duidelijke noord-zuid-opdeling inzake wanbetalingspercentages doet echter vermoeden dat regionale kenmerken, die zich allicht eerder op het economische vlak situeren, voor een stuk toch een verklaring kunnen bieden.

TABEL 7 CORRELATIE TUSSEN WANBETALINGSPERCENTAGES EN SOCIO-ECONOMISCHE VARIABLEN

	Werkloosheidsgraad**			Beschikbaar inkomen per capita***	Huwelijksstatus ****	
	Mannen	Vrouwen	Totaal		gescheiden	gehuwd
Correlatiecoëfficiënt*	0,878	0,854	0,877	-0,665	0,723	-0,777

Bronnen: CKP, RVA, INR en NIS

* De correlatiecoëfficiënt geeft de sterkte en de richting van de samenhang tussen variabelen weer. De hier gebruikte Pearson's correlatiecoëfficiënt is een maatstaf voor de lineaire samenhang tussen twee variabelen en varieert tussen -1 en +1.

** Gegevens voor de situatie maart 2005.

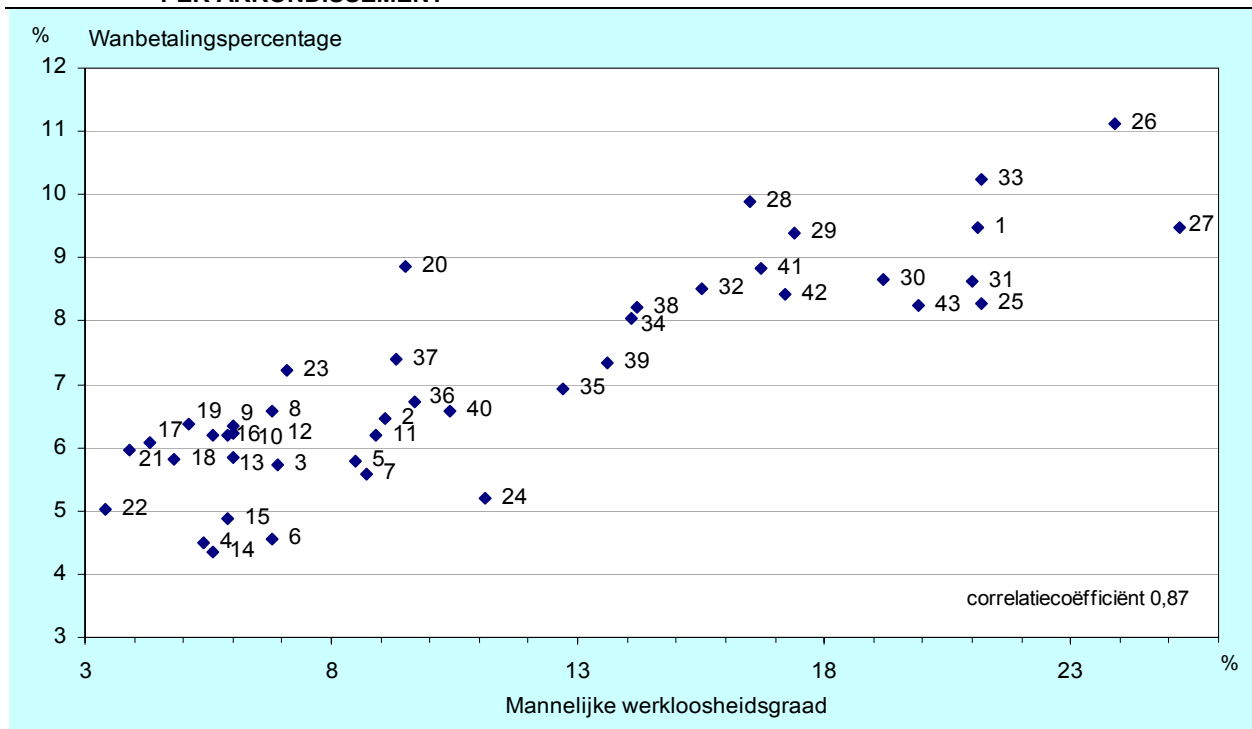
*** Gegevens voor het jaar 2002 (indexcijfers t.o.v. het Rijk).

**** Bevolkingsstatistieken per 1 januari 2004; procenten van de totale bevolking.

Een aantal regionale inkomensgerelateerde en demografische variabelen blijken alleszins sterk gecorreleerd met de wanbetalingspercentages (tabel 7). In het bijzonder de variaties in de (mannelijke) werkloosheidsgraad blijken zo voor maar liefst 88 pct. samen te hangen met de variaties in de wanbetalingspercentages tussen de arrondissementen (grafiek 29). De huwelijksstatus, vertaald in het percentage gescheiden of gehuwde inwoners, blijkt, zelfs op arrondissementeel niveau, eveneens een onmiskenbare correlatie te vertonen. Hoewel een sterke correlatie uiteraard niet betekent dat er een causaal verband bestaat, is het toch opmerkelijk dat het Vlaamse arrondissement Oostende dat een relatief hoog wanbetalingspercentage kent volgens de bevolkingsstatistieken met 9 pct. (tegenover 6,9 pct. voor het gehele Rijk) het hoogste percentage gescheiden personen telt²⁹.

²⁹ Diverse getuigenissen wijzen er op dat zich voor Oostende ook een specifiek probleem stelt waarbij personen van over het gehele land, wellicht aangetrokken door de seizoenarbeid in de toeristische sector, in deze kuststreek stranden. In de mate dat deze personen — via seizoenarbeid — onvoldoende rechten hebben opgebouwd om aanspraak te kunnen maken op een werkloosheidsvergoeding, wordt het belang van dit fenomeen niet (volledig) weerspiegeld in het werkloosheidspercentage.

GRAFIEK 29 TOTAAL WANBETALINGSPERCENTAGE EN MANNELIJKE WERKLOOSHEIDSGRAAD PER ARRONDISSEMENT

Bronnen: CKP en RVA.

Legende: arrondissementen

1 Brussel Hoofdstad	16 Brugge	31 Doornik
2 Antwerpen	17 Diksmuide	32 Hoei
3 Mechelen	18 Ieper	33 Luik
4 Turnhout	19 Kortrijk	34 Verviers
5 Hasselt	20 Oostende	35 Borgworm
6 Maaseik	21 Roeselare	36 Aarlen
7 Tongeren	22 Tielt	37 Bastenaken
8 Aalst	23 Veurne	38 Marche-en-Famenne
9 Dendermonde	24 Nijvel	39 Neufchâteau
10 Eeklo	25 Aat	40 Virton
11 Gent	26 Charleroi	41 Dinant
12 Oudenaarde	27 Bergen	42 Namen
13 Sint-Niklaas	28 Moeskroen	43 Philippeville
14 Halle-Vilvoorde	29 Zinnik	
15 Leuven	30 Thuin	

4 BESLUIT

Bovenstaand onderzoek geeft, uitgaande van het aantal positief en negatief geregistreerde overeenkomsten in de Centrale voor Kredieten aan Particulieren, in eerste instantie een structuuroverzicht van de markt van het particuliere krediet in België. Daarnaast wordt echter ook een eerste aanzet gegeven in het opsporen van wanbetalersprofielen, een onderzoekspad dat de Bank in het kader van de strijd tegen de overmatige schuldenlast in de toekomst nog verder wenst te bewandelen.

Wat de algemene beschrijving van de markt van het particuliere krediet, en meer bepaald de kenmerken van de overeenkomsten en de geregistreerde personen betreft, geven de onderzoeksresultaten een logische samenhang te zien, waarbij algemeen gangbare opvattingen worden bevestigd.

De CKP-gegevens wijzen zo op het uiteenlopende belang van de in de CKP onderscheiden krediettypes, waarbij de consumentenkredieten onder de vorm van kredietopeningen en de hypothecaire kredieten met respectievelijk 45 pct en 29 pct het leeuwendeel van de geregistreerde contracten voor hun rekening nemen. De verschillen die kunnen worden vastgesteld inzake de meeste van de onderzochte kenmerken van de kredietvormen onderstrepen verder de specificiteit van elk van de krediettypes. Meer bepaald weerspiegelen de variaties in de gemiddelde kredietbedragen de specifieke aanwending van iedere kredietvorm, en worden de diverse kredietvormen, verhoudingsgewijs aan die variaties in de bedragen, gekenmerkt door verschillen in looptijd. De meerderheid van alle geregistreerde overeenkomsten, met name nagenoeg 60 pct, wordt door één enkele kredietnemer aangegaan en er bestaat, logischerwijze, een verband tussen het aantal debiteuren en het kredietbedrag. Zo worden kredietvormen waarmee gemiddeld hogere contractbedragen zijn gemoeid overwegend door meerdere kredietnemers aangegaan, maar ook binnen elke kredietvorm bestaat er een positief verband tussen bedrag en debiteuren-aantal. De terugbetalingen vinden quasi uitsluitend met een maandelijks frequentie plaats; enkel bij de kredietvormen die gemiddeld hogere contractbedragen vertegenwoordigen, vindt men ook een zeer gering percentage andere terugbetalingsfrequenties terug. Uit de marktaandelen van de diverse kredietverstrekkerscategorieën blijkt dat sommige onder hen gespecialiseerd zijn in welbepaalde segmenten van de particuliere kredietmarkt.

Het “wanbetalingspercentage” dat het aantal achterstallige overeenkomsten relateert aan het aantal uitstaande overeenkomsten, blijkt overigens eveneens aanzienlijk te variëren naargelang het krediettype. De onderzoeksresultaten wijzen verder uit dat naargelang de kredietovereenkomsten bepaalde kenmerken vertonen, deze wanbetalingspercentages merkkelijk kunnen afwijken van het gemiddelde. Ongebruikelijke looptijden lijken zo gepaard te gaan met een hogere kans op wanbetaling, terwijl de resultaten voor het debiteuren-aantal en -geslacht aangeven dat twee debiteuren minder risico inhouden dan een enkele, en een vrouwelijke debiteur minder risico inhoudt dan een man. Deze vaststellingen mogen evenwel niet zonder meer doorgetrokken worden naar contracten met meerdere debiteurs. De zwakkere prestaties inzake wanbetalingspercentages van sommige kredietverstrekkerscategorieën kunnen slechts gedeeltelijk aan het overwicht van meer risicovolle kredietvormen in hun kredietportefeuille worden toegeschreven.

Uit de gegevens van de geregistreerde personen blijken de kredietnemers in de leeftijdsklassen van 31 tot 55 jaar de belangrijkste groep te vertegenwoordigen; de personen uit deze leeftijdsklassen nemen gemiddeld overigens ook de hoogste bedragen op. Zowat de helft van de in de CKP geregistreerde personen heeft slechts één krediet uitstaan, Niettemin blijft toch ruim 8 pct van de in de Centrale gekende personen vijf of meer kredieten te hebben lopen.

Het onderzoek constateerde verder op basis van geaggregeerde gegevens ook variaties in het leen- en terugbetalingsgedrag van de kredietnemers, afhankelijk van hun leeftijdsklasse en woonplaats.

De frequentieverdelingen van de (referentie)kredietnemers naar leeftijd bij eerste registratie in de Centrale blijken verschillend naargelang kredietvorm. Bepaalde kredietvormen worden zo, in overeenstemming met de levenscyclustheorie, door merkkelijk jongere kredietnemers aangegaan. Het onderzoek komt daarnaast tot de bevinding dat er voor de meeste kredietvormen frappante

verschuivingen zijn vast te stellen in de kredietverstrekkerscategorieën waarop een beroep wordt gedaan, naargelang de leeftijdsklasse. De wanbetalingspercentages naar leeftijdsklassen zijn voorts negatief gerelateerd aan de leeftijd van de kredietnemer in het geval van de consumentenkredieten; in het geval van de hypothecaire kredieten daarentegen blijkt er een positief verband te kunnen worden vastgesteld. Hoewel geen sluitende verklaring voor deze uiteenlopende onderzoeksresultaten kan worden aangereikt, suggereren deze vaststellingen, dat voor iedere kredietvorm deels andere factoren een rol spelen in het wanbetalingsproces, en nuancering bijgevolg nodig is.

Ook wat het kenmerk “woonplaats” betreft, komt het onderzoek tot duidelijke verschillen voor zowel het leengedrag als het terugbetalingsgedrag van de kredietnemers. Niet alleen is de regionale kredietbehoefte zeer verschillend, maar ook in de samenstelling van de kredietportefeuille, en het relatieve beroep op de diverse categorieën van kredietverstrekkers is er een opvallend onderscheid tussen het noorden en het zuiden van het land waarneembaar. Die regionale verschillen komen overigens niet alleen tot uiting op het niveau van de gewesten, maar worden eveneens bevestigd op het niveau van de individuele arrondissementen. De noord-zuidtegenstelling komt eveneens tot uiting in de wanbetalingspercentages, en kan, zoals blijkt uit de percentages voor de belangrijkste individuele kredietvormen, niet louter toegeschreven worden aan de verschillen in de kredietportefeuille. Een aantal regionale socio-economische variabelen (werkloosheidsgraad, beschikbaar inkomen per hoofd en huwelijksstatus) blijken tevens sterk gecorreleerd met de arrondissementele wanbetalingspercentages.

De beperkingen van de in de CKP geregistreerde informatie, in het bijzonder die met betrekking tot de persoonskenmerken, laten niet toe deze vaststellingen verder te analyseren. Verder onderzoek is echter noodzakelijk om bijkomende inzichten in het wanbetalingsproces te verwerven en tot een meer genuanceerd beeld te komen, teneinde gefundeerde en betrouwbare wanbetalersprofielen te kunnen opstellen.

AFKORTINGENLIJST

AFI	Andere financiële instellingen
BVK	Beroepsvereniging van het Krediet
CBFA	Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen
CKP	Centrale voor Kredieten aan Particulieren
FH	Financieringshuur
HYP	Hypothecair krediet
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
KI	Kredietinstellingen
KKM	Kredietkaartmaatschappijen
KO	Kredietopening
LOA	Lening op afbetaling
NBB	Nationale Bank van België
NIS	Nationaal Instituut voor de Statistiek
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
VERK	Verkopers
VOA	Verkoop op afbetaling
VZ/MHK	Verzekeringsmaatschappijen en maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet

BIJLAGE 1: METHODOLOGISCHE BEMERKINGEN

1 Inhoud CKP³¹

Sinds 1 juni 2003 registreert de CKP, ingevolge de wet van 10 augustus 2001 betreffende de Centrale voor Kredieten aan Particulieren, informatie betreffende alle consumptieve en hypothecaire kredieten die door de ingezeten natuurlijke personen voor privé-doeleinden worden aangegaan en waarop de wetgeving van toepassing is³²(positief luik). De betalingsachterstallen betreffende die kredieten worden, zoals overigens reeds vóór juni 2003 het geval was, eveneens geregistreerd (negatieve luik). De geregistreerde informatie wordt aan de CKP verplicht meegedeeld door de kredietverstrekkers. De gegevens van de CKP bestrijken evenwel niet de exhaustieve markt van het particuliere krediet: kredietopeningen voor een bedrag van minder dan 1.250 euro en terugbetaalbaar binnen een termijn van drie maanden vallen immers niet onder de wet op het consumentenkrediet en dienen bijgevolg niet aan de CKP te worden gerapporteerd.

1.1 KREDIETVORMEN

De in de CKP geregistreerde informatie heeft betrekking op consumentenkredieten enerzijds, en op hypothecaire kredieten anderzijds. Binnen de consumentenkredieten kan een verdere opsplitsing gemaakt worden tussen de kredietopeningen en de verrichtingen op afbetaling, waarbij deze laatste de verkoop op afbetaling, de lening op afbetaling en de financieringshuur (of leasing) groeperen. De in de CKP geregistreerde kredietvormen kunnen als volgt worden gedefinieerd:

Lening op afbetaling: elke kredietovereenkomst, ongeacht de benaming of de vorm, waarbij geld of een ander betaalmiddel ter beschikking wordt gesteld van een consument die zich ertoe verbindt de lening terug te betalen door periodieke stortingen.

Verkoop op afbetaling: elke kredietovereenkomst, ongeacht de benaming of de vorm, welke normaal leidt tot de verkrijging van lichamelijke roerende goederen of levering van diensten, en waarvan de prijs betaald wordt in tenminste drie betalingen, door middel van periodieke stortingen waaronder het voorschot niet is begrepen.

Financieringshuur: elke kredietovereenkomst, ongeacht de benaming of de vorm, waarbij de ene partij zich ertoe verbindt de andere het genot van een lichamenlijk roerend goed te verschaffen tegen een bepaalde prijs, die de laatstgenoemde zich verbindt periodiek te betalen en waarin, eveneens expliciet of stilzwijgend, een koopaanbod is vervat. Voor de toepassing van deze wet wordt de verhuurder beschouwd als kredietgever.

Kredietopening: elke kredietovereenkomst waardoor een stuk koopkracht, geld of gelijk welk ander betaalmiddel ter beschikking wordt gesteld van de consument, die ervan gebruik kan maken door een of meerdere kredietopnemingen te verrichten ondermeer met behulp van een betaal- of legitimatiekaart of op een andere wijze, en die zich ertoe verbindt terug te betalen volgens de overeengekomen voorwaarden.

Hypothecair krediet: elke kredietovereenkomst bestemd voor het financieren of behouden van onroerende zakelijke rechten, toegekend aan een natuurlijke persoon die uitsluitend handelt met een oogmerk dat geacht kan worden vreemd te zijn aan zijn handels-, beroeps-, of ambachtelijke activiteiten en die, op het ogenblik van het sluiten van het contract zijn gewone verblijfplaats in België heeft.

Wordt beschouwd als hypothecair krediet:

- het krediet gewaarborgd door een hypotheek of een voorrecht op onroerend goed of door de in pandgeving van een op dezelfde wijze gewaarborgde schuldvordering;
- de schuldvordering die voortspuit uit de indeplaatsstelling van één of meerdere personen in de rechten van een schuldeiser die bevoorrecht is op een onroerend goed;

³¹ Voor verdere inlichtingen zie Wet betreffende de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van 10 augustus 2001 (BS 25.09.2001).

³² Het gaat meer bepaald om de wet op het consumentenkrediet van 12 juni 1991 en de wet op de hypothecaire krediet van 4 augustus 1992.

- het krediet bedongen met het recht een hypothecaire waarborg te eisen, zelfs indien dit recht in een afzonderlijke akte bedongen is;
- het garantiekrediet waarbij aan de borg of garant een hypothecaire waarborg wordt toegekend;
- of de lening tegen interest en de kredietopening, gewaarborgd hetzij door een hypotheek op een in België gelegen onroerend goed of op een in België geïmmatriculeerd zee- of binnenschip, hetzij door inpandgeving van een op dezelfde wijze gewaarborgde schuldvordering.

Worden niet beschouwd als hypothecaire lening noch als hypothecaire kredietopening:

- het ongedekt saldo van een rekening-courant van bankvoorschotten of de bankkredietopening, bijkomstig gewaarborgd door zulke hypotheek of zulke inpandgeving.

1.2 KREDIETVERSTREKKERS

De in het bestand van de CKP geregistreerde inlichtingen worden medegedeeld door, enerzijds, de instellingen en personen erkend door de Federale Overheidsdienst Economie voor het verstrekken van consumentenkredieten, en, anderzijds, de instellingen ingeschreven bij de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA) voor het toekennen van hypothecaire kredieten.

Binnen de CKP worden verschillende categorieën van deelnemers onderscheiden:

Kredietinstellingen: de instellingen die onderworpen zijn aan de controle door de CBFA.

Andere financiële instellingen: financieringsmaatschappijen en andere instellingen die gespecialiseerd zijn in het consumentenkrediet en niet onderworpen zijn aan controle door de CBFA.

Kredietverzekeringsmaatschappijen: verzekeringsmaatschappijen onderworpen aan de controle door de CBFA en waarvan de hoofdactiviteit bestaat uit kredietverzekering.

Verzekeringsmaatschappijen en maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet: verzekeringsmaatschappijen onderworpen aan de controle door de CBFA met uitzondering van kredietverzekeraars die reeds elders werden opgenomen en van de maatschappijen gespecialiseerd in het hypothecair krediet maar niet onderworpen aan de controle door de CBFA.

Verkopers (met inbegrip van financieringshuur): officieel erkende natuurlijke of rechtspersonen die in eigen beheer verkoop op afbetaling en/of financieringshuur verlenen.

Kredietkaartmaatschappijen: maatschappijen die niet onderworpen zijn aan controle door de CBFA en gespecialiseerd zijn in het toekennen van kredietkaarten.

Andere instellingen: deelnemers die in geen enkele van de voorgaande categorieën kunnen opgenomen worden.

1.3 GEREgistREERDE INLICHTINGEN

Sinds 1 juni 2003 moeten de kredietverstrekkers volgende inlichtingen meedelen aan de Centrale:

- betreffende de debiteur alsook de eventuele co-debiteur: het identificatienummer bij het Rijksregister van de natuurlijke personen, de naam, de eerste voornaam, de geboortedatum, het geslacht en het adres.

- betreffende de kredietovereenkomst: de kredietvorm, het nummer van het contract en
 - *voor de verkopen op afbetaling, de leningen op afbetaling en de financieringsshuren*: het totale terug te betalen bedrag, het bedrag van de eerste betalingstermijn, het aantal betalingstermijnen, de initiële periodiciteit van de betalingstermijnen, de datum van de eerste en van de laatste betalingstermijn,
 - *voor de kredietopeningen*: het bedrag van het krediet, de datum van het afsluiten van het contract en desgevallend de einddatum van het contract,
 - *voor de hypothecaire kredieten*: het ontleende bedrag in kapitaal, het bedrag van de eerste vervaldag, het aantal vervaldagen, de initiële periodiciteit van de vervaldagen, de datum van de eerste en van de laatste vervaldag;
- betreffende de wanbetaling: de datum en het bedrag van de achterstand of, in geval van opeisbaarheid, het bedrag en de datum van het verschuldigd blijvend debetsaldo.

De criteria die aanleiding geven tot de registratie van wanbetalingen die voortvloeien uit kredietovereenkomsten, zijn afhankelijk van het krediettype:

- *voor de verkopen op afbetaling, de leningen op afbetaling en de financieringsshuren*:
 - wanneer drie termijnbedragen op hun vervaldag niet of onvolledig zijn betaald, of
 - wanneer een vervallen termijnbedrag gedurende drie maanden niet of onvolledig is betaald, of
 - wanneer de nog te vervallen termijnbedragen onmiddellijk opeisbaar geworden zijn;
- *voor de kredietopeningen*:
 - wanneer een ongeoorloofde debetstand niet is aangezuiverd binnen drie maanden vanaf de datum waarop de kredietgever hiertoe schriftelijk heeft verzocht;
- *voor de hypothecaire kredieten*:
 - wanneer een verschuldigd bedrag niet of onvolledig is betaald binnen drie maanden na de vervaldag, of
 - wanneer een verschuldigd bedrag niet of onvolledig is betaald binnen één maand na de ingebrekestelling via aangetekend schrijven.

De wanbetalingen omvatten zowel de geregulariseerde overeenkomsten – deze stemmen grosso modo overeen met de achterstallige contracten waarvan de betalingsachterstanden werden aangezuiverd –, als de niet-geregulariseerde³³.

De bewaartermijn van de kredietgegevens zijn de volgende:

- drie maanden en acht werkdagen na de datum van het einde van de kredietovereenkomst
- tot de datum van mededeling aan de Centrale van
 - de vroegtijdige terugbetaling van het krediet
 - de terugbetaling van het verschuldigd saldo in geval van ontbinding van
 - een kredietopening

De registratie wordt verlengd in geval van wanbetaling, volgens de hiervoor voorziene termijnen. De bewaartermijnen van de gegevens betreffende wanbetalingen zijn de volgende:

- niet-geregulariseerd: tien jaar vanaf de datum van de eerste registratie van wanbetaling
- geregulariseerd: in principe een jaar vanaf de datum van regularisatie. Deze termijn mag in geen geval leiden tot een overschrijding van de bewaartermijn van tien jaar die berekend wordt vanaf de eerste registratie van wanbetaling.

2 Onderzoeksbepalingen

De aard van de geregistreerde inlichtingen m.b.t. de personen en overeenkomsten heeft uiteraard implicaties voor de onderzoeksmogelijkheden en/of de interpretatie van de resultaten.

³³ De precieze definitie van het begrip "regularisatie" is terug te vinden in artikel 1, 3° van het KB van 7 juli 2002 tot regeling van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren (BS 19.07.2002).

Mede door de nog recente datum van oprichting van de positieve centrale, maar ook door de korte bewaartermijnen die gelden in het positieve luik, zijn er geen lange tijdreeksen voor analyse beschikbaar, zodat het onderzoek noodgedwongen structureel van aard is.

Er wordt in de CKP geen informatie m.b.t. de rentetarieven geregistreerd; bijgevolg kunnen geen berekeningen m.b.t. periodieke rentelasten van de kredietnemers worden gemaakt.

De geregistreeerde kredietbedragen zijn verder niet geheel vergelijkbaar over de diverse kredietvormen daar zij een ander concept betreffen. In het bijzonder de bedragen m.b.t. kredietopeningen moeten met de nodige omzichtigheid worden benaderd: zij hebben immers betrekking op de toegestane lijnen en niet noodzakelijk op de werkelijk opgenomen bedragen. De grote regionale verschillen inzake vastgoedprijzen en hun weerslag op de bedragen inzake hypothecair krediet vormden een bijkomend argument om bij de analyse uit te gaan van krediet aantallen i.p.v. kredietbedragen.

Hoewel vanuit het oogpunt van de analyse bijkomende opsplitsingen binnen iedere kredietvorm naar de diverse formules wenselijk zouden zijn, beschikken we niet over de daartoe benodigde informatie. Zo is bijvoorbeeld in het geval van de kredietopeningen niet bekend of het om formules met dan wel zonder kaart gaat, en is in het geval van hypothecaire leningen evenmin bekend om welke formules het gaat: vaste dan wel herzienbare rente, klassieke lening dan wel hypothecaire kredietopening, precieze afbetalingswijze (vaste afbetalingen of vaste kapitaaldelgingen; gemengde levensverzekering, groepsverzekering, beleggingsfonds of gemengde formules; veranderlijke looptijden...). Voor de correcte interpretatie van de resultaten van de analyse, die uitgaat van krediet aantallen is het eveneens belangrijk te onderstrepen dat de verschillende schijven van een hypothecair krediet als afzonderlijke overeenkomsten kunnen worden geregistreerd. Tevens wordt er de aandacht op getrokken dat het onderzoek is uitgegaan van het concept "kredietverstrekker-emittent", of m.a.w. de kredietverstrekker die het krediet bij oorsprong verleende, en dus geen rekening houdt met mogelijke overdrachten van schuldvorderingen.

De persoonskenmerken waarover men in de CKP beschikt zijn tenslotte beperkt tot een aantal demografische elementen: geslacht, geboortedatum en woonplaats. Het onderzoek naar wanbetalersprofielen blijft dus noodgedwongen gelimiteerd tot deze kenmerken.

2.1 Onderzoeksbestand

Het onderzoek werd uitgevoerd op de gegevens voor de periode maart-april 2005. Het betreft een "bevroren" bestand in de zin dat enerzijds schrappingen die tijdens deze periode plaatsvonden in het bestand werden bewaard, en anderzijds wijzigingen en correcties m.b.t. geregistreeerde personen en overeenkomsten die na de onderzoeksperiode werden gemeld niet werden beschouwd in de berekeningen. De omvang van het onderzochte bestand kwam aldus uit op 6.9 miljoen overeenkomsten, waarvan zo'n 518 000 negatieve – deze omvatten zowel de geregulariseerde als de niet-geregulariseerde overeenkomsten -, en op 4.5 miljoen geregistreeerde personen. Deze cijfers wijken om de aangehaalde redenen, in het bijzonder het behoud van de schrappingen, af van de door de CKP gepubliceerde cijfers; de in dit onderzoek vermelde gegevens kunnen om diezelfde redenen niet zonder meer met de in de jaarlijkse CKP-brochure gepubliceerde reeksen worden vergeleken. Op het ogenblik dat het onderzoek werd uitgevoerd was het, omwille van technische redenen, bovendien nog niet mogelijk de geregulariseerde en de niet-geregulariseerde achterstallige overeenkomsten afzonderlijk te behandelen.

BIJLAGE 2: TABELLEN EN GRAFIEK M.B.T. DE ONDERZOEKSRISULTATEN

2.1 Marktaandeelen

TABEL 2.1.1 MARKTAANDELEN EN WANBETALINGSPERCENTAGES
(procenten)

	Verkoop op afbetaling	Lening op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopening	Hypotheccair krediet	Totaal
Positieve registraties.....	5,4	21,0	0,1	44,6	28,9	100,0
Negatieve registraties	11,0	39,2	0,9	40,2	8,7	100,0
Wanbetalingspercentages*..	15,2	14,1	98,8	6,8	2,3	7,5

Bron: CKP

* *Achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar kredietvorm.*

2.2 Kenmerken kredietvormen

TABEL 2.2.1 GEMIDDELDE BEDRAGEN*
(euro's)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
Gemiddeld bedrag...	5.800	3.900	13.300	11.300	1.300	1.200	2.700	3.100	63.200	66.500
Relatieve roodstand (in procenten)**.....	-	41,3	-	38,8	-	44,8	-	44,9	-	22,5

Bron: CKP

* *De vermelde bedragen werden afgerond tot op de honderdtallen.*

** *Achterstallig bedrag in procenten van het contractbedrag.*

TABEL 2.2.2 LOOPTIJDEN
(maanden)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
Gemiddelde looptijd.	29,6	25,5	48,2	46,5	13,1	12,5	-	-	198,5	211,9
Gewogen* gemiddelde looptijd	46,0	46,3	61,0	58,4	40,6	38,2	-	-	211,9	222,9

Bron: CKP

* *Gewogen a.d.h.v. de kredietbedragen.*

TABEL 2.2.3 GEMIDDELDE BEDRAGEN NAAR LOOPTIJDSEGMENT*
(euro's)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1-12 maanden.....	800	600	6.300	2.500	400	400	-	-	-	-
13-24 maanden.....	1.400	1.100	4.300	2.700	1.000	1.000	-	-	-	-
25-36 maanden.....	7.900	7.200	6.800	5.200	7.300	7.400	-	-	-	-
37-48 maanden.....	11.500	10.700	11.200	10.100	10.700	10.400	-	-	-	-
49-60 maanden.....	16.000	16.800	17.600	17.000	14.300	13.500	-	-	-	-
+60 maanden.....	36.200	29.300	35.400	31.100	14.500	14.800	-	-	-	-
Totaal.....	5.800	3.900	13.300	11.300	1.300	1.200	2.700	3.100	-	-
1-60 maanden.....	-	-	-	-	-	-	-	-	42.000	50.900
61-120 maanden.....	-	-	-	-	-	-	-	-	42.800	41.700
121-180 maanden...	-	-	-	-	-	-	-	-	57.300	61.300
181-240 maanden...	-	-	-	-	-	-	-	-	71.300	71.700
241-360 maanden...	-	-	-	-	-	-	-	-	77.200	76.200
Totaal.....	-	-	-	-	-	-	-	-	63.200	66.500

Bron: CKP

* De vermelde bedragen werden afgerond tot op de honderdtallen.

TABEL 2.2.4 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR LOOPTIJDSEGMENT
(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar looptijdsegment)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1-12 maanden.....	-	11,9	-	8,9	-	100,0	-	-	-	-
13-24 maanden.....	-	29,4	-	16,1	-	99,8	-	-	-	-
25-36 maanden.....	-	7,6	-	15,3	-	92,3	-	-	-	-
37-48 maanden.....	-	7,0	-	13,1	-	71,1	-	-	-	-
49-60 maanden.....	-	13,1	-	14,6	-	80,7	-	-	-	-
+60 maanden.....	-	33,7	-	11,3	-	93,9	-	-	-	-
Totaal.....	-	15,2	-	14,1	-	98,8	-	6,8	-	-
1-60 maanden.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0
61-120 maanden.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,6
121-180 maanden...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,7
181-240 maanden...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5
241-360 maanden...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,1
Totaal.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,3

Bron: CKP

TABEL 2.2.5 BETALINGSFREQUENTIE
(procenten)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet		Totaal*	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1 maand	100	100	99,6	99,92	100	100	-	-	95,4	96,1	97,4	99,4
3 maanden ...	-	-	-	0,01	-	-	-	-	1,4	1,3	0,8	0,2
6 maanden ...	-	-	0,3	0,03	-	-	-	-	2,6	2,0	1,5	0,3
1 jaar	-	-	-	0,03	-	-	-	-	0,4	0,5	0,2	0,1
Eenmalig	-	-	0,1	0,01	-	-	-	-	0,2	0,1	0,1	0,0

Bron: CKP

* *Exclusief kredietopeningen.*

TABEL 2.2.6 GEMIDDELDE BEDRAGEN NAAR BETALINGSFREQUENTIE*
(euro's)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1 maand	5.800	3.900	13.300	11.300	1.300	1.200	-	-	64.200	67.000
2 maanden	19.900	-	-	-	-	-	-	-	64.700	64.700
3 maanden	17.700	17.700	111.600	47.100	-	-	-	-	44.300	68.400
6 maanden	300	300	2.100	1.900	-	-	-	-	34.400	41.000
1 jaar	-	-	86.600	17.200	-	-	-	-	50.700	49.300
Eenmalig	4.200	-	32.900	9.700	-	-	-	-	110.200	122.600
Totaal	5.800	3.900	13.300	11.300	1.300	1.200	2.700	3.100	63.200	66.500

Bron: CKP

* *De vermelde bedragen werden afgerond tot op de honderdtallen.*

TABEL 2.2.7 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR TERUGBETALINGSFREQUENTIE
(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar terugbetalingsfrequentie)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1 maand	-	15,2	-	14,1	-	98,8	-	-	-	2,3
2 maanden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100
3 maanden	-	100,0	-	9,0	-	-	-	-	-	2,0
6 maanden	-	100,0	-	1,4	-	-	-	-	-	1,8
1 jaar	-	-	-	17,4	-	-	-	-	-	2,9
Eenmalig	-	-	-	1,7	-	-	-	-	-	1,0
Totaal	-	15,2	-	14,1	-	98,8	-	6,8	-	2,3

Bron: CKP

TABEL 2.2.8 DEBITEURENAANTAL
(procenten)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet		Totaal	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1.....	64,1	83,7	48,5	66,5	96,7	97,3	79,9	90,3	28,5	31,2	57,6	75,2
2.....	35,6	16,2	50,6	33,2	3,1	2,5	20,1	9,7	70,1	65,7	41,8	24,4
3.....	0,3	0,1	0,8	0,3	0,2	0,2	0	0	0,9	1,9	0,5	0,3
4.....	0	0	0,1	0	0	0	0	0	0,4	1,1	0,1	0,1
5 of meer..	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1	0,1	0,0	0,0
Totaal.....	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Bron: CKP

TABEL 2.2.9 GEMIDDELDE KREDIETBEDRAGEN NAAR DEBITEURENAANTAL*
(procenten)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1.....	4.100	3.200	11.800	10.200	1.000	900	2.400	3.000	58.400	62.400
2.....	8.900	7.400	14.700	13.300	11.600	11.000	4.000	4.500	64.700	67.900
3.....	11.300	12.000	11.300	15.200	9.500	9.100	13.600	20.400	78.100	70.100
4.....	12.400	16.700	25.200	18.300	7.200	7.200	61.200	7.800	91.500	82.300
5 of meer.....	-	-	39.100	25.000	-	-	102.800	-	122.100	140.800
Totaal.....	5.800	3.900	13.300	11.300	1.300	1.200	2.700	3.100	63.200	66.500

Bron: CKP

* De vermelde bedragen werden afgerond tot op de honderdtallen.

TABEL 2.2.10 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR DEBITEURENAANTAL
(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar debiteurenaantal)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypotheccair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1.....	-	19,9	-	19,3	-	99,4	-	7,7	-	2,5
2.....	-	6,9	-	9,2	-	80,4	-	3,3	-	2,1
3.....	-	3,5	-	4,7	-	87,5	-	0,8	-	5,0
4.....	-	7,1	-	9,3	-	100	-	2,5	-	5,9
5 of meer.....	-	-	-	9,9	-	-	-	0,0	-	4,9
Totaal.....	-	15,2	-	14,1	-	98,8	-	6,8	-	2,3

Bron: CKP

TABEL 2.2.11 GESLACHTSCOMBINATIES
(procenten)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypothecair krediet		Totaal	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1 man	37,2	51,3	31,5	46,4	61,0	61,4	43,9	53,8	16,7	19,1	33,1	47,7
1 vrouw	26,9	32,4	17,0	20,1	35,7	35,9	35,9	36,5	11,9	12,1	24,5	27,5
1 man en												
1 vrouw	35,1	15,9	50,0	32,5	2,9	2,3	20,1	9,6	69,3	64,5	41,4	24,0
2 mannen	0,3	0,2	0,3	0,4	0,1	0,1	0	0,1	0,4	0,7	0,2	0,2
2 vrouwen	0,2	0,1	0,3	0,3	0,1	0,1	0	0	0,3	0,5	0,2	0,2
Andere	0,3	0,1	0,9	0,3	0,2	0,2	0,1	0	1,4	3,1	0,6	0,4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Bron: CKP

TABEL 2.2.12 GEMIDDELDE KREDIETBEDRAGEN NAAR GESLACHTSCOMBINATIE*
(euro's)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypothecair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1 man	4.300	3.800	12.500	10.800	1.000	1.000	2.800	3.200	59.900	65.000
1 vrouw	3.800	2.300	10.500	8.900	900	800	2.000	2.500	56.200	58.300
1 man en 1 vrouw	8.900	7.300	14.700	13.400	11.700	11.100	4.000	4.400	64.600	67.500
2 mannen	12.100	10.000	15.100	12.500	14.100	14.100	9.000	8.200	89.600	92.100
2 vrouwen	9.500	7.800	12.100	10.900	6.000	6.000	7.800	3.700	69.400	77.700
Andere	11.300	12.300	13.000	15.900	9.000	8.700	20.000	17.000	84.400	77.600
Totaal	5.800	3.900	13.300	11.300	1.300	1.200	2.700	3.100	63.200	66.500

Bron: CKP

* De vermelde bedragen werden afgerond tot op de honderdtallen.

TABEL 2.2.13 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR GESLACHTSCOMBINATIE
(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar geslachtscombinatie)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypothecair krediet	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
1 man	-	21,0	-	20,8	-	99,5	-	8,3	-	2,6
1 vrouw	-	18,4	-	16,6	-	99,2	-	6,9	-	2,3
1 man en 1 vrouw	-	6,9	-	9,2	-	79,3	-	3,3	-	2,1
2 mannen	-	8,6	-	15,7	-	100	-	8,6	-	3,6
2 vrouwen	-	5,5	-	13,5	-	100	-	5,9	-	3,2
Andere	-	3,6	-	5,2	-	90,0	-	1,0	-	5,3
Totaal	-	15,2	-	14,1	-	98,8	-	6,8	-	2,3

Bron: CKP

TABEL 2.2.14 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR KREDIETVERSTREKKERSCATEGORIE
(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar kredietverstrekkerscategorie)

	Verkoop op afbetaling		Lening op afbetaling		Financieringshuur		Kredietopening		Hypothecair krediet		Totaal	
	Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties		Registraties	
	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief	Positief	Negatief
Kredietinstellingen.....	-	20,5	-	13,3	-	97,1	-	5,9	-	1,8	-	6,9
Andere financiële instellingen.....	-	11,4	-	18,4	-	87,5	-	5,9	-	24,9	-	7,7
Verzekeringsmaatschappijen en maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet.....	-	-	-	22,5	-	-	-	-	-	4,0	-	4,3
Verkopers.....	-	20,1	-	67,1	-	99,0	-	61,8	-	-	-	27,6
Kredietkaartmaatschappijen...	-	-	-	-	-	-	-	16,8	-	-	-	16,8
Totaal.....	-	15,2	-	14,1	-	98,8	-	6,8	-	2,3	-	7,5

Bron: CKP

2.3 Geregistreerde personen

TABEL 2.3.1 PERSONEN NAAR LEEFTIJD SKLASSE EN GESLACHT
(procenten)

Initiële leeftijd	Vrouwen	Mannen	Totaal*	Leeftijd bij gegevensraadpleging			
				Vrouwen	Mannen	Totaal*	
18-25.....	16,1	13,9	14,9	18-25.....	4,3	4,5	4,4
26-30.....	20,1	19,8	19,9	26-30.....	9,5	8,9	9,2
31-35.....	16,6	17,6	17,1	31-35.....	12,8	12,3	12,5
36-40.....	13,0	13,6	13,3	36-40.....	14,3	13,9	14,1
41-45.....	10,4	10,6	10,5	41-45.....	14,8	14,6	14,7
46-50.....	8,1	8,3	8,2	46-50.....	13,0	13,0	13,0
51-55.....	5,9	6,1	6,0	51-55.....	10,5	10,8	10,7
56-60.....	4,1	4,2	4,1	56-60.....	8,2	8,8	8,5
61-65.....	2,7	2,3	2,5	61-65.....	4,7	5,3	5,0
65+.....	3,1	3,6	3,3	65+.....	7,8	8,0	7,9
Totaal.....	100,0	100,0	100,0	Totaal.....	100,0	100,0	100,0
PM: in % van het algemeen totaal.....	48,2	51,8	-	PM: in % van het algemeen totaal.....	48,2	51,8	-

Bron: CKP

* Inclusief de personen waarvan het geslacht niet bekend is.

TABEL 2.3.2 GEMIDDELDE BEDRAGEN* PER PERSOON NAAR LEEFTIJD SKLASSE EN GESLACHT
(euro's)

Initiële leeftijd	Vrouwen	Mannen	Totaal**	Leeftijd bij gegevensraadpleging	Vrouwen	Mannen	Totaal**
18-25	35.000	33.200	34.100	18-25	24.200	19.400	21.700
26-30	43.900	46.500	45.200	26-30	40.100	38.000	39.100
31-35	43.200	47.500	45.500	31-35	46.000	48.300	47.200
36-40	37.800	43.100	40.600	36-40	44.100	48.600	46.400
41-45	30.500	35.800	33.300	41-45	39.400	44.600	42.100
46-50	23.300	27.500	25.500	46-50	33.900	39.300	36.700
51-55	17.200	20.300	18.900	51-55	28.400	33.300	30.900
56-60	12.500	14.700	13.600	56-60	22.200	27.000	24.700
61-65	9.100	10.900	9.900	61-65	15.800	19.700	17.900
65+	7.200	8.400	7.900	65+	8.100	10.100	9.200
Totaal.....	32.900	35.600	34.300	Totaal	33.500	36.400	35.000

Bron: CKP

* De vermelde bedragen werden afgerond tot op de honderdtallen.

** Inclusief de personen waarvan het geslacht niet bekend is.

2.4 Leen- en terugbetalingsgedrag en kenmerken referentiepersonen

TABEL 2.4.1 REFERENTIEPERSONEN NAAR INITIËLE LEEFTIJD SKLASSE PER KREDIETVORM
(procenten)

Initiële leeftijd	Verkoop op afbetaling	Lening op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopening	Hypothecair krediet	Totaal
18-25	13,7	12,2	39,9	10,0	10,2	9,6
26-30	12,6	12,2	16,4	12,7	22,5	20,8
31-35	13,5	13,5	13,3	14,0	22,3	21,2
36-40	13,8	14,2	10,8	14,5	17,6	17,2
41-45	13,3	13,8	8,4	13,8	12,5	12,6
46-50	11,2	12,2	5,5	11,6	7,9	8,5
51-55	8,4	9,4	3,0	8,8	4,3	5,2
56-60	5,8	6,0	1,2	6,2	1,7	2,7
61-65	3,3	3,2	0,5	4,1	0,6	1,2
65+	4,4	3,3	0,8	4,3	0,4	1,0
Totaal.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: CKP

TABEL 2.4.2 REFERENTIEPERSONEN NAAR INITIËLE LEEFTIJDSCLASSE EN KREDIETVERSTREKKERCATEGORIE
(procenten)

Initiële leeftijd	Krediet- instellingen	Andere financiële instellingen	Verzekerings- maatschappijen/ maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	Verkopers	Kredietkaart- maatschappijen	Totaal
18-25	9,3	9,1	11,8	13,4	8,3	9,6
26-30	20,7	12,2	24,3	23,9	11,0	20,8
31-35	21,3	14,2	23,6	13,2	13,8	21,2
36-40	17,2	15,0	17,7	12,2	15,3	17,2
41-45	12,8	14,3	11,3	14,8	14,7	12,6
46-50	8,6	12,5	6,1	7,2	12,4	8,5
51-55	5,3	9,6	3,1	4,1	9,8	5,2
56-60	2,7	6,2	1,3	3,3	6,7	2,7
61-65	1,1	3,6	0,5	1,9	3,7	1,2
65+	1,0	3,3	0,3	6,0	4,3	1,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: CKP

TABEL 2.4.3 AANDELEN KREDIETVERSTREKKERCATEGORIEËN NAAR INITIËLE LEEFTIJDSCLASSE
(procenten)

Verkoop op afbetaling

Initiële leeftijd	Krediet - instellingen	Andere financiële instellingen	Verzekerings- maatschappijen/ maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	Verkopers	Kredietkaart- maatschappijen	Totaal
18-25	33,0	54,2	0,0	12,8	-	100,0
26-30	32,4	57,3	0,0	10,3	-	100,0
31-35	30,1	58,7	0,0	11,2	-	100,0
36-40	28,7	58,8	0,0	12,5	-	100,0
41-45	28,0	59,1	0,0	12,9	-	100,0
46-50	26,7	59,9	0,0	13,4	-	100,0
51-55	24,9	59,5	0,0	15,6	-	100,0
56-60	23,3	57,7	0,0	19,0	-	100,0
61-65	22,9	56,7	0,0	20,4	-	100,0
65+	16,3	50,1	0,0	33,6	-	100,0
Totaal	28,3	57,7	0,0	14,0	-	100,0

Bron: CKP

TABEL 2.4.3 (vervolg) AANDELEN KREDIETVERSTREKKERSCATEGORIEËN NAAR INITIËLE LEEFTIJD SKLASSE (procenten)

Lening op afbetaling

Initiële leeftijd	Krediet - instellingen	Andere financiële instellingen	Verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	Verkopers	Kredietkaartmaatschappijen	Totaal
18-25	86,7	12,7	0,6	-	-	100,0
26-30	84,6	14,6	0,8	-	-	100,0
31-35	84,6	14,8	0,6	-	-	100,0
36-40	84,9	14,7	0,4	-	-	100,0
41-45	85,0	14,6	0,4	-	-	100,0
46-50	84,7	15,0	0,3	-	-	100,0
51-55	85,1	14,6	0,3	-	-	100,0
56-60	85,3	14,5	0,2	-	-	100,0
61-65	83,8	16,0	0,2	-	-	100,0
65+	81,5	18,3	0,2	-	-	100,0
Totaal.....	84,9	14,6	0,5	-	-	100,0

Financieringshuur

Initiële leeftijd	Krediet - instellingen	Andere financiële instellingen	Verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	Verkopers	Kredietkaartmaatschappijen	Totaal
18-25	2,8	0,3	0,0	96,9	-	100,0
26-30	6,5	0,4	0,0	93,1	-	100,0
31-35	7,2	0,9	0,0	91,9	-	100,0
36-40	6,6	1,5	0,0	91,9	-	100,0
41-45	9,1	1,5	0,0	89,4	-	100,0
46-50	8,9	0,7	0,4	90,0	-	100,0
51-55	11,5	4,0	0,0	84,5	-	100,0
56-60	4,9	3,3	1,6	90,2	-	100,0
61-65	7,4	7,4	0,0	85,2	-	100,0
65+	12,5	0,0	0,0	87,5	-	100,0
Totaal.....	5,7	0,8	0,0	93,5	-	100,0

Kredietopening

Initiële leeftijd	Krediet - instellingen	Andere financiële instellingen	Verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	Verkopers	Kredietkaartmaatschappijen	Totaal
18-25	28,7	63,7	-	-	7,6	100,0
26-30	32,7	60,5	-	-	6,8	100,0
31-35	34,2	58,5	-	-	7,3	100,0
36-40	34,7	57,8	-	-	7,5	100,0
41-45	35,4	57,1	-	-	7,5	100,0
46-50	36,5	56,2	-	-	7,3	100,0
51-55	35,8	56,6	-	-	7,6	100,0
56-60	35,1	57,5	-	-	7,4	100,0
61-65	34,3	59,3	-	-	6,4	100,0
65+	34,5	58,0	-	-	7,5	100,0
Totaal.....	34,2	58,5	-	-	7,3	100,0

Bron: CKP

TABEL 2.4.3 (vervolg) AANDELEN KREDIETVERSTREKKERSCATEGORIEËN NAAR INITIËLE LEEFTIJD SKLASSE
(procenten)

Hypothecair krediet

Initiële leeftijd	Kredietinstellingen	Andere financiële instellingen	Verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	Verkopers	Kredietkaartmaatschappijen	Totaal
18-25	76,1	0,1	23,8	-	-	100,0
26-30	78,8	0,1	21,1	-	-	100,0
31-35	80,1	0,1	19,8	-	-	100,0
36-40	81,3	0,1	18,6	-	-	100,0
41-45	83,0	0,1	16,9	-	-	100,0
46-50	85,1	0,2	14,7	-	-	100,0
51-55	85,8	0,2	14,0	-	-	100,0
56-60	86,7	0,3	13,0	-	-	100,0
61-65	86,4	0,6	13,0	-	-	100,0
65+	86,2	1,1	12,7	-	-	100,0
Totaal	80,8	0,1	19,1	-	-	100,0

Bron: CKP

TABEL 2.4.4 WANBETALINGSPERCENTAGES NAAR LEEFTIJD SKLASSE
(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar leeftijdsklasse)

Leeftijd bij gegevensraadpleging	Verkoop op afbetaling	Lening op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopening	Hypothecair krediet	Totaal
18-25	18,6	11,2	98,8	13,1	1,6	11,6
26-30	20,5	16,0	99,8	11,1	1,7	10,6
31-35	18,7	16,2	98,9	9,5	1,9	8,8
36-40	15,6	14,8	99,3	8,1	2,0	7,6
41-45	14,0	14,2	98,6	7,1	2,3	7,1
46-50	13,0	13,4	98,5	6,4	2,6	7,0
51-55	11,7	12,6	96,8	5,6	2,6	6,6
56-60	11,1	12,6	96,4	4,7	2,6	6,1
61-65	10,9	13,3	98,9	4,1	3,3	6,0
65+	10,8	14,4	93,0	2,9	5,8	5,2
Totaal	15,2	14,1	98,8	6,8	2,3	7,5

Bron: CKP

TABEL 2.4.5 REFERENTIEPERSONEN NAAR LEEFTIJDSCLASSE VAN WANBETALING EN KREDIETVORM
(procenten)

Wanbetalingsleeftijd	Verkoop op afbetaling	Lening op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopening	Hypothecair krediet	Totaal
18-25.....	18,8	9,0	31,7	11,2	2,0	10,5
26-30.....	17,5	14,2	19,8	13,6	7,8	13,9
31-35.....	15,5	15,0	14,1	14,3	14,0	14,7
36-40.....	13,3	14,6	12,1	14,4	17,5	14,6
41-45.....	11,6	13,8	8,9	13,9	19,3	14,0
46-50.....	8,8	11,7	6,5	11,6	16,4	11,7
51-55.....	6,0	8,6	3,6	8,6	11,2	8,5
56-60.....	3,6	6,0	1,8	5,7	6,5	5,6
61-65.....	2,1	3,3	0,6	3,1	2,9	3,0
65+.....	2,8	3,8	0,9	3,6	2,4	3,5

Bron: CKP

TABEL 2.4.6 PROCENTUELE VERDELING VAN HET TOTAAL AANTAL GEREGISTREERDE KREDIETOVEREENKOMSTEN OVER DE REGIO'S*
(procenten)

Brussels Gewest.....	11,8	Waals Gewest.....	50,0
		Waals-Brabant	
Vlaams Gewest.....	37,8	Nijvel.....	4,7
Antwerpen		Henegouwen	
Antwerpen.....	7,2	Aat.....	1,1
Mechelen.....	1,8	Charleroi.....	8,0
Limburg		Bergen.....	4,3
Turnhout.....	1,8	Moeskroen.....	0,7
Hasselt.....	3,1	Zinnik.....	2,7
Maaseik.....	1,2	Thuin.....	2,1
Tongeren.....	1,4	Doornik.....	1,7
Oost-Vlaanderen		Luik	
Aalst.....	1,7	Hoei.....	1,7
Dendermonde.....	1,0	Luik.....	9,4
Eeklo.....	0,5	Verviers.....	2,9
Gent.....	2,9	Borgworm.....	1,1
Oudenaarde.....	0,6	Luxemburg	
Sint-Niklaas.....	1,5	Aarlen.....	0,6
Vlaams-Brabant		Bastenaken.....	0,4
Halle-Vilvoorde.....	4,8	Marche-en-Famenne..	0,7
Leuven.....	2,7	Neufchâteau.....	0,6
West-Vlaanderen		Virton.....	0,5
Brugge.....	1,5	Namen	
Diksmuide.....	0,2	Dinant.....	1,4
Ieper.....	0,4	Namen.....	4,5
Kortrijk.....	1,2	Philippeville.....	0,9
Oostende.....	1,1		
Roeselare.....	0,5		
Tielt.....	0,3		
Veurne.....	0,4		

Bron: CKP

* Het totaal van de gewesten/arrondissementen sommeert niet tot 100 omwille van de contracten verstrekt aan de in het buitenland residerende Belgen (0,4 pct.).

TABEL 2.4.7 RANGSCHIKKING VAN DE INDIVIDUELE ARRONDISSEMENTEN NAAR RELATIEF BELANG VAN DE DIVERSE KREDIETVORMEN
(procenten van de uitstaande kredieten per arrondissement)

Verkoop op afbetaling	Lening op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopening	Hypotheecair krediet					
Charleroi	7,5	Bastenaken	28,0	Charleroi	0,14	Brussel Hfdst	55,5	Tielt	43,5
Bergen	7,2	Tongeren	25,5	Bastenaken	0,14	Charleroi	52,2	Turnhout	41,7
Luik	7,0	Neufchâteau	25,1	Oostende	0,13	Luik	51,2	Maaseik	41,2
Hoei	6,9	Marche-en-F.	24,7	Luik	0,13	Bergen	49,8	Roeselare	41,0
Namen	6,9	Virton	24,4	Neufchâteau	0,12	Nijvel	49,6	Diksmuide	40,6
Zinnik	6,7	Thuin	24,1	Zinnik	0,11	Zinnik	49,5	Leuven	39,7
Borgworm	6,6	Aarlen	24,0	Dinant	0,11	Thuin	48,6	Kortrijk	39,4
Brussel Hfdst	6,5	Hasselt	23,8	Moeskroen	0,10	Philippeville	48,0	Ieper	38,9
Dinant	6,3	Dinant	23,8	Philippeville	0,10	Namen	47,4	Oudenaarde	37,8
Verviers	6,2	Maaseik	23,8	Eeklo	0,09	Aarlen	46,8	Dendermonde	37,5
Aat	6,1	Hoei	23,7	Verviers	0,09	Doomik	46,2	Aalst	37,4
Thuin	6,1	Doornik	23,7	Doornik	0,09	Aat	46,2	Brugge	36,9
Marche-en-F.	6,1	Verviers	23,6	Namen	0,08	Marche-en-F.	45,9	Mechelen	36,8
Doornik	6,0	Moeskroen	23,4	Hoei	0,08	Dinant	45,7	Sint-Niklaas	36,6
Aarlen	6,0	Philippeville	23,3	Brussel Hfdst	0,08	Moeskroen	45,5	Eeklo	36,6
Nijvel	5,8	Aat	23,0	Marche-en-F.	0,07	Borgworm	45,1	Tongeren	35,3
Philippeville	5,7	Bergen	22,9	Veurne	0,07	Hoei	44,9	Hasselt	34,8
Virton	5,6	Dendermonde	22,9	Aarlen	0,07	Verviers	44,8	Gent	34,5
Moeskroen	5,6	Borgworm	22,5	Virton	0,07	Halle-Vilv.	44,0	Halle-Vilv.	33,9
Neufchâteau	5,2	Diksmuide	22,4	Diksmuide	0,07	Virton	43,6	Antwerpen	33,4
Bastenaken	5,0	Charleroi	22,4	Gent	0,06	Neufchâteau	43,5	Veurne	33,2
Oostende	5,0	Zinnik	22,2	Thuin	0,06	Oostende	43,0	Oostende	31,2
Antwerpen	4,9	Luik	22,1	Bergen	0,06	Veurne	42,8	Bastenaken	27,4
Hasselt	4,9	Namen	22,1	Kortrijk	0,06	Antwerpen	42,1	Nijvel	27,0
Sint-Niklaas	4,8	Ieper	22,0	Tongeren	0,06	Gent	41,8	Virton	26,3
Halle-Vilv.	4,8	Sint-Niklaas	21,7	Hasselt	0,06	Brugge	39,7	Neufchâteau	26,1
Tongeren	4,7	Aalst	21,6	Mechelen	0,06	Bastenaken	39,5	Borgworm	25,9
Veurne	4,5	Oudenaarde	21,6	Ieper	0,06	Mechelen	38,3	Moeskroen	25,5
Aalst	4,3	Eeklo	21,5	Brugge	0,05	Eeklo	37,5	Verviers	25,3
Eeklo	4,3	Kortrijk	21,3	Aalst	0,05	Leuven	37,0	Aat	24,7
Mechelen	4,0	Mechelen	20,8	Roeselare	0,05	Oudenaarde	36,9	Hoei	24,4
Dendermonde	4,0	Oostende	20,7	Borgworm	0,05	Sint-Niklaas	36,8	Dinant	24,1
Maaseik	3,9	Tielt	20,5	Antwerpen	0,05	Aalst	36,6	Doornik	24,0
Brugge	3,9	Roeselare	20,5	Aat	0,05	Hasselt	36,4	Namen	23,5
Gent	3,9	Turnhout	19,9	Turnhout	0,05	Ieper	36,0	Marche-en-F.	23,3
Leuven	3,9	Gent	19,7	Leuven	0,04	Kortrijk	35,9	Aarlen	23,2
Oudenaarde	3,7	Antwerpen	19,5	Dendermonde	0,04	Dendermonde	35,6	Philippeville	22,8
Turnhout	3,4	Brugge	19,4	Sint-Niklaas	0,04	Roeselare	35,5	Zinnik	21,5
Kortrijk	3,3	Veurne	19,4	Tielt	0,03	Turnhout	35,0	Thuin	21,1
Ieper	3,1	Leuven	19,4	Maaseik	0,03	Tongeren	34,5	Brussel Hfdst	20,7
Diksmuide	3,0	Nijvel	17,6	Oudenaarde	0,03	Diksmuide	33,9	Bergen	20,0
Roeselare	3,0	Halle-Vilv.	17,2	Nijvel	0,03	Tielt	33,3	Luik	19,6
Tielt	2,7	Brussel Hfdst	17,2	Halle-Vilv.	0,02	Maaseik	31,1	Charleroi	17,9
Vlaams Gewest	4,3	Vlaams Gewest	20,5	Vlaams Gewest	0,05	Vlaams Gewest	38,8	Vlaams Gewest	36,4
Waals Gewest	6,6	Waals Gewest	22,4	Waals Gewest	0,09	Waals Gewest	48,7	Waals Gewest	22,3
Brussels Gewest	6,5	Brussels Gewest	17,2	Brussels Gewest	0,08	Brussels Gewest	55,5	Brussels Gewest	20,7
Rijk	5,5	Rijk	20,9	Rijk	0,07	Rijk	44,5	Rijk	29,0

Bron: CKP

TABEL 2.4.8 RELATIEF BELANG VAN DE KREDIETVERSTREKKERS EN KREDIETVORMEN NAAR GEWEST
(procenten)

	Verkoop op afbetaling	Lening op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopening	Hypothecair krediet	Totaal
Vlaams Gewest						
Kredietinstellingen	1,2	18,1	0,0	15,2	30,8	65,3
Andere financiële instellingen	2,8	2,4	0,0	19,7	0,0	24,9
Verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	0,0	0,1	0,0	0,0	5,5	5,6
Verkopers	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Kredietkaartmaatschappijen	0,0	0,0	0,0	3,9	0,0	3,9
Totaal	4,3	20,6	0,0	38,8	36,3	100,0
Waals Gewest						
Kredietinstellingen	1,9	18,5	0,0	13,8	16,4	50,6
Andere financiële instellingen	3,4	3,8	0,0	31,4	0,0	38,6
Verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	0,0	0,1	0,0	0,0	5,8	5,9
Verkopers	1,4	0,0	0,1	0,0	0,0	1,5
Kredietkaartmaatschappijen	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	3,4
Totaal	6,6	22,4	0,1	48,6	22,2	100,0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest						
Kredietinstellingen	2,3	13,6	0,0	20,1	16,3	52,4
Andere financiële instellingen	3,5	3,5	0,0	32,3	0,0	39,3
Verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	0,0	0,1	0,0	0,0	4,4	4,5
Verkopers	0,7	0,0	0,1	0,0	0,0	0,8
Kredietkaartmaatschappijen	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	3,0
Totaal	6,5	17,2	0,1	55,5	20,7	100,0
Rijk						
Kredietinstellingen	1,6	17,8	0,0	15,1	23,4	57,9
Andere financiële instellingen	3,1	3,1	0,0	25,8	0,0	32,0
Verzekeringsmaatschappijen/maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	0,0	0,1	0,0	0,0	5,5	5,6
Verkopers	0,8	0,0	0,1	0,0	0,0	0,9
Kredietkaartmaatschappijen	0,0	0,0	0,0	3,6	0,0	3,6
Totaal	5,5	21,0	0,1	44,5	28,9	100,0

Bron: CKP

TABEL 2.4.9 RANGSCHIKKING VAN DE INDIVIDUELE ARRONDISSEMENTEN NAAR RELATIEF BELANG VAN DE DIVERSE KREDIETVERSTREKKERSCATEGORIËN
(procenten van de uitstaande kredieten per arrondissement)

Kredietinstellingen	Andere financiële instellingen	Verzekeringsmaatschappijen en maatschappijen gespecialiseerd in hypothecair krediet	Verkopers	Kredietkaartmaatschappijen					
Tielt	72,6	Charleroi	43,8	Hoei	7,4	Zinnik	1,8	Veurne	5,7
Roeselare	70,2	Luik	41,8	Virton	7,3	Virton	1,2	Ieper	5,1
Kortrijk	69,9	Bergen	40,1	Borgworm	7,2	Veurne	0,6	Diksmuide	5,0
Diksmuide	68,9	Zinnik	39,7	Dinant	7,0	Verviers	0,9	Eeklo	4,8
Maaseik	68,7	Brussel Hfdst	39,3	Maaseik	6,9	Turnhout	0,2	Oostende	4,7
Leuven	67,8	Philippeville	38,5	Oudenaarde	6,8	Tongeren	0,3	Tielt	4,4
Ieper	67,6	Aarlen	38,4	Bastenaken	6,7	Tielt	0,1	Roeselare	4,3
Dendermonde	67,4	Thuin	38,2	Philippeville	6,5	Thuin	2,0	Antwerpen	4,3
Oudenaarde	67,4	Namen	37,2	Aat	6,4	Sint-Niklaas	0,6	Turnhout	4,3
Turnhout	67,3	Marche-en-F.	36,8	Verviers	6,3	Roeselare	0,2	Brugge	4,2
Tongeren	67,3	Virton	36,7	Nijvel	6,2	Philippeville	1,5	Kortrijk	4,2
Eeklo	66,7	Borgworm	36,7	Hasselt	6,2	Oudenaarde	0,4	Bergen	4,1
Brugge	66,5	Hoei	36,5	Eeklo	6,2	Oostende	0,6	Charleroi	4,1
Mechelen	66,2	Dinant	36,3	Marche-en-F.	6,2	Nijvel	0,5	Moeskroen	4,0
Sint-Niklaas	66,0	Neufchâteau	36,0	Ieper	6,1	Neufchâteau	1,0	Tongeren	3,9
Aalst	65,4	Aat	35,5	Aalst	6,1	Namen	1,4	Gent	3,9
Hasselt	64,9	Doornik	35,0	Kortrijk	6,1	Moeskroen	1,4	Maaseik	3,9
Gent	64,0	Nijvel	35,0	Neufchâteau	6,0	Mechelen	0,4	Mechelen	3,8
Veurne	63,9	Moeskroen	34,2	Luik	6,0	Marche-en-F.	1,1	Philippeville	3,7
Oostende	62,8	Verviers	32,6	Tongeren	6,0	Maaseik	0,1	Sint-Niklaas	3,7
Antwerpen	61,9	Bastenaken	31,6	Aarlen	5,9	Luik	1,3	Thuin	3,7
Halle-Vilvoorde	61,5	Halle-Vilvoorde	29,7	Gent	5,9	Leuven	0,3	Marche-en-F.	3,6
Bastenaken	57,7	Antwerpen	28,5	Diksmuide	5,9	Kortrijk	0,3	Doornik	3,6
Verviers	56,8	Oostende	26,8	Turnhout	5,8	Ieper	0,4	Zinnik	3,5
Nijvel	55,5	Gent	25,9	Namen	5,8	Hoei	0,9	Aat	3,5
Moeskroen	55,2	Hasselt	25,3	Dendermonde	5,8	Hasselt	0,3	Leuven	3,5
Doornik	54,1	Veurne	25,3	Thuin	5,6	Halle-Vilvoorde	0,3	Dendermonde	3,4
Neufchâteau	53,8	Aalst	24,9	Doornik	5,6	Gent	0,3	Verviers	3,4
Aat	52,7	Mechelen	24,5	Sint-Niklaas	5,5	Eeklo	0,3	Dinant	3,4
Borgworm	52,6	Sint-Niklaas	24,2	Tielt	5,5	Doornik	1,8	Oudenaarde	3,4
Brussel Hfdst	52,3	Brugge	24,0	Roeselare	5,5	Dinant	1,2	Namen	3,3
Marche-en-F.	52,3	Leuven	23,4	Zinnik	5,4	Diksmuide	0,3	Hasselt	3,3
Hoei	52,3	Dendermonde	23,0	Halle-Vilvoorde	5,4	Dendermonde	0,4	Aalst	3,2
Namen	52,2	Tongeren	22,5	Bergen	5,4	Charleroi	2,3	Neufchâteau	3,1
Dinant	52,1	Turnhout	22,4	Charleroi	5,4	Brussel Hfdst	0,8	Halle-Vilvoorde	3,1
Virton	52,1	Oudenaarde	22,0	Moeskroen	5,2	Brugge	0,2	Luik	3,0
Aarlen	51,9	Eeklo	21,9	Leuven	5,1	Borgworm	0,7	Brussel Hfdst	3,0
Thuin	50,6	Ieper	20,7	Mechelen	5,1	Bergen	2,3	Bastenaken	3,0
Philippeville	49,7	Maaseik	20,4	Oostende	5,1	Bastenaken	1,0	Hoei	2,9
Zinnik	49,5	Diksmuide	19,9	Brugge	5,1	Antwerpen	0,4	Borgworm	2,8
Bergen	48,1	Roeselare	19,7	Antwerpen	5,0	Aat	1,8	Nijvel	2,8
Luik	47,9	Kortrijk	19,5	Brussel Hfdst	4,5	Aarlen	1,1	Virton	2,8
Charleroi	44,4	Tielt	17,3	Veurne	4,4	Aalst	0,4	Aarlen	2,7
Vlaams Gewest	65,3	Vlaams Gewest	25,0	Vlaams Gewest	5,6	Vlaams Gewest	0,3	Vlaams Gewest	3,9
Waals Gewest	50,6	Waals Gewest	38,6	Waals Gewest	6,0	Waals Gewest	1,5	Waals Gewest	3,4
Brussels Gewest	52,3	Brussels Gewest	39,3	Brussels Gewest	4,5	Brussels Gewest	0,8	Brussels Gewest	3,0
Rijk	57,9	Rijk	32,0	Rijk	5,6	Rijk	0,9	Rijk	3,6

Bron: CKP

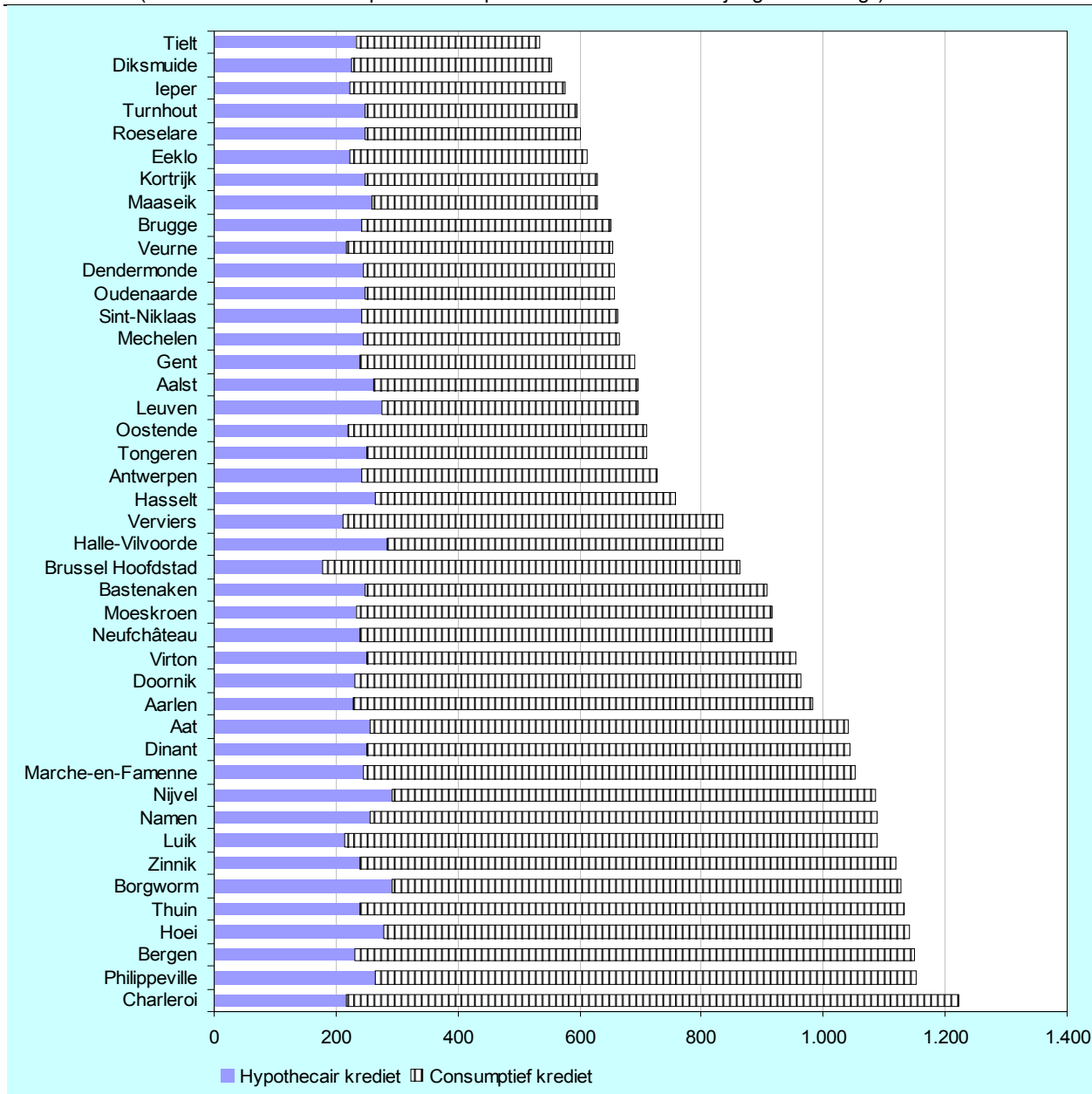
TABEL 2.4.10 RANGSCHIKKING VAN DE INDIVIDUELE ARRONDISSEMENTEN NAAR WANBETALINGSPERCENTAGES VOOR DE DIVERSE KREDIETVORMEN
(achterstallige overeenkomsten in procenten van de uitstaande overeenkomsten naar vorm per arrondissement)

Verkoop op afbetaling	Lening op afbetaling	Financieringshuur	Kredietopening	Hypothecair krediet	Totaal						
Charleroi	23,8	Brussel Hfdst	20,5	Turnhout	100,0	Charleroi	9,0	Charleroi	4,6	Charleroi	11,1
Luik	19,9	Oostende	17,2	Brugge	100,0	Moeskroen	8,7	Moeskroen	4,4	Luik	10,2
Zinnik	19,9	Charleroi	16,7	Diksmuide	100,0	Luik	8,6	Bergen	4,3	Moeskroen	9,9
Brussel Hfdst	19,4	Luik	16,3	Ieper	100,0	Oostende	8,3	Philippeville	4,1	Brussel Hfdst	9,5
Thuin	19,1	Moeskroen	16,1	Kortrijk	100,0	Dinant	8,1	Thuin	3,9	Bergen	9,5
Marche-en-F.	18,0	Zinnik	14,9	Oostende	100,0	Bergen	8,0	Aat	3,9	Zinnik	9,4
Bergen	17,7	Antwerpen	14,8	Roeselare	100,0	Zinnik	7,9	Luik	3,7	Oostende	8,9
Moeskroen	16,8	Bergen	14,5	Tielt	100,0	Namen	7,7	Doornik	3,7	Dinant	8,8
Doornik	16,8	Veurne	14,3	Aalst	100,0	Doornik	7,7	Zinnik	3,4	Thuin	8,7
Oostende	16,3	Brugge	14,0	Eeklo	100,0	Hoei	7,6	Dinant	3,4	Doornik	8,6
Dinant	16,2	Gent	13,7	Gent	100,0	Marche-en-F.	7,6	Borgworm	3,3	Hoei	8,5
Philippeville	15,8	Hoei	13,7	Sint-Niklaas	100,0	Aat	7,5	Hoei	3,2	Namen	8,4
Neufchâteau	15,4	Namen	13,6	Aat	100,0	Verviers	7,4	Bastenaken	3,1	Aat	8,3
Verviers	15,2	Dinant	13,4	Moeskroen	100,0	Brussel Hfdst	7,4	Namen	3,0	Philippeville	8,3
Bastenaken	14,6	Kortrijk	13,2	Thuin	100,0	Veurne	7,2	Marche-en-F.	3,0	Marche-en-F.	8,2
Kortrijk	14,4	Doornik	13,1	Doornik	100,0	Thuin	7,2	Neufchâteau	2,9	Verviers	8,0
Hoei	14,4	Verviers	13,0	Borgworm	100,0	Philippeville	7,1	Virton	2,6	Bastenaken	7,4
Diksmuide	14,2	Mechelen	13,0	Tongeren	100,0	Neufchâteau	6,7	Aarlen	2,5	Neufchâteau	7,3
Veurne	14,0	Aat	12,9	Aarlen	100,0	Bastenaken	6,6	Oostende	2,5	Veurne	7,2
Aat	13,8	Thuin	12,9	Bastenakene	100,0	Roeselare	6,6	Brussel Hfdst	2,4	Borgworm	6,9
Namen	13,8	Roeselare	12,9	Neufchâteau	100,0	Aalst	6,4	Verviers	2,4	Aarlen	6,7
Dendermonde	13,6	Aalst	12,8	Philippeville	100,0	Dendermonde	6,4	Oudenaarde	2,4	Aalst	6,6
Aalst	13,5	Sint-Niklaas	12,8	Charleroi	99,8	Kortrijk	6,4	Aalst	2,2	Virton	6,6
Roeselare	13,1	Dendermonde	12,6	Luik	99,5	Eeklo	6,3	Diksmuide	2,1	Antwerpen	6,5
Ieper	12,8	Philippeville	12,5	Namen	99,5	Brugge	6,2	Nijvel	2,1	Kortrijk	6,4
Gent	12,7	Oudenaarde	12,4	Zinnik	99,4	Borgworm	6,1	Tongeren	2,1	Dendermonde	6,4
Oudenaarde	12,6	Aarlen	12,4	Verviers	99,3	Diksmuide	6,1	Veurne	2,0	Oudenaarde	6,2
Sint-Niklaas	11,7	Eeklo	12,4	Bergen	99,3	Ieper	5,9	Hasselt	1,9	Gent	6,2
Eeklo	11,7	Ieper	12,0	Antwerpen	99,3	Virton	5,9	Kortrijk	1,9	Brugge	6,2
Brugge	11,3	Diksmuide	12,0	Hoei	98,6	Oudenaarde	5,9	Antwerpen	1,8	Eeklo	6,2
Antwerpen	11,2	Marche-en-F.	11,6	Mechelen	97,8	Gent	5,8	Maaseik	1,6	Diksmuide	6,1
Borgworm	10,9	Tielt	11,5	Hasselt	97,8	Antwerpen	5,7	Dendermonde	1,6	Roeselare	6,0
Virton	10,4	Borgworm	11,4	Dinant	97,7	Sint-Niklaas	5,5	Eeklo	1,6	Sint-Niklaas	5,9
Tielt	10,4	Hasselt	11,1	Brussel Hfdst	97,7	Aarlen	5,5	Ieper	1,5	Ieper	5,8
Mechelen	10,4	Leuven	11,0	Marche-en-F.	96,8	Hasselt	5,4	Tielt	1,5	Hasselt	5,8
Leuven	9,5	Bastenaken	11,0	Leuven	96,5	Mechelen	5,3	Gent	1,4	Mechelen	5,7
Hasselt	9,4	Neufchâteau	11,0	Virton	95,8	Tielt	5,1	Leuven	1,4	Tongeren	5,6
Tongeren	9,3	Virton	10,9	Veurne	95,7	Tongeren	5,0	Mechelen	1,4	Nijvel	5,2
Aarlen	9,2	Nijvel	10,9	Dendermonde	94,6	Leuven	4,8	Brugge	1,4	Tielt	5,0
Turnhout	8,6	Turnhout	10,5	Maaseik	94,4	Maaseik	4,5	Roeselare	1,3	Leuven	4,9
Nijvel	8,5	Tongeren	10,4	Nijvel	92,0	Turnhout	4,5	Halle-Vilv.	1,3	Maaseik	4,6
Maaseik	8,3	Halle-Vilv.	10,2	Oudenaarde	89,5	Nijvel	4,4	Sint-Niklaas	1,3	Turnhout	4,5
Halle-Vilv.	7,5	Maaseik	8,9	Halle-Vilv.	88,6	Halle-Vilv.	4,0	Turnhout	1,2	Halle-Vilv.	4,3
Vlaams Gewest	10,8	Vlaams Gewest	12,4	Vlaams Gewest	98,3	Vlaams Gewest	5,5	Vlaams Gewest	1,6	Vlaams Gewest	5,8
Waals Gewest	17,1	Waals Gewest	14,1	Waals Gewest	99,2	Waals Gewest	7,6	Waals Gewest	3,4	Waals Gewest	8,8
Brussels Gewest	19,4	Brussels Gewest	20,5	Brussels Gewest	97,7	Brussels Gewest	7,4	Brussels Gewest	2,4	Brussels Gewest	9,5
Rijk	15,0	Rijk	13,9	Rijk	98,8	Rijk	6,7	Rijk	2,2	Rijk	7,4

Bron: CKP

GRAFIEK A KREDIETBEHOEFTE PER ARRONDISSEMENT

(aantal overeenkomsten per duizend personen van de meerderjarige bevolking*)

Bronnen: CKP en NIS.

* Bevolkingscijfers: situatie op 1 januari 2004.

BIJLAGE 3: BEREKENING VAN VOOR LOOPTIJD EN BEWAARTERMIJN GECORRIGEERDE WANBETALINGSPERCENTAGES

3.1 Inleiding

Het wanbetalingspercentage voor een bepaalde kredietvorm werd gedefinieerd als het aantal negatieve geregistreerde overeenkomsten of wanbetalingen gedeeld door het totale aantal (positieve) registraties voor de kredietvorm in kwestie, of m.a.w.

$$w = \frac{(\text{aantal negatieve registraties})}{(\text{totaal aantal registraties})} \quad (1)$$

De berekening van het wanbetalingspercentage volgens deze definitie houdt echter twee problemen in:

1. Vooreerst hebben de verschillende kredietvormen een verschillende looptijd. Naarmate de looptijd van een bepaalde kredietvorm langer is, geeft dit aanleiding tot een overschatting van de noemer. (Verderop zal blijken dat dit veeleer een probleem is van definitie).
2. Het tweede, belangrijkere, probleem is te wijten aan de tienjarige bewaartermijn voor de negatieve registraties. Dit impliceert dat aan het einde van de normale looptijd van de kredieten enkel de probleemgevallen geregistreerd blijven, wat leidt tot een overschatting van zowel de teller als de noemer. Gelet op het feit dat de fout in de teller relatief belangrijker is dan deze in de noemer, resulteert deze tekortkoming evenwel in een overschatting van het wanbetalingspercentage. De fout is bovendien groter naarmate de (gemiddelde) looptijd van het krediet korter is.

In de volgende paragrafen wordt gepoogd een correctie door te voeren die de impact van deze beide problemen minimaliseert. De voorgestelde methode dient rekening te houden met de beperkte informatie die beschikbaar is en gaat noodgedwongen uit van een aantal vereenvoudigende veronderstellingen. Het gaat bijgevolg om een benaderende werkwijze.

Er zal blijken dat de belangrijkste vertekening m.b.t. de gehanteerde definitie van het wanbetalingspercentage voortkomt uit het bewaren van de negatieve registraties gedurende 10 jaar. Het probleem zou derhalve eenvoudig kunnen opgelost worden mocht additionele informatie in de centrale worden gestockeerd. In afwachting hiervan kan onderstaande ramingsmethode gebruikt worden als "beste benadering", zij het dat de resultaten met de grootste voorzichtigheid dienen te worden geïnterpreteerd.

3.2 Correctie voor de looptijd

Beschouw een (fictieve) kredietvorm waarvan de jaarlijkse kans op wanbetaling 5 pct. is, en die een gemiddelde looptijd heeft van 5 jaar. Stel tevens dat er ieder jaar 1000 nieuwe kredieten bijkomen.

Dan heeft men:

- In het eerste jaar 1.000 kredieten, waarvan er 50 achterstallig worden.
- In het tweede jaar komen er
 - 1000 kredieten bij, waarvan er 50 achterstallig worden in hun eerste jaar
 - van de reeds aanwezige kredieten zullen er 5 pct. van 950 achterstallig worden in hun tweede jaar
- ...

Dit wordt geïllustreerd in de volgende tabel³⁴:

	J1	J2	J3	J4	J5	J6
Kredieten	1.000	950	903	857	815	
<i>wanbetalingen</i>	50	48	45	43	41	
Kredieten		1.000	950	903	857	815
<i>wanbetalingen</i>		50	48	45	43	41
Kredieten			1.000	950	903	857
<i>wanbetalingen</i>			50	48	45	43
Kredieten				1.000	950	903
<i>wanbetalingen</i>				50	48	45
Kredieten					1.000	950
<i>wanbetalingen</i>					50	48
Kredieten						1.000
<i>wanbetalingen</i>						50

Na verloop van tijd (na 5 jaar) vindt men bijgevolg:

- in totaal 5.000 kredieten van dit type, waaronder:
- 250 (5 keer 50) die achterstallig werden in hun eerste jaar, en zich dus vanaf het eerste tot het laatste jaar van hun looptijd in de negatieve registraties bevinden;
- 4 keer 48 die achterstallig werden in hun tweede jaar, en zich dus vanaf het tweede tot het laatste jaar van hun looptijd in de negatieve registraties bevinden;
- 3 keer 45 die achterstallig werden in hun derde jaar;
- 2 keer 43 die achterstallig werden in hun vierde jaar;
- 1 keer 41 die achterstallig werden in hun laatste jaar.

Introduceert men de volgende notaties:

- L: de looptijd van het krediet
- p :de jaarlijkse kans op wanbetaling
- N :het aantal overeenkomsten dat jaarlijks wordt afgesloten

dan vindt men dus na verloop van tijd (er wordt nog geen rekening gehouden met het langer bewaren van de negatieve registraties):

- voor elk jaar van de looptijd N kredieten, in totaal dus N.L (voor het voorbeeld 1.000 x 5)
- daaronder bevinden zich
 - o voor elk jaar p.N gevallen die binnen het eerste jaar achterstallig worden, en dus gedurende L jaren negatief geregistreerd zijn, in totaal dus p.N.L (in het voorbeeld 5% x 1000 x 5)
 - o p.(1-p).N die na 2 jaar achterstallig worden, en dus gedurende (L-1) jaar negatief geregistreerd zijn
 - o ...
 - o algemeen $p.(1-p)^i .N.(L-i)$ die in het jaar i achterstallig worden.

Na verloop van tijd vindt men aldus:

- N.L kredieten
- waaronder $\sum_{i=0}^{L-1} p.(1-p)^i .N.(L-i)$ negatieve registraties

³⁴ Door afronding van de bedragen tot op de eenheden, kunnen de resultaten van de optellingen lichtjes afwijken van de vermelde totalen.

Met andere woorden het waargenomen wanbetalingspercentage in (1) is theoretisch identiek aan:

$$w = \frac{\sum_{i=0}^{L-1} p \cdot (1-p)^i \cdot N \cdot (L-i)}{N \cdot L} \quad (2)$$

Uit (2) kan men p berekenen voor elk type krediet. Aangezien p een jaarlijkse kans op wanbetaling is, kan men de wanbetaling van de verschillende types kredieten vergelijken op basis van deze jaarlijkse wanbetalingskansen.

3.3 Correctie voor de bewaartermijn voor de negatieve registraties

Negatieve registraties worden bewaard gedurende 10 jaar. In dat geval houdt men de wanbetaling evenals de positieve registratie bij, zodat zowel teller en noemer van (1) vertekend zijn.

Nemen we opnieuw het voorbeeld van de vorige paragraaf, dan hebben we na verloop van tijd (na 5 jaar):

- in totaal 5.000 kredieten van dit type, waaronder
- 250 (5 keer 50) die achterstallig werden in hun eerste jaar, en dus negatief geregistreerd zijn van het eerste tot het laatste jaar van hun looptijd;
- 4 keer 48 die achterstallig werden in hun tweede jaar en dus negatief geregistreerd zijn van het tweede tot het laatste jaar van hun looptijd;
- 3 keer 45 die achterstallig werden in hun derde jaar;
- 2 keer 43 die achterstallig werden in hun vierde jaar;
- 1 keer 41 die achterstallig werden in het laatste jaar.

Hier moeten echter nog de negatieve registraties in bewaring worden bijgeteld. Hun aantal wordt voor verschillende bewaartermijnen voor negatieve kredieten aangegeven in de onderstaande tabel³⁵:

Jaarlijkse falingskans 5%		9 8 7 6 5 4 3 2 1														
		J1	J2	J3	J4	J5	J6	J7	J8	J9	J10	J11	J12	J13	J14	J15
Kredieten	1.000	950	903	857	815											
wanbetalingen	50	48	45	43	41											
Kredieten		1.000	950	903	857	815										
wanbetalingen		50	48	45	43	41										
Kredieten			1.000	950	903	857	815									
wanbetalingen			50	48	45	43	41									
Kredieten				1.000	950	903	857	815								
wanbetalingen				50	48	45	43	41								
Kredieten					1.000	950	903	857	815							
wanbetalingen					50	48	45	43	41							
Kredieten						1.000	950	903	857	815						
wanbetalingen						50	48	45	43	41						
Kredieten							1.000	950	903	857	815					
wanbetalingen							50	48	45	43	41					
Kredieten								1.000	950	903	857	815				
wanbetalingen								50	48	45	43	41				
Kredieten									1.000	950	903	857	815			
wanbetalingen									50	48	45	43	41			
Kredieten										1.000	950	903	857	815		
wanbetalingen										50	48	45	43	41		
Kredieten											1.000	950	903	857	815	
wanbetalingen											50	48	45	43	41	
Kredieten												1.000	950	903	857	815
wanbetalingen												50	48	45	43	41
Kredieten													1.000	950	903	815
wanbetalingen													50	48	43	41
Kredieten														1.000	950	815
wanbetalingen														50	48	41
Kredieten															1.000	815
wanbetalingen															50	41
Kredieten																1.000
wanbetalingen																50

³⁵ Idem voetnoot 31.

In J15 komen er, ingeval de negatieve registraties 7 jaar (zie de verticale gestreepte cellen) worden bijgehouden, volgende aantallen bij in teller en noemer:

- 2 keer 50 (wat ook gelijk is aan $5\% \times 1.000 \times (7 - 5)$)
- 3 keer 48 (ook gelijk aan $5\% \times 95\% \times 1.000 \times (7 - 5 + 1)$)
- 4 keer 45 (ook gelijk aan $5\% \times 95\% \times 95\% \times 1.000 \times (7 - 5 + 2)$)
- 5 keer 43 (ook gelijk aan $5\% \times 95\% \times 95\% \times 95\% \times 1.000 \times (7 - 5 + 3)$)
- 6 keer 41 (ook gelijk aan $5\% \times 95\% \times 95\% \times 95\% \times 95\% \times 1.000 \times (7 - 5 + 4)$)

Indien de negatieve registraties 8 jaar worden bewaard dan wordt dit (verticaal en horizontaal gestreepte cellen) resp. 3 keer 50, 4 keer 48, 5 keer 45, 6 keer 43 en 7 keer 41.

Stelt men de bewaartermijn van de negatieve registraties voor door K dan wordt dit in de algemene notatie:

$$\sum_{i=0}^{L-1} p \cdot (1-p)^i \cdot N \cdot (K-L+i) \quad (3)$$

De formule (2) moet dus, ingeval men rekening houdt met de bewaartermijn voor negatieve registraties, aangepast worden tot:

$$w = \frac{\sum_{i=0}^{L-1} p \cdot (1-p)^i \cdot N \cdot (L-i) + \sum_{i=0}^{L-1} p \cdot (1-p)^i \cdot N \cdot (K-L+i)}{N \cdot L + \sum_{i=0}^{L-1} p \cdot (1-p)^i \cdot N \cdot (K-L+i)} \quad (4)$$

of, na vereenvoudiging:

$$w = \frac{\sum_{i=0}^{L-1} p \cdot (1-p)^i \cdot (L-i) + \sum_{i=0}^{L-1} p \cdot (1-p)^i \cdot (K-L+i)}{L + \sum_{i=0}^{L-1} p \cdot (1-p)^i \cdot (K-L+i)} \quad (5)$$

Het waargenomen wanbetalingspercentage voor een bepaalde kredietvorm is per definitie gelijk aan het aantal negatieve registraties gedeeld door het totaal aantal geregistreerde kredieten van die kredietvorm type, en kan in de CKP teruggevonden worden.

Volgens de bovenstaande redenering is dit gelijk aan de uitdrukking in (5). K is gekend, voor L nemen we de gemiddelde looptijd van de beschouwde kredietvorm.

In dergelijk geval kan uit (5) de onbekende jaarlijkse wanbetalingskans berekend worden. Hiervoor moet teruggegrepen worden naar een iteratieve procedure (b.v. 'Solver' in MS-Excel).

Ter illustratie worden in de onderstaande tabel de resultaten voor een aantal krediettypes gegeven:

	Jaarlijkse wanbetalingskans (p)	Looptijd (L)	Waargenomen kans op wanbetaling (w)	Kans op wanbetaling tijdens looptijd
Lening op afbetaling	1,60%	4	14%	3,90%
Verkoop op afbetaling	1,70%	3	15%	3,40%
Hypothecair krediet	0,24%	16	2%	2,00%
Kredietopeningen	0,72%	6 ³⁶	7%	2,50%

Er dient opgemerkt te worden dat de verschillen tussen de kolommen 'Waargenomen kans op wanbetaling (w)' en 'Kans op wanbetaling tijdens de looptijd' voornamelijk voortspuiten uit het bewaren van negatieve registraties in geval de gemiddelde looptijd van de kredietvorm korter is dan 10 jaar.

³⁶ Aangezien deze kredietvorm slechts eerst sinds 1993 - of m.a.w. sinds 12 jaar - in de CKP wordt geregistreerd, wordt uitgegaan van de hypothese dat de kredieten die onder die vorm geregistreerd zijn gemiddeld 6 (=12/2) jaren uitstaan.

BIBLIOGRAFIE

Ando A and F Modigliani (1963), "The Life-cycle Hypothesis of Saving: Aggregate Implications and Tests", *American Economic Review*, 53, 55-84.

Avery R, R Bostic, P Calem and G Canner (1996), "Credit Risk, Credit Scoring and the Performance of Home Mortgages", *Federal Reserve Bulletin*, 82, 621-648.

Barron J, G Ellihuisen and M. Staten (2000), "Monitoring the Household sector with Aggregate Credit Bureau Data", *Business Economics*, January 2000, 63-76.

Berlage L en A Decoster(1997), *Inleiding tot de economie*, Leuven, België, Universitaire Pers Leuven.

BVK, *De kaarten van België inzake krediet aan particulieren*, website BVK (www.upc-bvk.be).

De Nederlandsche Bank (2000), "Het Nederlands publiek gepolst over gebruik hypothecair krediet", *Kwartaalbericht*, juni 2000, 31-43.

L' Observatoire du Crédit et de l'Endettement (1995), *Crédit, endettement et surendettement des ménages en Europe*, actes du colloque du 3 novembre 1994, Charleroi, België.

L'Observatoire du Crédit et de l'Endettement, Overleg Schuldoverlast en Verbruikersatelljee (2001), *Krediet en jongeren*, onderzoek op vraag van de heer J Vande Lanotte, Vice-Eerste Minister en Minister van begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en de heer Ch Picqué, Minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek.

L'Observatoire du Crédit et de l'Endettement (2002), *Crédit à la consommation et harmonisation communautaire en Europe*, actes du colloque des 13 et 14 novembre 2001, Charleroi, België.

Meeusen W en P Willemé (1994), *Inleiding tot de macroeconomische theorie*, Brussel, België, Kluwer Editorial.

San José Amparo (2002), *Credit Bureaus in Today's Credit Markets*, ECRI Research Report n°4.

Test Aankoop (2003), *Krediet: wat- hoe- wanneer?*, Brussel, België.

Van Waterschoot J. (1996), "Steekt de Belg zich echt te diep in de schuld?", *BBL-Financiële Berichten*, nr 2310, 3-7.

Whitley J, R Windram and P Cox (2004), *An empirical model of household arrears*, Bank of England Working Paper n°214.

1. "Model-based inflation forecasts and monetary policy rules" by M. Dombrecht and R. Wouters, Research Series, February 2000.
2. "The use of robust estimators as measures of core inflation" by L. Aucremanne, Research Series, February 2000.
3. "Performances économiques des Etats-Unis dans les années nonante" by A. Nyssens, P. Butzen, P. Bisciari, Document Series, March 2000.
4. "A model with explicit expectations for Belgium" by Ph. Jeanfils, Research Series, March 2000.
5. "Growth in an open economy: some recent developments" by S. Turnovsky, Research Series, May 2000.
6. "Knowledge, technology and economic growth: an OECD perspective" by I. Visco, A. Bassanini, S. Scarpetta, Research Series, May 2000.
7. "Fiscal policy and growth in the context of European integration" by P. Masson, Research Series, May 2000.
8. "Economic growth and the labour market: Europe's challenge" by C. Wyplosz, Research Series, May 2000.
9. "The role of the exchange rate in economic growth: a euro-zone perspective" by R. MacDonald, Research Series, May 2000.
10. "Monetary union and economic growth" by J. Vickers, Research Series, May 2000.
11. "Politique monétaire et prix des actifs: le cas des Etats-Unis" by Q. Wibaut, Document Series, August 2000.
12. "The Belgian industrial confidence indicator: leading indicator of economic activity in the euro area?" by J.J. Vanhaelen, L. Dresse, J. De Mulder, Document Series, November 2000.
13. "Le financement des entreprises par capital-risque" by C. Rigo, Document Series, February 2001.
14. "La nouvelle économie" by P. Bisciari, Document Series, March 2001.
15. "De kostprijs van bankkredieten" by A. Bruggeman and R. Wouters, Document Series, April 2001.
16. "A guided tour of the world of rational expectations models and optimal policies" by Ph. Jeanfils, Research Series, May 2001.
17. "Attractive Prices and Euro - Rounding effects on inflation" by L. Aucremanne and D. Cornille, Documents Series, November 2001.
18. "The interest rate and credit channels in Belgium: an investigation with micro-level firm data" by P. Butzen, C. Fuss and Ph. Vermeulen, Research series, December 2001.
19. "Openness, imperfect exchange rate pass-through and monetary policy" by F. Smets and R. Wouters, Research series, March 2002.
20. "Inflation, relative prices and nominal rigidities" by L. Aucremanne, G. Brys, M. Hubert, P. J. Rousseeuw and A. Struyf, Research series, April 2002.
21. "Lifting the burden: fundamental tax reform and economic growth" by D. Jorgenson, Research series, May 2002.
22. "What do we know about investment under uncertainty?" by L. Trigeorgis, Research series, May 2002.
23. "Investment, uncertainty and irreversibility: evidence from Belgian accounting data" by D. Cassimon, P.-J. Engelen, H. Meersman, M. Van Wouwe, Research series, May 2002.
24. "The impact of uncertainty on investment plans" by P. Butzen, C. Fuss, Ph. Vermeulen, Research series, May 2002.
25. "Investment, protection, ownership, and the cost of capital" by Ch. P. Himmelberg, R. G. Hubbard, I. Love, Research series, May 2002.
26. "Finance, uncertainty and investment: assessing the gains and losses of a generalised nonlinear structural approach using Belgian panel data", by M. Gérard, F. Verschueren, Research series, May 2002.
27. "Capital structure, firm liquidity and growth" by R. Anderson, Research series, May 2002.
28. "Structural modelling of investment and financial constraints: where do we stand?" by J.-B. Chatelain, Research series, May 2002.
29. "Financing and investment interdependencies in unquoted Belgian companies: the role of venture capital" by S. Manigart, K. Baeyens, I. Verschueren, Research series, May 2002.

30. "Development path and capital structure of Belgian biotechnology firms" by V. Bastin, A. Corhay, G. Hübner, P.-A. Michel, Research series, May 2002.
31. "Governance as a source of managerial discipline" by J. Franks, Research series, May 2002.
32. "Financing constraints, fixed capital and R&D investment decisions of Belgian firms" by M. Cincera, Research series, May 2002.
33. "Investment, R&D and liquidity constraints: a corporate governance approach to the Belgian evidence" by P. Van Cayseele, Research series, May 2002.
34. "On the Origins of the Franco-German EMU Controversies" by I. Maes, Research series, July 2002.
35. "An estimated dynamic stochastic general equilibrium model of the Euro Area", by F. Smets and R. Wouters, Research series, October 2002.
36. "The labour market and fiscal impact of labour tax reductions: The case of reduction of employers' social security contributions under a wage norm regime with automatic price indexing of wages", by K. Burggraeve and Ph. Du Caju, Research series, March 2003.
37. "Scope of asymmetries in the Euro Area", by S. Ide and Ph. Moës, Document series, March 2003.
38. "De autonijverheid in België: Het belang van het toeleveringsnetwerk rond de assemblage van personenauto's", by F. Coppens and G. van Gastel, Document series, June 2003.
39. "La consommation privée en Belgique", by B. Eugène, Ph. Jeanfils and B. Robert, Document series, June 2003.
40. "The process of European monetary integration: a comparison of the Belgian and Italian approaches", by I. Maes and L. Quaglia, Research series, August 2003.
41. "Stock market valuation in the United States", by P. Bisciari, A. Durré and A. Nyssens, Document series, November 2003.
42. "Modeling the Term Structure of Interest Rates: Where Do We Stand?", by K. Maes, Research series, February 2004.
43. "Interbank Exposures: An Empirical Examination of Systemic Risk in the Belgian Banking System", by H. Degryse and G. Nguyen, Research series, March 2004.
44. "How Frequently do Prices change? Evidence Based on the Micro Data Underlying the Belgian CPI", by L. Aucremanne and E. Dhyne, Research series, April 2004.
45. "Firm's investment decisions in reponse to demand and price uncertainty", by C. Fuss and Ph. Vermeulen, Research series, April 2004.
46. "SMEs and Bank Lending Relationships: the Impact of Mergers", by H. Degryse, N. Masschelein and J. Mitchell, Research series, May 2004.
47. "The Determinants of Pass-Through of Market Conditions to Bank Retail Interest Rates in Belgium", by F. De Graeve, O. De Jonghe and R. Vander Venet, Research series, May 2004.
48. "Sectoral vs. country diversification benefits and downside risk", by M. Emiris, Research series, May 2004.
49. "How does liquidity react to stress periods in a limit order market?", by H. Beltran, A. Durré and P. Giot, Research series, May 2004.
50. "Financial consolidation and liquidity: prudential regulation and/or competition policy?", by P. Van Cayseele, Research series, May 2004.
51. "Basel II and Operational Risk: Implications for risk measurement and management in the financial sector", by A. Chapelle, Y. Crama, G. Hübner and J.-P. Peters, Research series, May 2004.
52. "The Efficiency and Stability of Banks and Markets", by F. Allen, Research series, May 2004.
53. "Does Financial Liberalization Spur Growth?" by G. Bekaert, C. R. Harvey and C. Lundblad, Research series, May 2004.
54. "Regulating Financial Conglomerates", by X. Freixas, G. Lóránth, A.D. Morrison and H.S. Shin, Research series, May 2004.
55. "Liquidity and Financial Market Stability", by Maureen O'Hara, Research series, May 2004.
56. "Importance économique des ports maritimes flamands: rapport 2002", by F. Lagneaux, Document series, June 2004.

57. "Determinants of Euro Term Structure of Credit Spreads", by A. Van Landschoot, Research series, July 2004.
58. "Macroeconomic and Monetary Policy-Making at the European Commission, from the Rome Treaties to the Hague Summit", by I. Maes, Research series, July 2004.
59. "Liberalisation of Network Industries: Is Electricity an Exception to the Rule?", by F. Coppens and D. Vivet, Document series, September 2004.
60. "Forecasting with a Bayesian DSGE Model: an application to the euro area", by F. Smets and R. Wouters, Research series, September 2004.
61. "Comparing shocks and frictions in US and Euro Area business cycles: a Bayesian dsge approach", by F. Smets and R. Wouters, Research series, October 2004.
62. "Voting on pensions: a survey", by G. de Walque, Research series, October 2004.
63. "Asymmetric growth and inflation developments in the acceding countries: a new assessment", by S. Ide and Ph. Moës, Research series, November 2004.
64. "Importance économique du Port Autonome de Liège: rapport 2002", by F. Lagneaux, Document series, November 2004.
65. "Price-setting behaviour: what can be learned from an ad hoc survey ?", by L. Aucremanne and M. Druant, Research series, March 2005.
66. "Time-dependent versus State-dependent Pricing: A Panel Data Approach to the Determinants of Belgian Consumer Price Changes", by L. Aucremanne and E. Dhyne, Research Series, March 2005.
67. "Indirect effects: a formal definition and degrees of dependency as an alternative to technical coefficients", by F. Coppens, Research series, May 2005.
68. "Noname – A new quarterly model for Belgium", by Ph. Jeanfils and K. Burggraeve, Research series, May 2005.
69. "Economisch belang van de Vlaamse zeehavens: verslag 2003", by F. Lagneaux, Document series, May 2005.
70. "Measuring inflation persistence: a structural time series approach", M. Dossche and G. Everaert, Research series, June 2005.
71. "Financial intermediation theory and implications for the sources of value in structured finance markets", J. Mitchell, Document series, July 2005.
72. "Liquidity risk in securities settlement", J. Devriese and J. Mitchell, Research series, July 2005.
73. "An international analysis of earnings, stock prices and bond yields", A. Durré and P. Giot, Research series, September 2005.
74. "Price setting in the euro area: Some stylized facts from Individual Consumer Price Data", E. Dhyne, L. J. Álvarez, H. Le Bihan, G. Veronese, D. Dias, J. Hoffmann, N. Jonker, P. Lünemann, F. Rumler and J. Vilmunen, Research series, September 2005.
75. "Importance économique du Port Autonome de Liège: rapport 2003", by F. Lagneaux, Document series, October 2005.
76. "The pricing behaviour of firms in the euro area: new survey evidence", by S. Fabiani, M. Druant, I. Hernando, C. Kwapil, B. Landau, C. Loupias, F. Martins, T. Mathä, R. Sabbatini, H. Stahl and A. Stokman, Research series, November 2005.
77. "Income uncertainty and aggregate consumption", by L. Pozzi, Research serie, November 2005.
78. "Kredieten aan particulieren - Analyse van de in de Centrale voor Kredieten aan Particulieren geregistreerde gegevens", by H. De Doncker, Document series, January 2006.